The University of Jordan
THE LIBRARY

הצפה

שנה ל"ח — גליון 112455 — המחיר 2.50 ל"י
ב"ה, יום שישי, כ' סיון תשל"ו (18.6.1976)

בטאון ההסתדרות העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד העורך הראשון: הרב מאיר בר-אילן ז"ל

הנשיא אסאד הכריז בפאריס:

סוריה תמשיך פעולתה הצבאית בלבנון

פאריס 17 (סוכנויות, יופ"ע, עי"ר, וקי"ב) — נשיא סוריה חאפז אל אסאד פתח היום בביקור הממלכתי של שלושה ימים בצרפת, בצל המשבר בלבנון, והכריז כי ההתערבות הצבאית הסורית בלבנון תימשך „למרות הקשיים שבהם היא נתקלת והקרבנות שהיא ממיטה עליה".

משקיפים בפאריס אמרו, כי פירושה של הצהרה זו שהפעולות הצבאיות של הסורים בלבנון יימשכו עוד תקופה ניכרת, וכי עצם ביקורו של אסאד בצרפת פירושו שלא חל שינוי במדיניות סוריה.

בהרימו כוסית בסעודה שנערכה הערב לכבודו בארמון הנשיאות, אמר הנשיא אסאד כי המטרה היחידה של הכוחות הסורים בלבנון היא להציל מדינה זו מבצוקה מלחמת האזרחים.

בדומה לארה"ב, ישראל ומדינות ערביות מסויימות, הוסיף אסאד: „ברור כי אלה המעורימים קשיים בדרך לשלום צודק בלבנון, יש להם אחריות גדולה לפרוץ המשבר הלבנוני. הם יצרו בעיה חדשה כדי להעסיק את העולם הערבי מצד אחד, ולהרוס את אחדותו מצד אחר.

צרפת דבקה בהצעה לסייע בהשכנת שלום

הנשיא ז'אסקאר דסטאן חזר בסעודה על הצעת צרפת לסייע השכנת הפסקת אש בלבנון ולארגן „ועידת ההפייסות".

הוא אמר, כי הצעות אלה נשארות בעינן, וכי צרפת אינה מבקשת לכפות משהו אלא אך ורק לסייע לצדדים.

אסאד אמר כי שיגר כוחות ללבנון בהיענות לבקשות במפלגות פוליטיות לבנוניות שונות וכן קריאה מצד אש"ף.

„בדיוק כאשר עבדנו על סף הצלחה ביצירת אקלים נוח להצלה לבנון מן הטרגדיה שלה, עשו גורמים רבים כמיטב יכולתם כדי ליצור קשיים שלא היו קיימים קודם לכן ולהעלות תירוצים חדשים כדי להגביר את הקרבנות שהיו או בשלב של גסיסה" — אמר אסאד.

אסאד וז'סקאר כבר קיימו הערב את שיחתם הראשונה במעון מארי בי.

בסעודה שערך נשיא צרפת לכבוד אסאד ורעייתו, נכחו שר החוץ הסורי חאדאם, שר הכלכלה, שר החינוך הגבוה ושר ההסברה.

בין הצרפתים היו: ראש הממשלה שיראק, שר החוץ סובאניארג, וראשי בית הנבחרים והסנט.

נמסר, כי בעיית לבנון תעמוד במרכז השיחות בין שני הצדדים.

שורת רוח בקרב הצבא הסורי במהלכי אסר

בינתיים נתקבלו ידיעה בפאריס, לפיהן קיימת מורת רוח גדולה בשורות הצבא הסורי.

„לה מונד", בעל המידע המהימן בדרך כלל, כתב השבוע כי אנשי צבא סוריים נעצרו על שהתנגדו להתערבות צבאם בלבנון.

העתון גם מסר כי כוחות ארגון החבלה הפרו-סורי „באעיקה" הנדבים בפרי לבנון וביחוד ביירות, התמוטטו למעשה ונבלעו בקרב ההאוכלוסיה. בעוד שמרבית הכוחות

(סוף בעמוד 2)

נמשכים הקרבות בהרים שמצפון־מזרח לביירות

ביירות, 17 (יופ"ע) — תחנות שידור של הפלנגיסטים מסרו היום כי נמשכים הקרבות בין נוצרים ושמאלנים בין הרים מצפון מזרח לביירות.

הם גם האשימו כי כוחות סורים ליד נמל התעופה של ביירות עדיין אינם מרשים את מעברן של שיירות מכוניות עם מזון ודלק תוך הפרת הפסקת האש.

זה השבוע השני ברציפות אין כמעט לחם, דלק או מי שתיה בביירות הסובלת עתה מחום הקיץ. התחשמל פועל רק שעות ספורות ביום, והטלפונים לרוב אינם פועלים. מאות אנשים ניצבים בתורים ליד מאפיות, אולם לחם — אין.

בינתיים אמר דובר של השגרירות הבריטית, כי שיירת המפונים הבריטית תצא מחר בבוקר וכי לפינוי זה אין כל קשר לרצח השגריר מלוי שכן הוא תוכנן זה זמן רב.

הדובר אמר „זו היא תוצאה של הפחד שמא יתפתח בביירות מצב שבו יהיו אנשים שרויים בסכנה פיזנית. יש לנו כאלף בריטים בלבנון ובנסיבות הקיימות זה הרבה יותר מדי".

את התנהל השיירה הראשונה כי הלכה, תצא בשבת שיירה הרבה יותר גדולה של עד 50 אוטובוסים אשר תוכל לפנות קרוב לאלפיים איש.

מקורות פלשתינים ומוסלמים הידיעו הערב, כי כוחות סוריים תקפו היום את העיירה דהיר דהיר, כ-10 ק"מ מאזור ההרים שוף, מזרחי אזור הבחירות של גנבלאט.

לפני התקפה הפציצו הסורים את הכפר בתותחים, ולאחר מכן נכנסו אליו טנקים סוריים וחיילי רגלים. מסרה סוכנות הידיעות של המחבלים. בהיותם בכפר דרשו החיילים הסורים מן התושבים, באמצעות רמקולים, למסור את נשקם, ולאחר מכן ערכו סריקות לגילוי נשק.

פראנגייה פגש את קאמיל שמעון כשר החוץ

ביירות, 17 (עי"ר) — נשיא לבנון פראנגייה פגש היום את שר הפנים קאמיל שמעון כשר החוץ, במקומו של פיליפ תאקלה, הנחשב כמתפטר. בנו שמעון פראנגייה אמר כי תאקלה, זה זמן רב אינו ממלא את תפקידו בממשלה, יתכן כי הוא שוהה עתה בביקור פרטי באירופה.

דובר המחבלים: 3 לבנונים הודו ברצח השגריר ויועצו

ביירות, 17 (עי"ר) — שלושה לבנונים הודו ברצח השגריר האמריקאי פראנסיס מלוי, יועצו הכלכלי רוברט ואריג ונהגם הלבנוני — מסר הערב דובר פלשתיני, מחמוד אל-לאבאדי, במסיבת עתונאים.

לאבאדי אמר, כי השלושה שנעצרו אמש לאחר חצות ודנים נחקרים, אבל כבר הודו שעשו זאת. עם זאת סירב למסור את שמותיהם של הנחקרים או פרטים על עברם.

עוד אמר הדובר כי סבורים שלושת החשודים לא פעלו לבדם, וכי היו „כוחות אחרים" מאחוריהם. „יתכן כי האחריות רובצת על ארגון כלשהו או מדינה הבעוניינת בהחרפת המצב בלבנון. „ישראל, אנשי הפלאנגות, סוריה — כל אלה עשויים להיות אחראים לרצח", טען הדובר.

הוא אישר כי החשודים יוסגרו לבית השלום הערבי המוצב כאשר יבוא ללבנון. (ראה ידיעה קודמת בעמוד ב')

חוסיין במוסקבה: מקווה להשיג מהסובייטים נשק במחיר זול

מוסקבה, 17 (יופ"ע, עי"ר ו־ע"צ) — חוסיין מלך ירדן הגיע היום למוסקבה כשבאמתחתו רשימת רכש גדולה, בתקווה כי הקרמלין יציע לו עסקת נשק זולה יותר מאשר ארה"ב.

נראה כי יידחק למען קבלת בסוללות נשק להגנה אווירית, ובעיקר טילי „סאם" במקום טילי „הוק" אמריקאיים.

חוסיין הגיע הערב לבירת ברית"מ לביקור שכנראה יימשך שבוע ימים. בביקורו יכלול שיחות עם הנהגת הקרמלין, ובוודאי גם שיחות פוליטיות על המשבר בלבנון.

ביקורו של חוסיין נערך במתכונת שי' החום בהיות דיפלומט לקרמלין.

ברצינות את האפשרות של עיסקת נשק.

קוסאגין ביקר לאחרונה בירדן, ונודע כי דן בסוגי הנשק הסובייטי שיהיה לצרכי ירדן.

העתון „פראוודה" הביע היום את התקווה, כי הביקור „ישרת בהצלחה את יחסי הידידות ושיתוף הפעולה בין ברית"מ וירדן ואת ענין המאבק למען הסדר צודק במזה"ת".

וביום השביעי...
שתו 777
ברנדי בינלאומי
כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

הדלקת הנר

	ק"ש	מוצ"ש
ירושלים	6.09	7.30
תל־אביב	6.27	7.33
ח י פ ה	6.21	7.34
באר־שבע	6.24	7.22
א י ל ת	6.20	7.26

כאשר שניים מבעלי בריתו העיקריים באזור — סוריה ואש"ף — נלחמים זה בזה בבלהמת האזרחים בלבנון.

חוסיין, רעייתו המלכה עאליה, דו פבליה גדולה הגיעו לאחר חנייה בינייים באוסטריה, רשם מסרו מקורות ירדניים כי במוסקבה יצטרף לחוסיין המפקד העליון של צבא ירדן, שריף בן-שאקר.

הם נתקבלו בנמל התעופה בידי הנשיא פודגורני, ראש הממשלה קוסיגין, שר החוץ גרומיקו, וכן מפקד חיל האוויר הסובייטי מרשאל פאוול קוטאחוב. זהו ביקורו השני של חוסיין במוסקבה.

פקידים ירדניים אמרו כי המלך יקיים שני סיבובי שיחות עם מנהיגי הקרמלין. בשיחות שיתהילו מחר יעמוד פודגורני וקוסיגין בראש המשלחת הסובייטית.

משקיפים דיפלומטיים אמרו כי נוכחותו של המרשאל קוטאחוב בין האישים שקיבלו את פני חוסיין מצביעה על כך שהסובייטים לוקחים

ספילי חיל־הים ישתתפו בחגיגות בארה"ב

הכנסה החליטה אתמול להעביר את הדיון בדבר השתתפות הספילים (ספינות טילים) של חיל־הים בחגיגות ה־200 של ארצות הברית — לוועדת החוץ והביטחון.

הוגשה הצעה ברוב גדול, שעל הספילים להפליג על אף ההוצאה הכספית הניכרת הכרוכה בכך.

בהתייעצות שנערכה אתמול בין ראש הממשלה ושר הבטחון, הוחלט לבצע את המלצת ועדת החוץ והבטחון.

מועה"ב תמשיך הערב בדיון על השטחים

מרכז האו"ם, 17 (יופ"ע, עי"ר ר"ע) — מועצת הבטחון תחדש מחר בערב (הערב) את הדיון על שאלת, על סכך המלצה של רעיה של הועצרת הכללית לצוות על ישראל לפנות את כל השטחים הכבושים עד ל־1 ביולי.

הדיון הופסק כדי שמועצת הבטחון תוכל לדון בהדיוש המנדט של כוח האו"ם בקפריסין.

יתכן שקיסינג'ר ייפגש מחר עם אסאד

יתכן, כי ד"ר קיסינג'ר יקדים את ביקורו בצרפת וייפגש מחר עם נשיא סוריה אסאד, המבקר בסוריה — כך כתב „שידורי ישראל". ד"ר קיסינג'ר עומד להגיע לפאריס ביום ב' כדי להשתתף בכנס של הארגון הערבי לשיתוף פעולה כלכלי.

גיימס לין במצרים

קאהיר, 17 (יופ"ע) — ג'יימס לין מנהל משרד התקציב של הבית הלבן של ארה"ב, שהוא היום בקאהיר עם שר האוצר המצרי אבו איסמעיל ושר התכנון מחמוד אל־מאם, על הסיוע הכלכלי האמריקני למצרים.

לין ביקר קודם לכן בישראל ובדמשק.

עונש מוות הוטל על המחבל שנלכד ב„סבוי"

מפקד המבצע שנלכד עם אנייתו בלב ים — נידון למאסר עולם
★ 3 מחבלים אחרים שהשתתפו במבצע — לעונשים קלים יותר

מאת שפי גבאי, כתב „הצפה"

עונש מוות בתליה הוטל אתמול בית המשפט הצבאי בלוד על המחבל מוסא גומעה אל טלאקה, בן 24 מהכפר זרקה בירדן, אשר נלכד בתוך ההריסות במלון „סבוי" בתל־אביב לאחר הרצח של בני הערובה שנלכדה במלון בלילה שבין ה־5 ל־6 במארס 1975.

המחבל קיבל את גזר הדין בפנים קפואות, בלי שיהיה כופתע מחומרת העונש. סניגורו, עו"ד עלי ראפע, אמר לכתב עתו"ם כי יערער על גזר דין זה בפני בית הדין הצבאי הגבוה לערעורים.

מאסר עולם למפקד מבצע „סבוי"

בית המשפט הטיל מאסר עולם על המר אחמד דרויש, בן 32, העיר הכבל לאטקיה בסוריה, ששימש הרוח החיה של מבצע „סבוי" והתפקידו בארגון „אל פתח". מפקד יבבי בכיר, ותפקיד על המבצע בלי להשתתף בו בחוף תל־אביב. הוא נלכד באנייה, ששטה בלב ים, ואשר המגה ירדה, בליל הדמים בתל־אביב חברי חוליית הברצחים.

עונשים נוספים הוטלו על שלושה

(סוף בעמוד 2)

העונש החמור נועד להרתיע מחבלים ממעשי רצח מזויעים

מאת כתבנו הצבאי

חוגים משפטיים אזרחיים וצבאיים ציינו אמש כי עונש המוות שהטילו על המחבל הרוצח במלון „סאבוי" — הוא ללא תקדים בבערכה המשפטית בישראל. זהו גזר דין המוות השני (הראשון היה על אייכמן) שהוטל על נאשם כל שהוא בעבירות המדינה בזהר. כידוע קובע החוק הישראלי שאפשר לפסוק עונש מוות על עבירות חמורות כמו בגידה, ורצח עם, אך עד כה לא מוצה חוק זה עד תובו — ופרט לרוצח ההמונים אדולף אייכמן — טרם הוציאו בתי משפט ישראליים פסקי דין מוות.

הסתבר ששופטי ביה"ד הצבאי החליטו הפעם להטיל עונש שיהיה בו כדי להרתיע מחבלים ערביים לבוא לישראל לבצע מעשי רצח מזויעים, בהגיעם שייפטרו במאסר בלבד.

טקס ברית־מילה ראשון יערך השבת במחנה קדום

אנשי „אלון מורה" במחנה קדום יארחו השבת את ר' צבי יהודה הכהן קוק יחד עם מוזמנים רבים שיגיעו לטקס ברית המילה של הבן הראשון בשומרון, בנם של דבורה ויוסי ארציאלי מוותיקי הגרעין.

שמחה רבה שוררת בין חברי „גוש אמונים" אשר רואים בכך צידוד רב ליישוב קבע במקום.

וואשינגטון מכחישה שאיימה על חוסיין בהפסקת הסיוע אם ירכוש טילים בברה"מ

וואשינגטון, 17 (יופ"ע) — משרד החוץ האמריקאי הכחיש היום ידיעות שלפיהן ההודיה שלמנהל ארה"ב את המלך חוסיין שירדן עלולה להפסיד מיליוני דולרים בסיוע צבאי וכלכלי אמריקאי, אם ירכוש טילים נגד מטוסים בברית"מ.

חוסיין הגיע תחילה לידי הסכם עם ארה"ב על רכישת 14 סוללות של טילי „הוק", אך לא היה מסוגל לבצע את העיסקה כשום שלא יכול היה לבצוא מימון בסך 850 מיליון דולר בשבילה.

ידיעה שפורסמה היום ב„ניו יורק טיימס", טענה כי שלטונות ארה"ב הודיעו את חוסיין כי עיסקה ירדנית—סובייטית תפגע קשה ביחסים בין ירדן וארה"ב. אולם דובר משרד החוץ האמריקאי הכחיש היום, כי ארה"ב כנסה להפעיל לחץ כלשהו על חוסיין.

הדובר אמר: „אמרנו כי החלטה סופית נתונה בסמכותו של חוסיין. הסכמנו למכור בערך טילי „הוק" לירדן, תאנו מעקרים כי לא הושגו הסדרים למימון נאות, אולם ברצוני להבהיר כי אין אנו מנסים להתלית את הקולר באיש.

„אשר לאיומים כביכול בדבר הפסקת הסיוע, עליהם כתב ה„ניו יורק טיימס", יהיה זה סילוף מוחלט לטעון כי השבענו איומים כלשהם. העתון, למעשה פרסם היום ידיעה נפרדת ובה ציטט את חוסיין שאמר בווינה — „זה הדש בשבילי".

ד"ר בורג על תוצאות ועידת „האביטאט" בקנדה

אסור לישראל לנטוש המערכה בזירה הבינלאומית ולהשאירה לערבים

מאת סופרנו בתל אביב

למרות ההצבעות נגד בארגוני ועידת „האביטאט" שהתקיימה בוואנקובר שבקנדה, שהועידה לא תקפוק בפוליטיקה ולא תגלוש אל מעבר לנושא שנועד לדיון עשו נציגי מדינות ערב והסובייטים — אפרו־אסייאנים והקומוניסטיים — הכל כדי להעלות לדיון ולהביא להחלטות בגנותה של ישראל — אמר אתמול שר הפנים ד"ר יוסף בורג, במסיבת עיתונאים שנערכה ב„בית סוקולוב" בתל אביב.

השר תאר את מאמציה של כשלה ישראל לדחות את הזומות העיניות של מדינות ערב אך מאמצים אלה נכשלו מול הרוב שהשיגו מדינות ערב ותומכיהן. עם זאת סבור ד"ר בורג כי גם להבא, אין ישראל צריכה לנטוש את המערכה ולהמשיך ולהשתתף בוועידות האו"ם. אסור לנו להשאיר לערבים את הפעילות הבלעדית — אמר.

ד"ר בורג סיפר שהערכים הסתייגו רבות בפרוטוקולים ערביים מאוניברסיטאות אמריקאניות בניסוח הצעותיהם האנטי־ישראליות. הללו נבעו במיוחד נגד ההתנחלויות בשטחים, נגד כיבושים ועוד. ארצות רבות, הסתייגו בסעיפים הנוגדים את הציונות של ישראל וזאת בזכות ההידברות המוקדמת של חברי המשלחה והנציגים האישיים עם ראשי המשלחות. השר גילה שהיו לנו מגעים גם עם כמה נציגים מהגוש הקומוניסטי, אך לא הרחיב את הדיבור על כך. שר הפנים האר את באבקה של המשלחה הישראלית למען הצבעה שנית, ודחיית נסיונות המשלחות הערביות לבטל את הצורך של שני שלישים בהצבעות על נושאים מהותיים, אמר השר.

ד"ר בורג דחה את הפרסומים בארץ, כאילו המשלחה הישראלית היתה בניבוד במספרה. היינו בסך הכל 6 נציגים מישראל אליהם הצטרפו שנים השוהים בארצות הברית בסגרות של שנת שבתון.

להלן שיבח ד"ר בורג את פעילותה של הקהילה היהודית בוואנקובר, שבעת הוועידה ערכה הפגנה גדולה למען ישראל. המשלחת הישראלית. קיימה מגעים עם אנשי הקהילה בוואנקובר והשר הירצה בפני מתפללי בתי הכנסת שבעיר. עוד סיפר ד"ר בורג שנציגי המשלחות הקומוניסטיות התנצלו בפניו שעמדו את אולם הדיון בעת שקם לדבר. אחרים מהם טענו כי נועדה להם פגישה אחרה אותה שעה... הערבים הציגו את ישראל כ„מדינה כובשת" אך גם המשלחת האמריקאנית, שנשאה בעיקר ההרצאה הכספית של הועידה זכתה לשמצות ממשלחות שונות בוועידה.

בעניין ההתנהלות היו כולם בעדנו אך לגבי סעיפי „הציונות" מצאנו תומכים רבים שדחו השמצות אלה.

ועדת המערך החליטה לקבוע את מס ערך מוסף בשיעור של 8 אחוזים בלבד

מאת סופרנו מכלכלי

ועדת ההכוונות של המערך החליטה אתמול בישיבתה בה"א שיש לקבוע מס ערך מוסף בשיעור של 8 אחוזים בלבד. על בלי־ארי (מוקירה ללא פתחות רחת) יוטל מס בשיעור של 3 אחוזים בלבד.

כמו"ב הוחלט כי לא יתיקרו המחירים של מוצרי היסוד להם, שמן, מרגרינה, ביצים חלב והתבודה צבורה. לגבי מוצרי יסוד אחרים ייערך דיון נוסף.

ההחלטה על שיעור של שמונה אחוזים נתקבלה כפשרה בין עבודת נציגי הממשלה בוועדה, שדרשו מס של 10 אחוזים, לבין נציגי ההסתדרות, שדרשו מס של 6 אחוזים בלבד.

ההסתדרות דרשה גם לא לייקר את מחירי כל 14 מוצרי היסוד. דרישה זה לא נתקבלה אולם, תוקם ועדה שתקבע אלו מוצרים נוספים לא יתיקרו.

תקציב המדינה לוקח בחשבון הכנסה של 2.5 מיליארד ל"י ממס ערך מוסף לפי שיעור של 10 אחוזים מאחר שלא הוחלט על שיעור כזה יחסרו כספים ולכן ייבאר בתוקפה חלק גדול ממס קניה גם לאחר הפעלת מס ערך מוסף.

מס ערך מוסף ייכנס לתוקף ב־1 ביולי אך כבר עתה ברור כי יהיו קשיים גדולים בהפעלתו, בעיקר בקרב בעלי עסקים קטנים שאינם מנהלים ספרים.

תחזית מזג האויר

הטמפרטורות להיום: ירושלים צפת השומרון 15—27, תל־אביב חיפה 19—27, באר שבע 15—31, רמת הגולן נצרת 15—28, נהריה יפה 17—27, טבריה 18—34, עפולה 16—31, לוד 16—30, יריחו 20—36, אילת 22—36, מפרץ שלמה 26 עד 36 מעלות.

במלאת שנה לפטירתו של בעלי, אבינו, סבנו וחברנו היקר

משה כץ ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה תלוי מצבה ביום שלישי,
כ"ד סיון תשל"ו (22.6.76)

היציאה משער הכשק בשעה 16.30

המשפחה
וחברי קבוצת שלוחות

במלאת שלושים לפטירת ראש משפחתנו

ד"ר זאב דב פרשני ז"ל

נעלה ביום ראשון, כ"ב סיון תשל"ו (20.6.76), בשעה 5 אחה"צ לקברו בבית העלמין החדש ברחובות, לאזכרה ולגילוי מצבה.

אוטובוס להסעת המשתתפים ייצא בשעה 4.45 מרחוב יעקב, מול הסופרמרקט.

המשפחה

משתתפים בצער חברנו

מאיר וינטנר ומשפחתו

בפטירת הרעיה האם המסורה והיקרה

מרת בלהה ע"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

נפתלי וחיה רוזנפלד

ברכת מזל טוב לבבית
לחברנו
מר משה קרונה הי"ו
חבר המרכז העולמי של המזרחי והפועל המזרחי
...
ולרעיתו
להולדת הנכד
המרכז העולמי של המזרחי
והפועל המזרחי

יד רמב"ם
מכון לערבי ארץ ישראל וירושלים
ע"ש הרב מרדכי הכהן זצ"ל

ה א ז י נ ו
במוצאי שבת בשעה 8.00
בסלוחיות להכבית
„ענף עץ אבות" על
הרב מרדכי הכהן זצ"ל
● ●
בהשתתפות:
הרב שמואל הכהן אבידור
ר"ר פנחס פלאי
הי"ב ברב מנחם הכהן

המלון הכשר למהדרין
באדגסטיין אוסטריה
טלפון 2690 / 6434
KURHAUS ERZHERZOG JOHANN
בהנהלת נפתלי רוזנצווייג
פתוח גם השנה מיום 28 ביוני
הזמנות עד 28 ביוני מתקבלות באנטוורפן
טלפון: 172 335

השבוע ב־
GURO-MODEL
שי מיוחד לכל קונה
★
תל־אביב, רח' אילת 18
טל. 53222
● פתוח כל היום

קופת־חולים ★ הועד המפקח הארצי
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

ישיבת הועד המפקח הארצי

תתקיים ביום שני, 21 ביוני ש.ז. (כ"ג בסיון תשל"ו) בשעה 5.00 אחה"צ, באולם הישיבות בבית מרכז קופת-חולים.

סדר היום:

1. שירותים למולות ממושבות ולקשישים.
2. שונות.

רשימת תנועת האשה הדתית לאומית
לועידת המפד"ל והפוהמ"ז
פגישות בסניפים בהשתתפות
חברות הנהלת הרשימה

שבת, פרשת שלח־לך כ"א סיון (19.6.76)
ירושלים: במפגש חברית דיבורית אנגלית בבית החברה בשעה 4.00 אחה"צ בהשתתפות החב' צביה לוין.
— במפגש חברית בנחלאות, רח' שפרעם בשעה 3.30 אחה"צ בהשתתפות החב' חוה צבאלי.
— במפגש חברית בבכון הר' פישל בשעה 3.30 אחה"צ בהשתתפות החברה שושנה הילמברג.
— במפגש חברית בנחלאות, אוהל לאה, בשעה 10.30 לפנה"צ בהשתתפות הרבנית לאה עדיאל.

יום ראשון, כ"ב סיון (20.6.76)
ירושלים: פגישת ראשי החוגים בבית החברה, בשעה 4.00 אחה"צ בהשתתפות החברה מרים באור.
ראשון לציון: פגישת פעילות בבית החברה ברחוב באוסר, רח' ביאליק 9 בשעה 8.00 בערב בהשתתפות החברה פנינה במיר.

יום שני, כ"ג סיון (21.6.76)
ישיבת מזכירות הרשימה, בבית התנועה בת"א בשעה 10.00 בבוקר
ישיבת ועדת הפשרה — בבית התנועה בת"א בשעה 3.00 אחה"צ.
ירושלים: חוג בבעיית השעה בבית החברה חוה חמאל רח' פינסקר 7 בשעה 8.30 בערב בהשתתפות החב' רחל דיבדובצי.
חדרה: פגישה חברית באולם ההנצה הדתית בשעה 4.00 אחה"צ בהשתתפות החב' פנינה במיר.
פתח־תקוה — חוג בית בבית החב' יהודית ערמון, רח' הודה ועבודה 4, בשעה 8.00 בערב, בהשתתפות החב' לאה עדיאל.

יום שלישי, כ"ד סיון (22.6.76)
ירושלים: מסיבת חוג גבעת שפירא, בבית החברה, בשעה 8.00 בערב בהשתתפות הרבנית חנה גרשטיין.
בני ברק — פגישה חוג בבית הפוהמ"ז בשעה 8.00 בערב בהשתתפות החברה לאה עדיאל.
הרצליה: חוג בית בבית החב' שולמית לנדוי, רח' אמיר 16, בשעה 8.00 בערב בהשתתפות החב' יהודית פולאק.

יום רביעי, כ"ה סיון (23.6.76)
ירושלים: פגישה חברות בבית החברה בשעה 7.00 בערב בהשתתפות החב' לאה עדיאל.
בת־ים — חוג בית בבית החברה אסתר אלקוס, רח' הגדוד העברי 3 בשעה 8.00 בערב בהשתתפות החב' מרים אליאש שתרצה על: הצבר יאשה במדינה ובתנועה.
גבעתיים: חוג בית בבית החברה לאה גולדמן רח' הרב הרצוג 38 בשעה 8.00 בערב בהשתתפות החב' מרים באור.
תל־אביב: חוג בית בבית החברה כץ רח' העבודה 22 בשעה 6.30 אחה"צ, בהשתתפות החב' שיבה רוס.
כפר־סבא: ועדת הפעילה התכנס במועדון החברה בשעה 5.00 אחה"צ בהשתתפות החברה מרים יקיר.

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל
תל אביב דובנוב 7 ★ ת.ד. 40025
טלפונים: 258804, 03-265773

הקייטנות התורניות שלנו תתקיימנה אי"ה בקיץ תשל"ו במקומות ובמועדים להלן:

מקום	תאריכים	למחזורי מחנ	כתובת	טלפון
ישיבת בני עקיבא „כפר הרא"ה"	י"ב־כ"ב מנ"א (8.8־17.8)	ה' בנים	מושב תלים	03—915831
ישיבת בני עקיבא נתניה	י"ד־כ"א תמוז (12.7־19.7)	ה' בנים ד' בנים	ת.ד. 140 נתניה	053—22256
ישיבת בני עקיבא נוה בהרי ירושלים	י"ס־כ"ד מנ"א (15.8־20.8) י"ב־י"ז מנ"א (8.8־13.8)	ד' בנים ה' בנים	ד.נ. שמשון	02—91167C
המכינה המרכזית לישיבות בני עקיבא	ד'־ס"ו תמוז (5.7־14.7)	ה' בנים	גבעת שמואל ע"י אוניברסיטת בר אילן	03—751065
אולפנא בני עקיבא אמנה	י"ב־כ"א מנ"א (8.8־17.8)	ה' בנות ד' בנות	כפר סבא ת.ד. 144	052—26121

בדבר הרשמה יש לפנות ישירות להנהלות המוסדות לפי הכתובות הנ"ל.

הגיעו
שמלות כלה
PARIS LONDON ROME
שנידמן, 3 קומות אופנה
דיזנגוף 128, ת"א

בבני־ברק ליד גן העצמאות
(המשך רח' אבטלין)
למכירה
2 דירות
בנות 5 חדרים בגודל של 150—160 מ"ר עם גג מרוצף.
במחירים סופיים.
כניסה בעוד 3 חדשים.
פרטים במקום או בטל. 346799

„ויעלו בנגב ויבא עד חברון"... (במדבר, י"ג 22).
השבת, פרשת „שלח" יוצאת הקריאה לחיזוק ישיבת ההסדר קרית ארבע אשר בחברון.
הישיבה בעיר האבות מבטאת את הקשר של העם ואת זכותו לארץ ישראל.
חזקו נא ידי הבנים בבנין הישיבה המשלבת לימוד תורה, שרות צבאי ובנין הארץ.

ישיבת קרית ארבע
ת. ד. 19 קרית ארבע, חברון
חשבון בנק הדואר מס' 4־28305־8

ישיבת קרית ארבע חברון

صورة عن الأصل

של הצופה

תגובת המימשל האמריקני

שר־החוץ האמריקני ד״ר קיסינג׳ר הוקיע את הרצח האכזרי של שגריר ארה״ב בביירות, צוורו ונהגו, גם תבע מכמשטרי ערב להביא את הרוצחים לדין ולהענישם „ולא יתייחסו בסלחנות אליהם כפי שהתייחסו לרוצחי השגריר האמריקני בחרטום״.

בו בזמן הודיע באורח חד־משמעי, שאין בדעת ארצות־הברית להתערב התערבות צבאית בלבנון. חלו שינויים מדיניים וצבאיים בין שנת 1958, כשחיל־הנחתים האמריקני השליט סדר בלבנון, לבין 1976, כשכל התערבות תאחד את כל הצדדים הלוחמים מבין המוסלמים לצאת למלחמת־„ג׳יהאד״ נגד התוקפן האמריקני. יש להניח, שמבחינה מדינית סבור שר־החוץ האמריקני שגם לאחר הרצה יש לנהוג איפוק מירבי. המחבלים לסוגיהם, שמפריחים סיסמאות נגד האימפריאליזם האמריקני ונגד ישראל, היו משתמשים בהתערבות צבאית אמריקנית כדי להזק את מעמדם. ייתכן, שכוונת המרצחים היתה להתגרות באמריקנים ולהועיק עזרת העולם הערבי ועזרת העולם הקומוניסטי כנגד „מסע דיכוי אמריקני״. הודעתו של קיסינג׳ר קובעת, שמבחינה מעשית לא חל שינוי במדיניות ארה״ב בפרשת לבנון.

יהיה פינוי מלא של אזרחים אמריקניים בלבנון, כרצון דעת־הקהל בארה״ב לשמור על שלום אזרחיה. אך לא פעולה צבאית.

הקרבות בלבנון נמשכים. אין להניח, שייפסקו גם לאחר בואם של כמה מאות חיילים מן הצבא הבינערבי. הצבא הסורי יתקדם אט־אט, באין רצונו או גם באין יכולתו לערוך „ספטמבר השחור״ לגבי המחבלים בלבנון. אך מגמתו, כנראה, לא רק לכבוש שטחים אלא גם להכות מכות קשות במחבלים.

רצח השגריר האמריקני בביירות לא יגרור שינוי במדיניות ארה״ב באיזור, אך הוא מוסיף לזהות המחבלים כמרצחים מן הסוג השפל ביותר. ישראל התנסתה פעמים מיספר בתוקפנותם צמאת־הדמים. עתה יכירו האמריקנים קצת יותר מקרוב את ערפאת ומרעיו, המוכתרים כ„בדיגאים פלשתינים ולוחמי חרות״. כלפי חוץ התנערו המחבלים מן הרצה, כנהוג, אך למעלה מכל ספק שמתוכם יצאו המרצחים כדי להוסיף אנדרלמוסיה בלבנון השטופה דמים וחורבן.

תעודה רשמית ותעודת אמת

בג״ץ אישר החלטתו החילונית, שיש למחוק מן התעודה הרשמית שבקבלת הגרושה את הפיסקה ההלכתית, שאשה סוטה „אסורה לבעלה ולבועלה״. אין כל חידוש בכך, שבג״ץ משתמש במלוא סמכותו כדי להגביל את תוקפו של בית־דין הרבני, שכן הפיסקה האמורה היא עקרון הלכתי.

אך לשם מניעת מכשולים חמורים בטטח האישות, הנוהג על דעת הרבנות הראשית, ללא התנגדות היועץ המשפטי, שלצורך נשואין באה תעודה נוספת, היא תעודת בתי־הדין בה פסק־הדין לפרטיו והגבלותיו. לפיה יקבעו דיני איסות לפי חוק נשואין־וגירושין.

בירור בבג״ץ וקביעתו הם ראיה נוספת לכאמצי גורמים חילוניים, ציבוריים ומשפטיים, לצמצם צימצום אחרי צימצום תוקף סמכותם של בתי־הדין הרבניים בתחומם.

עירנות בתמידה, בדיקת מהלכים בכל מיקרה, שמירה על הרמה הגבוהה של בתי־הדין, וטיפוח הנהת־יכוד בציבור, שי־חוק־האיחות ההלכתי ערב לאחדות העם היהודי, הם ושכמותה דרישים לביצור הדיפוס הרבני.

החלטה וקשיי ביצועה

שיעורו של מס־ערך־מוסף, שיופעל בראשון ליולי, יהיה שבעה אחוזים, שיעור־פשרה בין האוצר שדרש עשרה אחוזים לבין ההסתדרות שתבעה לא להעלות יותר משבעה אחוזים. כך קבעה ועדת־ההכרעות של המערך. היה אמין יותר ומכובד יותר אילו האוצר בעצמו היה קובע את הפיכה על סמך שיקוליה.

לפי ההצעה, לא יתייקרו מוצרי היסוד, לחם, סבון, מרגרינה, חלב וביצים. כמו־כן יישארו קבועים מחירי התחבורה הציבורית. דרישת ההסתדרות למנוע ייקור ארבעה־עשרה מצרכים יסודיים, שלשם־כך הם מסובסדים, לא נתקבלה עד כה.

כאמר שהסכום 2.5 מיליארד ל״י, רווחי מס־ערך־מוסף, נכבע לפי עשרה אחוזים, הרי יצאו מס־קניה חלקי גם בהפעלת מס־ערך־מוסף — שר האוצר הבטיח ביטולו בעלבים.

הפעלת המס למעשה תהיה כרוכה בקשיים מרובים גם כשהאוכלוסיה ברובה היתה מגלה נכונות לקבלו. מאחר שיהיה צורך לבצע גביית מס־ערך־מוסף במידה רבה באמצעות „הודעה הציבורית למס אמת״, הרי זה תהליך מבודך גם כשמכול ייתנהל כשורה. ודאי, יש להתקין ריכום בדיקות ובקיח בכל האפשר. ויש להבטיח את ההועצבים, שכל כי שמתחמק מהדבר לים מס עיטל את המדינה, הוקיעה ביותר להכנסות אלה כדי להחליף מבבנה, עוד רב לעדכת שימציות מהיה לצבריית המס. אך להביצע בירור דיוק כוח־אדם רב בהפעלת מנגנון הרישום, הפקות הגביה. לא פעם אחת נכשלנו בביצוע.

האם בכוחו של השלטון להפיק בלא התעלת מס־ערך־מוסף?

קיסינג׳ר: ארה״ב תחליט תוך 36 שעות אם לפנות את אזרחיה מלבנון

מטוס אמריקאני מיוחד נשלח לדמשק כדי להחזיר גופותיהם של 2 הדיפלומטים שנרצחו

ביירות, 17 (עיר ויפר״ש ע״צ) — ארה״ב תחליט תוך 36 שעות אם לפנות אמריקאים מלבנון, אמר היום בוושינגטון שר החוץ הנרי קיסינג׳ר.

קיסינגר אמר לוועדה ליחסי חוץ של בית הנבחרים כי נראה שפלג פלשתיני פורש הרג את השגריר האמריקאני פראנסיס מלוי, את יועצו הכלכלי רוברט וורינג ואת נהגם הלבנוני.

עוד אמר כי ארה״ב טרם קיבלה ידיעה מאושרת על זהות הרוצחים. אף הוסיף: „נראה שקבוצה פורשת של מחבלים, חברי „חזית הסירוב״, הכנסה למנוע אבולוציה מתונה אתראית למעשה.

קיסינגר אמר כי הממשל שוקל מספר דרכים לפינוי אמריקאנים מלבנון, אולם לא כל הדרכים הנשלות עתה מחייבות הפעלת אנשי צבא.

אם יפעלו אנשי צבא, יהיה זה מבצע קצר מאד, אמר קיסינגר לוועדה. מסוקים ומטוסי הובלה אמריקאנים רוכזו בקפריסין ואניות של הצי ה־6 נמצאות ליד חופי לבנון.

ארה״ב החלה אמש לסקור בדחיפות את תוכניות החירום שלה לפינוי 1500 אמריקאנים מלבנון בעקבות רציחתם של השלושה.

המצב אינו דומה לזה שבשנת 1958

קיסינגר אמר כי ארה״ב הוציאה בחודשים האחרונים מכלל אפשרות התערבות צבאית בלבנון משום שהמצב אינו דומה לזה שהיה קיים ב־1958, כאשר חיילי „מארינס״ נחתו בלבנון כדי להשיב את הסדר על כנו בביירות.

ציין כי סוריה, ששיגרה שתי דיוויזיות כצוידות בנשק הדיש ביותר ללבנון, נתקלה בהתנגדות תקיפה כצד 30 אלף פלשתינים מצוידים וכוחות אחרים בלבנון.

קיסינגר הוסיף כי התערבות צבאית אמריקאנית תלכד את כל הגורמים בלבנון, מחוץ לנוצרים, נגד ארה״ב והדבר יגרור לאבידות המוניות. כמו כן אמר קיסינגר כי הנשיא ימנה בשבוע הבא שגריר חדש בלבנון.

עוד אמר כי דין בראון, השליח המיוחד ששוגר בראשית השנה ללבנון עד להתחלת תפקידו של מלוי, התבקש לשוב לצאת לביירות כחצי שנה לאחר שנודע על רצח מלוי, אך היסיף כי הצעתו של בראון לא התקבלה.

ארה״ב, ציין קיסינגר עדיין לא קיבלה הסבר מדוע מכונית־ליווי אמריקאנית חזלה מלנסוע בעקבות מכוניתו המשוריינת של השגריר מלוי לפני שזו נכנסה לאיזור המסוכן.

פורד כינס את ראשי מועצת הבטחון הלאומית

הנשיא פורד כינס הערב מהרש בבית הלבן את החברים העיקריים של מועצת הבטחון הלאומית, כדי לבחון את המצב בלבנון.

דובר הבית הלבן רון נסן אמר, כי פורד עמד לדון גם בשאלת פינויים של האמריקאנים מלבנון.

פורד הורה לשגר הלילה מוושינגטון מטוס לדמשק, כדי להחזיר לארה״ב את גופותיהם של שני הדיפלומטים שנרצחו. הגופה הוטסו מבסוניה בביירות לדמשק, משום שנמל התעופה הבין־לאומי של ביירות נסגר מחמת הקרבות.

הדובר אמר כי במקרה של פינוי ייווצר קושי לגבי אותם לבנונים ואמריקאנים שהשתקעו בלבנון אך נושאים דרכונים אמריקאניים.

קיסינגר אמר כי ארה״ב גם קראה הממשלות ערביות להושיט סיוע כדי להביא את רוצחי הדיפלומטים האמריקאנים על־עונשם.

היא אמר „אנו מחכים לעונשים הבירים והרציניים״. וכי ארה״ב לא תסתפק ביחס הסלחני שבגו נתנו רוצחיו של שגריר ארה״ב בסודאן.

בביירות התלקחו ביממה קרבות הדמים, וגם הקרובדיות המערביות האחרות התכוננו לפינוי אזרחיהן בשיירות ואוטובוסים לדמשק.

הבריטים והצרפתים החלו מארגנים שיירה בשיירות כדי לצאת מעיר הבירה ממעצה המלחמה, וקראו לכל המערבים המבקשים זאת, להצטרף אליהם תוך אזהרה כי „יעשו כן על פי סיכונם־הם״.

אשף: רוצחי הדיפלומטים האמריקאניים נעצרו ויוסגרו לכוח הערבי שיגיע ללבנון

ביירות, 17 (עיר ויפר״ש ע״צ) — אש״ף הודיע היום כי נעצרו ונחקרים עתה רוצחי השגריר האמריקאני פרנסיס מלוי, היועץ הכלכלי של השגרירות והנהגם.

דובר של השגרירות האמריקאנית מסר כי השגריר, היועץ הכלכלי והנהג הלבנוני נורו כל אחד כמה פעמים, לאחר שנחטפו.

הפיקוד המרכזי של הברית השמאלית־פלשתינית, שהודיע על מעצרם של הרוצחים, לא מסר פרטים על זהותם.

בהודעה נאמר כי החשודים יוסגרו לידי הכוח הערבי לשכירת השלום, כאשר כוח זה יגיע ללבנון.

בהודעת השגרירות צויין כי כאשר נתגלו הגוויות, לא נמצאו עליהם מכמכים כל שהם.

הרמז הראשון על הסיפתם של השלושה בא בצורה שיחה טלפונית שנתקבלה אהמול בשעות הצהריים בביתה של אשת הנהג זהייר מוגרבי. גבר שטילפן אמר לה כי הוא נחטף יחד עם שני גברים אחרים, שאה שבותיהם לא הזכיר.

שיהוגי לבנון מנגבים את הרצח שהוגי לבנון גינו היום פה אחד את הרצח וכמה עתונים כתבו כי הקריה זו מהווה מכשול נוסף להשכנת שלום בלבנון.

העתון הבלתי תלוי „אל נהאר״ מסר כי „שר החוץ״ של הפלשתינים פאריק קאדומי נפגש אמש עם שגריר בריה״מ אלכסנדר סולדאטוב ופנה אליו בבקשה שיפעל לביעת התפרבויות בינלאומיות. קאדומי הביע לנציג בריה״מ כי המחבלים והמשאל הלבנוני לא היו מעורבים כלל וכלל ברצח.

החנה רדיו, הכבסאת את עמדותיו של הנשיא היוצא סוליבאן פרנגיה מסרה כי הרציחות בוצעו במסגרת המסך הליחצים בארגון „אל פתח״ ובעלי הבריה שלו מסייע על „החזית המערבית״ פיג בפעם בגיזרה המערבית של ביירות. הפלשתינים והשמאל שולטים בביירות המערבית.

לעימה זאת רבו הרעיונאי הלבנוני ההיה ריימונד אדה כי סוריה אחראית לרציחה זו, בציינו כי הרצח בוצע על ידי קבוצה „שאינה בעניינה ההרגעה הרוחות״.

מקורות בלבנון אמרו כי אשף

ולמשומדים ולמלשינים אל תהא תקוה

ב״ה א׳ בהעלותך — ראש התשל״ו

שיהיה ידוע וברור ומוכר הדור אל כל העולם מלו יום ד לילה. ואל כולנו, אל כל אחד וכל אחת מאתנו.

כי כתקומת דבורו של רבון העולם וקורא הדורות, וכהכרזה וההצהרה התקיפה של ארגון אומות העולם, ברוך השם שבגו הביהה, אל ציון בית חיינו וירושלים מקדשנו בירת ארצנו, הגנו מדינה עצמאית שלימה כיהודית ותסוגה, ובהחלט לא משועבדת ותלויה להסדי לאומים והסאותיהם. אשר בחבלי תסבוכותיהם הם קשורים בתפיסת עמדתנו וחזקתה במזרח תיכוננו כזה, בשחרור עול הגויים מעל צווארנו.

ברכורי הרכאות של המוסר העוכר־ישראל, ושל הולשה הימכשלה הנסחבת לעת עתה אתו, יעברו ויהלופו בריאות עמנו וארצנו הקיא אותו. ככל המומרים שבכל דורות הגלויות. בוודאי עוד יעשה לנו צרות מרוטות, ככל המשומדים שבכל דורות הגלויות, וצה ישראל הקימתו יתרומם ויהנשא בתפארת עוז ושיכללו לעיני כל אפסי ארץ, במלוא ברכה בונה ירושלים ומכנס נדחי ישראל מחזיר שכינתו לציון.

הי צבאות עמנו — ומשגב לנו אלקי יעקב סלה.

בצפיית הישועה השלימה.

צבי יהודה הכהן קוק

ועדה משותפת של הקונגרס אישרה חוק סיוע החוץ

ישראל תקבל סך 42 מיליארד דולר

וואשינגטון, 17 (עיר) — ועדה משותפת של נציגי הסינאט ובית הנבחרים אישרה היום את חוק סיוע החוץ הצבאי בסכום של 6.8 מיליארד דולר.

חוק זה טעון עתה אישור רשמי של שני הבתים, לפני שישלח לנשיא פורד. מר פורד הטיל וטו על חוק הסיוע בגירסה קודמת. סינאטור יוברט המפרי הביע את בטחונו כי הנשיא יסמוך את ידיו על החוק החדש.

הוועדה המשותפת נענתה באורח חלקי לטענת הממשל בעניין הסעיף האוסר על הגשה סיוע כלכלי או צבאי למדינה כלשהי, המקבלת או מספקת ציוד להעשרה גרעינית, ללא ערובות בינלאומיות או צעדי פיקוח בינלאומיים.

פקידי הממשל אמרו כי האיסור היה חל רק על פאקיסטאן, הרוכשה ציוד גרעיני מצרפת ועל ברזיל הרוכשת תקנים לייצור דלק גרעיני מגרמניה.

החוק, כפי שאושר על ידי הוועדה, אם הסכמתה תתנשא, יאפשר לנשיא להכשיר רשימה תקנים לאומה וערובות שהאומר הנזכר ינוצל ליצור פצצות.

עיקר הסיוע נועד למזרח התיכון. ישראל מקבלת 1.7 מיליארד בצורת סיוע כלכלי ו־2.5 מ׳ דולר בצורת אשראי צבאי ארוך — שמחציתו לא יוחזר. מצרים מקבלת למעלה מן ליאה״ד דולר בצורת סיוע. החוק מסמיך את הממשל לנצל רעיות האדמה בסכום של 25 מיליון דולר. מיליון דולר לצורכי מתן מליטי לבנון.

מועצת עיריית בני־ברק תוך מתושביה לא להפגין השן ברח׳ השומר וגם לא לנסוע

מאת סופרנו בגוש דן

כל חברי מועצת עיריית בני ברק פנו אתמול לתושבי העיר שלא להפגין השבת נגד הנסיעה ברחוב השומר ומצאי אתר מבקשת מבעלי הרכב להימנע מנסיעה בשבת ברחוב זה.

בכרוז שפורסם, אתמול לפנות ערב נאמר: אנו חברי מועצת העירייה על כל הסיעות קוראים בזה לתושבי עירנו, הגרים ברח׳ השומר להימנע מהפגנות. כבר ננקטו צעדים ליצירת הנאים מתאימים שישביעו את רצונם של כל חוגי האוכלוסיה באיזור זה. כמו כן אנו פונים לתושבים להימנע מנסיעה בשבת ברח׳ השומר. בטוחים אנו כי כל תושבי עירנו יענו לקריאתנו זו למען המשכת אוירת השכנות הטובה הקיימת כאן והמביה בעירנו.

ראש העיר י. גוטליב הציג אתמול בפני חברי הועדה שמונתה, שר התחבורה לבדיקת עניין הנסיעה בשבת ברחוב השומר את הסיכום שהושג פה אחד בישיבה מועצת העיריה. לפי הסיכום הסלול העירייה קטע כביש ליד שיכון העובר ברח׳ שרה שיאפשר כניסה לתושבי השכונות הלא דתיות את רחוב השומר השכונות הדתיות.

בהתאם להחלטה זו מציעה להציב תמרורים משני צידי שבו נערכו הפגנות בשבת נה כדי שיימנע מעבר כלי שבתות. אם הוועדה אינה לקבל סיכום זה תובע מר לדון בנושא זה מחדש בה אשרי.

פעיל העליה ויטאלי רובין בדרכו לישראל

מוסקבה, 17 (עיר) — פעיל ויטאלי רובין נרעיתו אינה היום ממוסקווה לוינה בדרך לישראל, יותר כ־4 וחצי שנים שהגישו את בקשתם הראשונה להגירה.

שלטונות בריה״מ סירבו להעניק לרובין, מלומד בן בחסר הפילוסופיה הסינית היתר יציאה בטענה שנחשב השובי.

יהודי סובייטי אחר, משה שנידון לצוות בנובמבר שלקה שוהר, נתון היום ישיבת תק ל־15 שנות מאסר בטענת אמרה כתו.

לוויאב נעצר לפני 4 לאחר שקיבל רשות לעלות עם משפחתו.

● אלמונים הוזיו אזו אל מחסן העסק של מונדו באבו כביר וגנבו 2 רובים קום ב־3000 כדורי טווי.

תושב עזה נודה ונהרג כאשר ניסה לחטוף נשקו של חייל

תושב עזה שזוהה כיוסף מוסא אל עבר עמרו, בן 27 נורה ונהרג אתמול בבוקר ברחוב הראשי של עזה על ידי חייל צה״ל תוך התגוששות, כאשר הלה ניסה לחטוף את נשקו.

איש אחד שהיה עם עודי במשאית נעצר לחקירה.

בהודעת הדובר צה״ל נאמר, כי משמר צה״ל במונע שבע ברחוב הראשי עצמו את ביקור, הורה לנהג משאית לעצור אילם הנהג הגדיל את מהירותו ונמלט.

המשמר רדף אחרי המשאית וחזר על האוהדות לעצור. כאשר המשאית נעצרה זינק הנהג כמושבו ר כאשר ירד מהא הנהג הקף את אחד מאנשי המשמר, תוך ניסיון לחסוף את נשקו, האיש הוזהר להרפות מן החייל וכאשר לא שעה לאזהרה נורה ונהרג במקום.

לכתב צה״ם נודע שבצ״ם היו שלושה חיילים. שלטונות צה״ל פתחו בחקירת המקרה.

מקרה זה בא בשתפתע, לאחר הרדיים רצופים של רגיעה כמעט מוחלטת, בכל האיזור ואנשי הבטחון ברציצה מקורים, שזה יישאר מקרה בודד והרגיעה תימשך.

רבין תוקף את מערכת החינוך ושירותים ציבוריים

ראש הממשלה יצחק רבין יצא אתמול בהתקפה על כערכת החינוך בישראל ועל השירותים הציבוריים, אשר אינם עונים על הצרכים של המדינה, ואמר שלמדינת ישראל יש גם הישגים בתחום המדיני־הבטחוני ובתחום החקלאות, אבל אין לנו אוהם ההישגים במערכת החינוך ובשירותים הציבוריים.

ראש הממשלה, שהופיע בוועידת הקיבוץ המאוחד בשפיים, אמר שחבל שרות מערכת החינוך שהיתה לפני קום המדינה איננה קיימת היום. לא ייתכן שהמוריים בארה״ב ילמדו יום ליהודים יותר אידך מאשר בישראל, לכרות שאין לארה״ב הבעיות הבטחוניות ובעיות צבא הפער הסוציאלי.

בפתח דבריו אמר רבין, שבכל מה שקשור בתחום המדיני בסחוני הוא מאמין שהממשלה הלכה בדרך הנכונה וניצחה את המכסיסים שניתן לנצלה בכיוון לקידום השלום וכן פעלה בתחום התעצמות הצבאית הבטחונית. אם לא השגנו יותר, הסיבה היא לא בנו אלא בצד השני, כי תבידה עשתה ישראל כמעט הכל.

(ראה גם ידיעה בעמ׳ אחרון)

מברק תנחומים של רה״מ רבין לנשיא ארה״ב

ראש הממשלה, יצחק רבין שיגר אתמול לנשיא ארה״ב ג׳ראלד פורד מברק הנחומין על רצח השגריר האמריקאני בביירות.

במברק נאמר: זעזוע עמוק פקד אותנו, בהיוודע דבר הרצח המתועב של שגריר ארה״ב בביירות, פרנסיס ב. מלוי, הנספח הכלכלי רוברט או. וורינג ונהג הרכב.

רצח מתועב זה של אנשים שפעלו למען השלים מעורר רגשות שאט נפש ושלילה כלפי עושיהם.

ביציני להביע בזה לך, אדוני הנשיא ולעם בארה״ב, בשם ממשלתי ובשמי על רגשי השתתפותנו העמוקים ביגונכם.

היה לך אם תואיל להעביר תנחומי למשפחות השכולות.

כוח משימה אמריקני ניסה להציל את השגריר ויועצו

ניכוסים שהגיעו אמש מקפריסין, סיפרי לכתב צה״ם בנמל התעופה כלפי שמיעות, שכוח משימה אמריקאני היה מוכן להציל את השגריר האמריקאני שנחטף בביירות.

הנוסעים ידעו לספר שמשמעו מאישי ציבור קפריסאים, כי כוח של אלף חיילים אמריקאנים היה מוכן לכניס בסתיקים ללבנון כדי להוציא בכוח את השגריר מלוי, שנחטף על ידי המחבלים, אך כאשר נודע שהשגריר נרצח — פורק הכוח ההתגוננה בושלה.

12 אזרחים לבנונים קבלו אתמול טיפול רפואי מידי רופא צה״ל

מאת סופר הצופה בגליל

שלטונות צה״ל החזירו אתמול לעיתונאים ישראליים וזרים הפקר את בואם של אזרחים לבנונים לישראל, כדי לקבל עזרה רפואית מידי רופא צבאי ישראלי בהגנת הגבול שהוקמה ליד כפר גבול.

הגשת עזרה רפואית לאזרחים לבנונים בתחנה הבאולתית שהוקמה ליד גדר הגבול עם לבנון. באיזור מטולה, נבעבחה זה זמן רב ואולם שלטונות צה״ל מנעו כניסת עיתונאים למקום. רק נוכה מלחץ הגבר של גורמי הסברה ישראליים ובעיקר עיתונאים מצרים, הסכימו השלטונות להרשות.

ביקורים הנכבדים ביותר, הוחלט לחתיר ביקור המהווה ההיסטורית ההגבלה.

אהמיל ניתן לראשונה לעיתונאים לבקר ולצלם. וכמה עשרות עיתונאים ישראליים וזרים ביקרו הבוקר במקום בגלל הצפה.

לפני עשרות העיתונאים שהצטופפו ליד גדר הגבול על גבול מיברו הגה אחר זה בן אזרחים לבנונים — גברים ונשים, קשישים וילדים — במבקשי לקבל עזרה רפואית מידי הרופא הצבאי סרן ד״ר אבי גבאי.

סבראן הבכירה עתה במילואים בגליל הצפון ובחיית האזרחיים הוא רופא עיניים בבית חולים „הדסה״ בירושלים.

כל הבאים מלבנון הם נוצרים הם המתלוננו על מחושים ש ר נים ובעיות קליה וציינו כי לא זכו לקבל טיפול רפואי בלבנון בשל התמוטטות השירותים הרפואיים. רק אחד מהם נפגע בקרבות בביירות, וקיבל אחבנם טיפול בבית חולים לבנוני. אך לאחר שהשתחרר מבית החולים בקש עזרת הרופא של צה״ל באמרו: „הטיפול שלכם טוב יותר״.

אחד אחד נגשו הלבנונים אל הרופא הבאולתית של סרן ד״ר גבאי, שהקימה בצל עצי המטע של מטולה. כל אחד מהם נבדק וקיבל בו במקום ציוד תרופתי מרכוש צה״ל. בין הבאים בלפי אכמות עם תינוק שקיבל על שלשולים קשים וסיפרו כי לא יכלו לקבל עזרה בלבנון עקב המצב.

הלבנונים מודים לרופא צה״ל

ד״ר גבאי יהודי דתי, הבוש כיפה שחורה גדולה, שוחח עם החולים באמצעות מתורגמן מקרב חיילי צה״ל בגזרה. כל הדרושי העזרה הקפידו להודות לו בשפתם, הם אף הלכו לו נשיקה. ד״ר אברהם סיפר כי מצבם של הרבה הבאים הם צד בינוני, אך הדגיש עם זאת כי במקרים קשים נשלחים החולים לאשפוז בבית החולים הממשלתי בצפת.

התני „פרס ישראל״ לקליטה — ב„ספר ההבה״

טקס מסירת תעודות הרשמה ב„ספר ההבה״ של הקרן הקיימת לישראל הותני פרס ישראל לקליטת עליה, גב׳ רבקה גובר ושר יעקב סימון, נערך אמש ב„בית ברודצקי״ ברמת אביב.

דברי ברכה לחתנים אמר יו״ר הנהלת הסוכנות היהודית מר יוסף אלמוגי. ניהל את המסיבה עוזי גרקים, מנהל מחלקת העליה של הסוכנות.

נבחרת מערב גרמניה ניצחה את יוגוסלאוויה בתוצאה 2:4

בלגרד, 17 (יופר״ש) — מערב גרמניה ניצחה הערב את יוגוסלביה 2:4 לאחר הארכה, בחצי הגמר של אליפות אירופה לכדורגל.

בעקבות ניצחון זה, תתמודד מערב גרמניה ביום א׳ עם צ׳כוסלובקיה על כתר האליפות האירופית, לאחר שצ׳כוסלובקיה ניצחה אתמול את הולנד 1:3, לאחר הארכה.

את השערים ליוגוסלוויה הבקיעו פופיבודה בדקה ה־19, ואזיץ בדקה 31, ובשביל מערב גרמניה ימוף בדקה 64, ד. מילר בדקה 81, 115, 119.

בהמצית הגביה יוגוסלוויה 0:2. ומערב גרמניה נזקקה למאמץ גדול כדי להשוות ליבוב בתום 90 דקות. בהארכה של 30 דקות הצליח מילר להבקיע 2 שערים נוספים, ובכך העלה את קבוצתו להדרוה הגמר.

במשחק חזו 70 אלף איש, באיצטדיון „הכוכב האדום״. בין הצופים היו גם מאות גרמנים שבאו בכיוחד ליוגוסלוויה.

היתה זו הפעם הבין־לאומית הראשונה של דיטר מילר, היא כיים איתה בצורה טובה ב„שלשער״.

גישר היכנס למשחק רק 10 דקות לפני תום ה־90 דקות. והבקיע כבר כאשר נגע בפעם הראשונה בכדור.

עונש מוות למחבל ב„סבוי״

(ס״ת בעמוד ראשון)

להוסכי חי״ל

שי לחופש הגדול

בבואכם לסניף הביאו אתכם את קופת חי״ל להרקה ואם בחשבונכם יתרה של 50.– ל״י (כולל הרקת הקופה בסכום של 20.– ל״י לפחות) — תוכלו לקבל את השי. חלוקת השי תתקיים בימים כ״ב סיון – י״א תמוז (20.6.76 – 9.7.76)

בברכת חופשה נעימה

הנהלת חי״ל

בנק המזרחי המאוחד

מוכ״ל העבודה פנה למספר אישים במפלגה, שיבהירו אם אכן מתכונים להקים רשימה על־מפלגתית

מאת סופרנו לעניני מפלגות

מזכיל ה„עבודה״ מאיר זרמי, ישלה מכתבים למספר אישים מרכזיים במפלגה, כדי לברר אם אכן הם מתכוננים לפרוש כן המפלגה ולהקים רשימה על מפלגתית.

זרמי לא נקב בשמות האישים אך לסופר „הצופה״ נודע כי המדובר בח״כ משה דיין, הי״כ אהרון ירגב, ואיר עברית דישראל גרנית. מזכ״ל העבודה השיב בכך על שאילתא שהגיש אתמול שרגא קנסור בישיבה לשכת המפלגה. השאילתא התייחסה לדברים שאמר הי״כ דיין בפגישה עם צעירי סיעה „להפנה״ בספר״ש שיבתו במערך תלויה ישונה מצב ייחד העיקרים.

נודע כי מכביל נתבע ישראל גרבית התבטה אמש בשל רצונו להפטר לפניו סיה, ובדיקת היכולת להקים על מפלגתית. גרנית ניג בעניין זה עם יגאל ידין גם ודא הודיע על כך לבורה גד יעקבי.

„מועדון הנשיאים״ בארה״ב דן בעמדה יהודית אחידה כלפי מדיניותה של ישראל

ניו יורק, 17 (פססיא) — בניסיון להגיע ל„קונצנזוס״ בתוך הקהילה היהודית אמריקאנית על העמדה כלפי מדיניות ישראל, קיימה כאן לפי שמונים ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים מושב מיוחד בהשתתפות נציגים מארגונים יהודיים „נציגים״ ג׳ „יגמים״ — גילה היום ראבי אלכסנדר שינדלר, יו״ר ועדת הנשיאים.

שנפגשה כאן היום בפגישה הסוכנות היהודית, אמר שינדלר:

„הרוב הגדול מבין יותר מ־100 נציגים שהשתתפו בכנס, דגל בהשקפה שיש להבדיל בהופעת ביטוי כרחב לגבי מדיניות ישראל — בתנאי שהשקפות אלה יובעו בתוך הקהילה היהודית״.

ראבי שינדלר, העומד לצאת לישראל בסוף השבוע, קרא היום במסיבת העתונאים לנשיא פורד ולכל המתמודדים לנשיאות, לאשר מדיניות אמריקאנית במזה״ת אשר הדגיש את „סוג השלום שהמדינות השכנות חייבות להשלים עם״, והשיפה שבאמצעותה יש להגיע לשלום זה. הדגיש כי ביקוד הויכוח חייב לעבור מן השאלה של החזרת שטחים לשאלה של אופי של השלום.

בכנס זה דיבר הרב הרפורמי יוזף הוחסיץ בתמיכה מדיניות אשר תיעדד בתיהת ביקורת על מדיניות מדינת ישראל. הרב פאבאון שבלה, לשעבר נשיא מועצת הרבנים של אמריקה, הודיע בתבינתו ב„גוש אמונים״ מעין נגד עמדה זו. בדברו על כנם בסביבה עתונאים

מבצע פרסום

כל מוסר מודעה בעתון „הצופה״

באמצעות פרסום „פרבר״

רחוב רבי עקיבא 45 בני־ברק

טלפונים: 798196, 782633

ובלילה: 780293

יקבל שי נאה בעל ערך

כל הקודם זוכה

פרסום פרבר

יותר מ־50 איש נהרגו במהומות בדרום אפריקה

יוהנסבורג, 17 (ע״צ, רויטר, יופר״ש) — יותר מ־50 אנשים נהרגו ו־250 נפצעו מאז פרוץ אתמול המהומות בעיר הכושים סווטו — מפלח העיר ביוהנסבורג הדים אפריקאית, בהפגנה על סיכום לא ישמש.

זה היום השני שאלפי מפגינים כושים וצעירים השתוללו בעיר הכושים שסיבובות, והמהומות התפשטו גם לעיר אחרת, כ־32 ק״מ ממזרח ליוהנסבורג, מסרה המשטרה.

היא ציינה כי כמה מאות מהפורעים כושים בעיר קאגיסו ליד קרוגרדורפ החלו העירב בהיום הגויה הוירים בבסאות. כת של 40 שוטרים הועבר שם בכוננות. אך לא נקט פעולה נגד המתפרעים.

בסוביטו, שם מהגהלתי האליטית האנטי־אפרטהייד בלא הפוגה מאז אתמול, הצלי הכושים באש מכר ביה, בזו המגיות והרסו בנייני ממשל.

בדאס־א־סלאם נמסר כי הקונגרס הלאומי האחד של דרום אפריקה גינה היום את מעשי ההרג בסוביטו וקרא ל„אליטה בהפגנות״ כדי להפיל את המשטר הלבן.

באדיס אבבה נמסר כי הארגון לאחדות אפריקה הוקיע היום את דרום אפריקה ל„שיה על להתקפתם לישישות המפלחה האחרית.

הכרזות אסאד בפאריס

(סיק בעמוד ראשון)

על צבא השחרור הפלשתיני הצטרפו למחנהו של ערפאת.

„פראנס סואר״ מסר היום, כי בריה סוריה ביקר בעסק ההסדר דו, בדיוק כאשר אסאד הגביע לצרפת.

לטענה שגערכה הערב בארמון אלזה ולכבות פנים דיפלומטית שתיקה, לא הוזמן כמובן שגריר ישראל, אולם גם שגריר עיר״ק בצרפת, כגוזה אל־ינדאוי, לא הוזמנה.

„אינני כיכן להגיע יד המוצבשה בזעם״, אמר העיראקי.

לקראת ביאו של אסאד נגעקטו אמצעי בטחון לפרסים ביותר, וגוייסו כ־5000 אנשי בטחון. בביתיו היתה צעבנת בקירב המשטרה, לאחר שנודע כי תלית ספורות לפני נחיתתו של אסאד, נגנבו על ידי אלמונים שתי מכוניות השייכות לשגרירות סוריה.

בגבולות בטוחים, מוכרים ובמינימן. בתכבתיה זו, ניתן השליה נוסף כדי לפתור את בעיית פלשתין, הצועדת בלב הסכסוך. ביטרונה של בעיה זו אין סיכוי להסדר של מבטח, אמר ויסקאר.

אגרת להזמנה סבלה סגניה לנשיא סוריה

דמשק, 17 (ע״צ, יופר״ש רויצי) — נשיא סוריה אסאד קיבל היום איגרת מלך ערב ת אל תאיל להעביר תנויגה במשבר בלבנון, זמן קצר לפני צאתו לצרפת.

איגרתו של המלך נמסרת על ידי בגן שר החוץ הסעודי אבראהים מסעוד, שעות ספורות לפני המראתו של אסאד.

מקאהיר נמסר כי כאמה, המבקר כעת בסהראן, שוחח היום טלפונית עם נשיא צרפת על המצב בעמדיה ובייחוד בלבנון.

„עקרונות להסדר״ של נשיא ישראל

נשיא צרפת אמר בעצרה כי הוא מוכן את המשבר על החלכה הבעיה לגבי, יש גם בקש סא״ם בגלן.

ד״אסטין אמר שלא יושג הסדר בריקנא אם לא תהיה הכרה בעיה ביחס לעקרונות של ההסדר: זכות המדינות הערביות להשיב לנפול את שליטתן הטריטוריאלית, ביסוס עניני העממים הנביטים, זכית העם הפלשתיני למולדת וזכות כל המדינות באיזור לחיות בשלום

עם סגירת הגיליון

קאהיר, 17 (ע״צ) — שר החוץ הנציבי איסמאעיל פהמי אישר אתמול כי איראן תעניק למצרים מלווה בך מיליארד דולאר.

סוכנות הידיעות המצרית תיכונה מציינת בבבוק שטהראן כי מהווה זה ישפיע בעיקר לביצוע תוכניות משק הפיח מצרים—איראן.

עוד אמר פהמי כי שיתוף הפעולה בין שתי המדינות יכלול בקרוב גם שדה הגירם הגרעיניים. שר החוץ המצרי המבקר בתהרן זה על ההסכמים שהתקבלו איראן עם מדינות מערביות בדבר בניית 20 כורים גרעיניים.

ם בקונגרס העולמי לשיקום

בנית שיקום לנשים

שיקום לנשים לאחר כריתת ים הסובלים לעוורים ושי- ם ונשים שצורה פניהם מ- נדונו בין היתר בקונגרס ה־11 לשיקום, אתמול במ- סוק' בתל אביב.

אה מרדור בסרה על „יד ', עירות של מתנדבות ש- ידי האגודה למלחמה בסר- .שת עזרה לנשים שעברו ה. כל המתנדבות עברו ב- תוה כזה ובשוב כך רק הן ייעץ ולהרגיע. תכנית הסיוע ב־1967 באיזור תל אביב א מופעלת בכל הארץ. ההלכה 11 סניפים הקשורות הי חולים. יש כיום 32 מת- מבקרות אצל 600—700 עוברות ניתוח כזה מדי ש- קורים נעשים באיזור הרד- ימים לאחר הניתוח. המת- ושיעות לנשים להתחזק ב- יכוש בטחון עצמי כחדש. ת בעניני תלבושה ועניינים אף מתדרכות את הבעלים. „יד להחלמה" הוכיחו את של ארגון זה ואת הסיוע ציע לאלפי נשים כרותות שמחות.

בה שבמלון „פאלי בו מת- תגרס מוצגים אביזרים ועז- נים המס־יעים לנשים. בין תצג מכשיר קריאה „אופט- באפשר לעיוור גישה ישירה לחומר מודפס וכתוב. זה מכשיר אלקטרוני מיטלטל שמשקלו פחות מ־2 ק"ג. המתרגם צורות מודפסות וכתובות לרעידות צורתיות הניתנות להישה בקצה האצבע. מחיר המכ- שיר 3000 דולר. את השימוש ה- נכון במכשיר ניתן לרכוש בקורס הניתן באה"ב.

כן הוצג מחשב־כיס מדבר לעיוו- רים, שמשקלו 450 גרם והוא עושה את כל פעולות החישוב הבסיסיות. כל אחת מן הפעולות נשמעת ע"י רמקול קטן או בעזרת אזניות.

אין קשר למד"א בחיפה לתורנויות הרופאים

הנהלת מד"א בחיפה הודיעה את- מול כי אין לה כל קשר לתורנות הרופאים בשעות הלילה וביתה רק משמש מעין אכסניה לתורנות זו.

ההודעה פורסמה בעקבות תלונות שהגיעו להנהלת מד"א בעיר, בהן נטען, כי חולים ובני משפחותיהם נאלצים להמתין זמן רב עד שהרופא מגיע בשעות הלילה לביקור. מנהל מד"א בעיר חיים גרשון מסר לכתב עתיים, כי הרופאים אינם מועסקים ע"י מד"א ולכן אין היא אחראית לתפקודם. יחד עם זאת הדגיש, כי ההנהלה מצידה מוכנה ליטול על עצמה את האחריות לתורנות הלי- לה, בתנאי שהרופאים יועסקו אצלה. במקרה כזה הדגש, כי לכל רופא יוצמדו אחות ואמבולנס וציוד רפוא- על מנת שיוכלו להענות במלוא ה- מהירות לכל קריאה. עוד מסר מר גרשון חיים. כי הנהלת מד"א הגי- שה הצעה בנושא זה לגורמים ה- מוסמכים, אולם עד עתה טרם נענ- תה.

כושים עבריים למאסר

ן אנשים הידועים בכושים נדונו אתמול לעונשי מאסר שנה וחצי ועד שלש שנים, משפט המחוזי בתל אביב. ה, מתיו בויה, (22), ביכאל), וקורטס אלכסנדר (26) מעשי מרמה: הראשון מבין נדון לשלש שנות מאסר ב- זיהו הרות החיה בחבורה; ך לקיוסק בתל אביב וגנב צים שונים וכן פנקס צ'- מה צ'קים אלה עלה בידי- ע להוציא במרמה סחורות ים מבעלי עסקים.

מים פנו בצ'קים אלה מוצ- נים, מבגדים ועד תכשיטים יקרות. במקרים אחדים רש- של סכום גבוה יותר מערך הסחורה וקיבלו עודף במזומנים.

בגזר דינו קבע השופט דב לוין כי „מעשי מרמה כאלה נפוצים ואם בתי המשפט לא ינקטו ביד תקיפה נגד מבצעי העבירות למען ישמעון וייראון, הם לא ימלאו את תפקידם כראוי".

הנאשם השני (פרש) נדון לשנתיים מאסר בפועל וחברו קורטז לשנה וחצי מאסר בפועל ועוד שנה וחצי מאסר על תנאי. נגד השניים האח- רונים הוצאו גם צווי גירוש מהארץ השופט ציין, כי יש להניח שיגורשו ברגע שייצאו מהכלא.

בית דפוס חשוד ת מסמכים מזוייפים

בית דפוס מרחובות, ברקו הובא אתמול לבית משפט מת"א כחשוד בהוצאת מסמ- יופים.

מדור הרמאויות, רס"ר מור- צג, לא פירט את מהות ה- אך כפי שנודע נמצאו ב- פוס גלופות להכנת רשיונות מוביסים מזוייפים. בדפוס ופש בחשד שלא התכמש, וסים בו דינרים ירדניים .

קלמרו אמר לשופט יהושע , כי החקירה טרם השלמה, ם לשחרר את החשוד בערו- ף ל"י.

ירד מספר התאונות במחוז ירושלים

שלושה אלפים נהגים מבחוז ירו- שלים השתתפו ביום ד' בערב בטקס נהג הזהיר שנערך בבנייני האומה, בהשתתפות שר התחבורה גד יעקבי, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, קציני משטרה וראשי המועצה הל- אומית למניעת תאונות דרכים.

שר התחבורה הצביע על הגידול שחל במספר הנהגים הזהירים, שהוא אחד הגורמים לבלימת העליה הנוראה בתאונות דרכים בשנים האחרונות. ניצב אריה איבצן מפקד המחוז ה- דרומי של המשטרה אמר, כי בשנה החולפת ירד מספר התאונות במחוז ירושלים.

שנת מאסר על נסיון לגבות דמי חסות

צעיר בן 19, שניסה את כוחו בגביית „דמי חסות" נשלח אתמול לשנת מאסר בפועל והוטלה עליו עוד שנה מאסר על תנאי.

הנאשם יוסף כחלון מגבעה שרת בתל־אביב, הואשם כי התפרץ ל- מסעדתו של יהודה בן דוד בגבעה שרה. הוא דרש באיומים 500 ל"י דמי חסות וכאשר לא נענה בעט באשתו של בעל המסעדה יפה בן דוד שהיתה בחודש הט' להריונה.

הוארך מעצר 2 חשודים בתיווך שוחד

שופט בית משפט השלום יהושע דיאמנט החליט אתמול להאריך ב- 15 יום את מעצרם של שאול ציתיאה ודוד כהן, יועצים למס הכנסה בראש- שון לציון, החשודים בתיווך במתן שוחד לפקידי מס הכנסה ברחובות.

בא כח המשטרה רס"ר יעקב ליאון הציג אישור מן היועץ המשפטי ה- מסמיך את המשטרה לבקש הארכת מעצר, עקב העובדה, כי השנים כבר עצורים חודש ימים.

רס"ר ליאון הדגיש, כי „בכל יום מתגלים פרטים נוספים בפרשה". הוא לא מסר מה נתגלה אך הראה לשופט מידע סודי לשם ביסוס דב- ריו.

לבקשת המשטרה הצטרף גם חו- קר מס הכנסה ישראל סל־אור, אשר טען כי במקביל לחקירת השוחד, נחקר החשד כי השנים חשודים בהשמטת הכנסות באלפי לירות.

הקצין המנהל את החקירה, רב פקד ראובן ויינשטיין הופיע גם הוא בשעת הדיון ואישר בתשובה לשא- לות, כי הוצע לציתיאה להשתחרר מן המעצר ולקבל חסינות כעד מדי- נה אם יסכים להעיד נגד פקיד מס הכנסה החשוד בקבלת השוחד. גם לגבי החשוד כהן, אישר הקצין, כי הציע לו להשתחרר לאלתר אם יעיד נגד עובד מס הכנסה, אולם לגביו לא הובטח מעמד של עד מדינה.

עצרת מחאה נגד התככים במועצה הדתית ראשל"צ

ברחבת המועצה בראשון לציון נערכה עצרת מחאה נגד התככים במועצה הדתית המופעלים נגד הרב ש. יגאלי חבר הרבנות הראשית.

העצרת אורגנה ע"י „ברית יוצאי תימן" והשתתפו בה רבנים יוצאי תימן מבני־ברק, רחובות עקרון וה- סביבה וכמו כן גבאי בתי הכנסת בעיר. נאום מרכזי בעצרת נשא ד"ר בן חור ועו"ד צורי קירה הנחה את העצרת. לאחר הנאומים והתפילה ופרקי התהלים, בקשות ותקיעת שופרות התפזרה העצרת.

● גבר בן 40 מאיזור חברון נשדד מכל כספו, שמונים אלף ל"י בידי נהג מונית וחברו.

שאיבת נסיון באשדוד 2

באתר הקידוח אשדוד 2 ממשיכים בשאיבות נסיוניות של הנוזל ה- שחור לצורך בדיקות ובמקביל נע- שים סידורים להסרת מגדל הקידוח ולהתציב במקומו מתקן הפקה.

אתמול שאבה מיכלית את הנפט מתוך בריכת הפלדה הקטנה הנמצאת במקום כזה כחודש והיא עשתה זאת מספר פעמים.

לכתב עתיים נודע, שהמגדל יוסר תוך 48 שעות ויועתק לאתר חדש במרחק של 500 מטר מזרחית לאש- דוד 2 והוא ייקרא אשדוד 3. עוד נודע, שהוחלט כבר על ביצוע מס- פר קידוחים באזור, כדי לסיים את בדיקות המאגר שנתגלה וכדאיותו המסחרית.

ראש עיריית אשדוד מר צבי צילקר מסר ביום ה' שהנהלת העיריה פנתה לממונה על מחוז הדרום והודיעה לו, שאם אכן ייכצא שהאזור שם קודחים הוא איזור נפט תצטרך ה- עיריה לשנות את תכנית האב ולוותר על הקמת רובע ז' וחלק מרובע ס'.

הקידוחים באשדוד מבוצעים ב- קצה הדרומי־מזרחי של העיר, על שטח שנועד להקמת שכונות מגו- רים.

זוגות צעירים פלשו לדירות בטירת הכרמל

כ־15 זוגות צעירים, תושבי טירת הכרמל, פלשו אור ליום רביעי ל- דירות של חברת „שיכון ופיתוח" ב- טירת הכרמל.

הצעירים טוענים, כי עד כה לא נענו לדרישותיהם להקצות להם די- רות בשכירות חדשית בטירת ה- כרמל. המפגינים התמקמו לפני שבו- עיים עם בני משפחותיהם ליד בנייני המועצה.

כתב עתיים בחיפה מוסר, כי ב- שעת מסירת הידיעה מנהלת המשטרה מו"מ עם הפולשים לפינוי הדירות.

הגיעה משלחת מסחרית מאוסטרליה

משלחת מסחרית מאוסטרליה, ה- מונה 13 אנשי עסקים, אנשי מסחר ותעשיה וחקלאות הגיעה אתמול ל- ארץ.

מטרת המשלחת להניח יסוד איתן יותר לפיתוח המסחר בין ישראל ל- אוסטרליה. המשלחת, שתשהה בארץ שבועיים, ההרכבה בעיקרה של ממשלת אוסטרליה, והיא ראשונה בסוגה.

ראש המשלחת, מר ד. ס. ג'ורג', אמר לכתב עתיים בנמל התעופה כי במשלחתו 13 אנשי עסקים המייצגים את כל ענפי המסחר כגון חיטה, צמ- חים, מוצרי הון, כיבולים, מספוא וגרעינים, כינרים צמר, בשר, שי- רותי בנקאות ועוד.

„אנו מעונינים בעיקר למכור מ- מוצרינו לישראל, אך כמובן שהסחר חייב להיות הדדי בין שתי המדינות, ונבקש לקנות כאן מן המוצרים ה- ישראליים. לנו מוצרים רבים, ש- ישראל תהיה מעונינת לקנות, וסיורנו כאן בא בעיקר לקשור קשרים מסח- ריים, לצמוד מקרוב על אפשרויות היבוא והיצוא, נמלים ואמצעי שינוע. אני מאמין, שתוך שבועיים ייווצר הקשר ההדוק בינינו לבין יצואנים ויבואנים ישראליים. כדי שנוכל לת- רום לפיתוח הדדי של הסחר בין שתי המדינות", אמר ראש המשלחת.

„כור" מחלקת 22 מיליון ל"י לעובדים — חלקם ברווחי הקבוצה

„כור" תחלק לעובדיה 22 מיליון ל"י — חלקם ברווחי הקבוצה לשנת 1975. ההחלטה על כך נתקבלה ע"י מועצת המנהלים של החברה בהתאם להמלצת ההנהלה.

הסכום יחולק בין 7,600 עובדים ב־עב מפעלים.

זו הפעם השישית ש„כור" שהיא חלוצה בנושא זה, משתפת את ה- עובדים ברווחים. אשתקד חולק בין העובדים במסגרת זו סכום של כ־13 מיליון ל"י.

הגידול המשמעותי בחלקם של ה- עובדים ברווחים משקף את המאמץ המוגבר שנעשה בשנת 1975 על ידי ההנהלות והעובדים ב„כור" להגברת הפריון, העלאת התפוקה, גידול ה- ייצוא וחסכון בהוצאות.

הקריטריונים לחלוקה

הקריטריונים לחלוקת רווחים ה- שנה נשארו בעיקרם כמו בשנה ש- עברה, בשינוי אחד; עקב עליית מחיר ההון החליטה מועצת המנה- לים של „כור" כי המפעלים הזכאים לחלק רווחים יהיו אלה שהרווח ה- שנתי שלהם עולה על 15 אחוז מ- השקעות הבעלים (לעומת 12.5 אחוז ב־1974).

— ברווחים ישתתפו אותם עובדים אשר עבדו במפעל לפחות 6 חדשים רצופים בשנת המאזן.

— חלוקת הסכומים תיעשה יחסית לשכרו השנתי של העובד.

— הסכום שיחולק לא יעלה על 10 אחוז בשכרו השנתי של העובד או 6.000 ל"י (בכל מקרה הסכום הנמוך בשניהם).

— על ההכנסה כשיתוף ברווחים יחולו מיסים כמקובל.

סכום כענק ההשתתפות ברווחים יחולק גם השנה לעובדים בצורת העזרת חסכון להקופה של 4 שנים. העזרה זו ניתנת להמרה במזומנים.

כתב אישום נגד „זקן הכייסים"

כתב אישום באשמת שוחד נגד „זקן הכייסים" בארץ כרמ- אל בלק (בולקין), הוגש בימים אלה לבית המשפט המחוזי ב- ירושלים.

בכתב האישום נאמר כי ב- 23.4.76, בשוק מחנה יהודה ב- ירושלים, לכד אדם בשם חיים כרמלי את בולקין בן 77, בעת שהלה ניסה לכייס את ארנקו.

כרמלי הזעיק שוטרים, ומש- ראה זאת בולקין, הוא הציע ל- אחד השוטרים יוסף אלמוג, סכום של 200 ל"י „כדי לגמור את העניין". טרם נקבע תאריך ל- משפט.

המפקחים והמנהלים יחדשו את שיתוף הפעולה עם משרד החינוך

מרכז המורים, בתאום עם ארגון המנהלים וארגון המפקחים, החליט לחדש את שיתוף הפעולה עם משרד החינוך והוא קורא למנהלים ולמפק- חים לעשות את כל ההכנות הדרושות לפתיחת שנת הלימודים הבאה ב- מועד.

● שני אחים החשודים בסחר ב- סמים ובאחזקת תכשיטים החשודים כגנובים נעצרו ביום ה' לחקירה ב- פקודת שופט השלום ביכה לינדנ- שטראוס.

הודעה תמוהה בפי סגני ראש עיריית בני ברק על טיב הכשרות של מוצרי מפעל „הכובש"

בחוגי הציבור הדתי בבני ברק הובעה התמרמרות על דבריהם של סגני ראש העיר מהגוש החרדי, הרב יצחק מאיר ושמואל וייברג, כאילו נתגלו ספקות לגבי טיב הכשרות ב- מפעל „הכובש" למוצרי בשר ונקני- ניק, העומד תחת השגחת המוע- צה הדתית בעיר.

כפי שפורסם בעתונים „המודיע" ו„שערים", אמרו הרב מאיר ומר וויינברג כאילו הסיר הרב י. לנדא את ההשגחה מהמפעל בשל ספיקות שנתגלו לגבי טיב הכשרות במפ- על.

כפי שנודע, פנה פרקליט בית החרושת „הכובש" לרב מאיר ולמר וויינברג ודרש שיפרסמו התנצלות והכחשה על הפרסום בשמם בעתו- נים „המודיע", „שערים" בענין ה- כשרות במפעל.

הנהלת בית החרושת טוענת, כי הרב לנדא כלל וכלל לא הסיר את השגחתו, אלא הודיעו לו שאינם חפ- צים יותר בהשגחתו בגלל התנגדותו לשימוש בבשר קפוא, כמקובל בכל בתי החרושת למוצרי בשר הכשרים לנקניק „לא חלק".

לכן הפיסקה של „ספיקות שנת- גלו לגבי טיב הכשרות" היא בגדר עלילה והוצאת דיבה. ובמקרה ש- הרב מאיר ומר ויינברג לא יתנצלו, יגישו נגדם תביעה משפטית.

נערך סימפוזיון על תפקידו של האקדמאי הדתי

השבוע התקיים במועדון „צעירי בבוזין פאל, סימפוזיון מוקדש ל- בעית תפקידו של האקדמאי הדתי בתקופתנו והיחסים שבין דת ומדע.

הסימפוזיון נערך על ידי האיגוד של אקדמאים דתיים בשיתוף פעולה עם המחלקה לתרבות תורנית של עיריית תל־אביב ובה השתתפו פרופ' ד"ר שאקי, פרופ' שלזינגר מארצות הברית, ד"ר טרבר וד"ר ש.ז. כהנא, יו"ר האגוד שניהל והנחה את ה- סימפוזיון.

המרצים הוכיחו שלמעשה אין שום סתירה בין דת ומדע ושהגישות ה- מדעיות החדשות והגילויים האחרו- נים אף מחזקים את האמונה. המר- צים העלו כמו כן כמה עניינים שבהם אפשר להשתמש בגילויי ה- מדע לפתרון בעיות הלכתיות מעש- יות ומסרו פרטים על הפעולות ש- נעשו ונעשים בשטח זה על ידי כל מיני גורמים מדעיים ומשרדים ממש- לתיים כגון משרד הדתות.

ויכוח התעורר מסביב לבעיה על תפקידו של האקדמאי הדתי בחב- רה בתקופתנו לאור הויכוחים וה- דיונים. הוחלט לקיים המשך לסימ- פוזיון בתחלת החודש הבא.

פיתוח מבשרת ציון

ב־1ן ביוני השנה התפרסמו בעתו- נים מכרזים מטעם „ערים" חברה לפיתוח עירוני בע"מ. הפועלת כבר- שות של מינהל מקרקעי ישראל, על החכרת קרקעות ל־49 שנים ועוד 49 שנים) לבניה פרטית בשכונה א' במבשרת ציון.

תכנית השכונה אושרה על ידי רשויות התכנון, ועבודות פיתוח ה- שטח כבר החלו בשטח. המכרזים כוללים 11 מגרשים לבניה עצמית במסגרת „בנה ביתך", 10 מגרשים הכוללים 39 דירות מדורגות, וכן מגרשים לבניית 67 דירות טוריות (קוטג'ים).

התכנית מיועדת לבניית דירות רווחה, עם פיסת קרקע צמודה לא גדולה עם שרותים מפותחים ומגור- נים לכלל האוכלוסיה על גילאיה, וקבוצות שונות בה, מיועדת לאקד- מאים, אנשי מקצוע, ולדוגמה המש- פחות המעונינות לגדל ילדים באוירה חצי כפרית. היא מיועדת גם לאנשים העובדים בשפלה ומעונינים לגור על ההר, במרחק לא רב ממקום עבו- דתם ובנגישות נוחה.

ובנוסף לתכניות הנ"ל הולכות ו- מתגשמות תכניות במבשרת ציון, בעזרת משרד השיכון, ומינהל מקר- קעי ישראל להבטיח דיור נאות ל- זוגות צעירים מתושבי המקום, ב- דרך של רכישה, שכירות ובניה עצמית.

„ערים" חברה לפיתוח עירוני ב- ע"מ היא חברה ממשלתית, העוסקת בפיתוח כוללני, והדאגה להיבטים ', ההנדסי, הכלכלי, הח- של אתר הפיתוח. בכוונת הח- להשאר שטח עד שהמשתכ- נים יקבלו על עצמם את עול ה- החזקה של הנכסים הציבוריים ואת ההתארגנות הקהילתית במקום.

תכנית הפיתוח של מבשרת ציון כוללת הגשמה תוך כ־30 שנה, בקצב של עד כ־300 יחידות דיור לשנה, כך שהתכנית לא תהוה תחרות או הפרעה לתכניות הפיתוח של ירו- שלים.

יום יחידה צבאית במגדל העמק אתמול

חניכי בית הספר המרכזי לטכ-ים „פשטו" על מגדל העמק וקיימו בה את יום יחידתם.

ביום היחידה, בו התארחו חיילים אצל תושבי העיירה נפתח במצ-ן צביהה בו חזו אלפים תושבים ש- הריעו לצנחנים.

לאחר מכן נערך לחיילים סיור ב- מפעלים ובמוסדות שונים.

מאסר ל־2 שודדים שהתחזו לחיילים

בית משפט צבאי בעזה גזר אתמול 4 שנות מאסר על שני תושבי רפיח שהורשעו בשוד מזויין תוך התחזות לחיילי צה"ל.

בפני בית המשפט טען התובע, סגן דוד פויר, כי בספטמבר 1975 פרצו שני הנאשמים לבושים מדי צה"ל לדירתו של סוחר ברפיה ותוך ש- דיברו עברית ביניהם נדרש האיש להזדהות. כאשר הוציא את תעודתו שלף אחד החיילים את כספו של מיטב והשני החזיק כידון והוא אי-ם הוציאו מכיסו של הסוחר 26,000 ל"י והסתלקו.

הנשדד מוחייד דיאב שאקר המכ- שהתלונן במשטרה רפיח היה משוכ- נע שמתחזים הם חיילי צה"ל אולם כעבור זמן מה נעצרו שני הנאשמים חסן עודה חסן עהואן ועלי ביחמד עבדול ההכן אחמד, שניהם בני 27 ובחיפוש אצלם נמצא הנשק ששימש בהם לבצוע השוד.

השניים הודו וכאמור נדונו ל־4 שנות מאסר כל אחד.

חשודים בשוד ובאיומי סחיטה למעצר עד תום ההליכים

כחשודים באיום על סוחר תוך שדידת כספו ונסיון לסחיטה — נעצרו אתמול עד ל- בשפטם סביר חבאס בן 31 מ- ואליהו פלח בן 44 ביפו.

התביעה ביקשה מבית המשפט ה- מחוזי למנוע את שחרורים ממעצר ב- היותם מסוכנים להלוונן ולציבור. לטענת המשטרה באו השניים אל קרבנם, הסוחר אברהים נדף ו- לו כי גילו שהלוקין על סוחר בשל כך דרשו ממנו 12 אלף ל"י וכאשר סירב שדדו ממנו באיומי נשק 3000 ל"י ואיימו כי יקובן אליו.

במפלגה ובתנועה

ב„היכל שלמה" ירושלים

מחר, 4.15 אחה"צ, תתקיים ב„הי- כל שלמה" הרצאתו של ר' ברוך דיבדבני, חבר המרכז העולמי וראש ה„מרכז לחינוך דתי", על הנושא: „פרשת השבוע לאור ימינו". הרצאה זו היא מסידרת ההרצאות מטעם „ארגון ותיקי התנועה". הח' צפורה גזיק מרכזת את השיעורים.

הרב מרדכי קירשבלום, חבר ה- מרכז העולמי ויו"ר בפועל של מח- לקת העליה של הסוכנות היהודית, ירצה מחר, ב־5.30 אחה"צ, בהיכל שלמה, על: „מוסר היהדות לפי פר- קי אבות".

השיעור של הרב חיים צימרמן ברמב"ם, הלכות סנהדרין, יתקיים ביום ראשון, בשעה שמונה בערב, בהיכל שלמה. שיעוריו של הרב צימרמן הם בחסות ארגון ותיקי ה- תנועה, מחלקת התרבות התורנית שליד עיריית ירושלים. וארגון רבנים עולים.

המדור לקליטה חברתית של עולים

ליל שבת. תל־אביב — מעון עו- לים „קסם", רח' בן יהודה 14. מסי- בת עונג שבת בהשתתפות החזן מר יוסף זיו. שירה ושיחה על פרשת השבוע. מעון עולים — רח' הירקון 66, מסיבת עונג שבת בהשתתפות החזן מר יצחק שפירא, שירה ושי- חה על פרשת השבוע.

נחליה — עולים ממעון קליטה לוד ג' ר' ד' יתארחו אצל משפחות במושב. מסיבת עונג שבת אצל משפ' שמואל פרישטיין, ישוחח הרב שילה. בשבת הלילה ישוחח סעודה שלישית בישיבה ישוחח הרב באגד על דרכה של הישיבה התיכונית. המארגנת הגב' פסיה אונגר.

יום ראשון. רעננה — נשף גן בכפר בתיה בשעה 8 בערב. דברים: הרבנית צפיה גורן, מר חיים ניצן, ראש מחלקת העליה והקליטה של הפועל המזרחי, מר שמעון גירליוס מאסירי ציון, המנחה — הגב' צפורה בי־נון. שירה בצבור והרקדה בלווי אקורדיון, מר יגאל זיגלבן. נגינה בכסילופון הגב' אלה וינוקורדב. כי- בוד קיצי. בשתוף עם המחלקה ל- עליה וקליטה של הפועל המזרחי.

יום שני. אשקלון — שכון גרוזי- ניב ומכרים חוג לעברית ויהדות. שכון ברנע והמורים חוג ללמוד פרקי אבות.

חיפה — חוג לאקדמאים עולים מברית המועצות. בבית פרופ' חיאס בנוה שאנן. המרצה: הרב ד"ר אה- רון שאר ישוב — שעור ברמב"ם.

יום שלישי. תל־אביב — מעון עולים „קסם" — שעור ביהדות. ה- מרצה מר יוסף זבידובי'.

הפה"ל — הפוה"מ בת"א

במועדון קרית שלום ב־8 בערב שעור בדף היומי ע"י הרב י. שולמן. ב־9 שעור במדרש ע"י הרב ד. זייד. ב־4 מסיבת עונג שבת ירצה על פרשת השבוע הרב י. שולמן.

במועדון סניף נוה שרת ב־11 שעור במדרש ע"י הח' י.ש. שפירא.

בביהכ"נ עולי אפגניסטן נוה צה"ל ב־4 שעור תורה ע"י הרב מ. יודי.

בביהכ"נ עולי אפגניסטן בכ. שלום א' ב־4 שעור תורה ע"י הח' יצחק רבי.

בביהכ"נ נוה נתן רח' המעפילים ב־4 שעור תורה ע"י ר' זכריה כהן.

בביהכ"נ זיכרון קדושים ביפו שעור בפרשת השבוע לפני קבלת שבת ע"י הרב אלעזר הגר.

בביהכ"נ שבת אחים רמת ישראל ב־4.30 שעור בהלכה ע"י הרב מ. מזרחי.

במועדון רמת ישראל דם המכבים 19 שעור בפרשת השבוע ב־2.30 שעור גמרא ב־3.30 ע"י מר א. ארנברג.

בביהכנ"ס בר אילן ב־10 במסכת בבא מציעה ע"י הרב עזרא שלום.

בבית ישעיהו צ'ילבוג 18 ב־11 שעור במסכת בבא מציעה ע"י הרב מ. נוף.

באהל שם רח' בלפור 30 ב־11 שעור על תפילות ישראל ע"י הרב ד"ר ש.ז. כהנא.

בביהכ"נ הפוהמ"ז בהמשך שינקין שעור במדרש רבא אחרי קבלת שבת. שעור גמרא מסכת פסחים לפני מנחה ע"י הרב מרדכי בהרב.

בביהכ"נ שערי שמים רח' המעפי- לים ב־1.30 שעור בפרשת השבוע ע"י הרב מ. מלאכי.

בביהכ"נ אליהו הנביא שכ' עזרא ב־3.30 שעור בפרשת השבוע ע"י הרב מ. מלאכי.

בביהכ"נ מגדל עוז רח' ראשל"צ לבנה ב־2 שעור באורח חיים ע"י הרב י. מלאכי.

בביהכ"נ שערי ציון רח' לוינסקי 130 ב־4.30 שעור בפרשת השבוע ע"י הרב י. מלאכי.

במועדון שכ' התקוה רח' עבאס 3 מסיבת עונג שבת שעה לפני מנ- חה על פרשת השבוע ידבר מר דוד תעשה ומר בצלאל כהן.

בביהכ"נ המרכזי בקרית שלום ב־7 בערב ביום ראשון תתקיים אז- כרה ומסיבת סיום במלאות שלו- שים לפטירתו של יוסף אריה זבל ז"ל ישתתפו הרב כ.פ. טכורש, הרב ד. זייד, נציג הרבנות הצבאית. סיום המסכת ע"י בן המנוח מר יהודה גבל. תפילת אזכרה ע"י החזן שלום רוזנברג. מוקירי זכרו מתבקשים ל- השתתף.

תנועת האשה הדתית לאומית ירושלים

עונג שבת במכון הרי פישל, פר- שת השבוע הגב' עליזה אגסי. עי- נים בתחילה הגב' שושנה הולצברג. בבית הכרם בפנסיון מרגוע פרשת השבוע הרב דוד שפירא.

תנועת האשה הדתית הלאומית סניף המרכז

שבת — בני־ברק — במעון ברח' ניסנבוים מסיבת עונג שבת. בשעה 5.30 — ירצה הרב מגנס על פרשת השבוע.

קרית־שמואל — ביום ראשון ב־8 בערב בגן פנינה מסיבת סיום להור- רי ילדי הגן בשכון החדש בגן פני- נה, ירצה הח' יוסיפון אברהם — חנוך לקראת בית הספר.

בסמינר להכשרה תנועתית־קהיל- תית בשתוף משרד הסעד — היחידה להתנדבות ביום שני בבית התנועה רח' אבן גבירול 166 קומה ד', שעור בספר הכוזרי — הרב י. הס. נתונות הקשר והבנת המבנה הדמוג- רפי — מר יצחק ברמן, מנהל המדור למידע מבנה דמוגרפי דיון בקבו- צות.

ימי עיון למשתתפות הסמינר יתי- קיימו באולפנת „סגולה" בימי שלי- שי ורביעי א' ב' תמוז פרטים נש- לחו למשתתפות.

רמת־גן — חוג בית יתקיים ב־8 בערב בבית הח' שולמית לנדוי רח' אמיר 16. תרצה שושנה גופס — יעוץ חנוכי מהו? המנחה — יהו- דית פולק.

גבעתיים — חוג בית יתקיים ב־8 בערב בבית החב' לאה גולדמן, רח' הרצוג 28 בהשתתפות מרים מאיר — חברת ההנהלה הארצית.

מבשרת ציון — ביום חמישי ב־8 בערב מסיבת סיום בהשתתפות החב- רים יקיר.

תנועת האשה הדתית לאומית סניף תל־אביב

פרשת השבוע:

קריית שלום: בבית הח' מרים יע- קב, רח' טורי־זהב 10. המרצה: מר ברזילי.

המשך שינקין: בבית הכנסת רח' המערכה 40 המרצה: מר בר־דיין.

חוג הרבנית לאו: יפגש ביום שני ב־8.30 בערב בבית הח' מרגליה לוין, יהושע בן־נון 55, ת"א. המר- צה: העתונאית אורה שם־אור. ה- נושא: הספירה לאחור.

חוג דרומבוס: יפגש ביום שלישי ב־7.30 בערב בבית הח' טובה יערי, רח' בצלאל 8. המרצה: הרב מגו- רה. הנושא: הרמב"ם על הרפואה.

חוג כץ: יפגש ביום רביעי ב- 6.30 בערב בבית הח' כץ, רח' עבודה 22.

נפתחה בסניפנו מחלקה מיוחדת להשאלת שמלות כלה ללא תמורה, ביוזמתה והנהלתה של חברתנו צפ- רה נהיבי. אי לכך אנו פונות לחב- רותינו ולצבור הרחב הרוצה לזכות במצוה, לתרום שמלות ואביזרים ל- כלות וכן שמלות למחותנות לפי הכתובת: אחד־העם 110, תל־אביב טל. 226787. כמו כן החברות מת- בקשות להפנות אלינו כלות נזקקות.

חוגים בשתוף המדור לתרבות תור- נית של עיריית ת"א, יתקיימו: שעור התנ"ך ע"י הרבנית נחמה רבינוב- ביץ יתקיים ב־5 אחה"צ במשרדנו רח' אחד העם 110.

חוג לספרות ע"י גב' חנה רבינוב- ביץ יתקיים ביום רביעי ב־8.30 בערב במשרדנו רח' אחד העם 110.

נלכדו שני פורצים

שני פורצים לחנות אופנה האחד שהסתתר בין שמלות והשני שברח לבית עלמין בנחלת יצחק — נלכדו אתמול לפנות בוקר ע"י שוטרי ה- יחידה המרכזית בתל־אביב.

השניים בני 21 ו־26, מוכרים למשטרה. החוקרים גילו בקרבת מקום מכונית „פונטיאק" שנגנבה באותו לילה ושבה עמדו השניים להעביר את הסחורה הגנובה.

תל־אביב

בבית הכנסת הגדול אלנבי 110

השבת יעבור לפני התיבה החזן מר באיר סוכר. מנחה ב־6.25. שח- רית ב־8. לפני קבלת השבת השעור ב„רמב"ם" ע"י יו"ר ההנהלה מר א' חבריני בהלכות ציצית בנושא: „ור- איתם אותו וזכרתם".

בביהכנ"ס „בית מהמהרוש" רח' עמק יזרעאל 80

זמני התפילות: מנחה וקבלת שבת לפי הזמן. שבת בבוקר ב־7.30 שי- עור בפרשת השבוע ע"י הרב שבתי פרנקל שליט"א. תפילת שחרית ב- 8.00, בשבת אחרי תפילת מנחה — סעודה שלישית. בכל יום שני ב- שבוע ב־7.30 בערב שיעורים בתנ"ך ובהשקפת ישראל.

בחוג הנוער הדתי

בשבת אחה"צ ב־18.00 תתקיים באולם המרכז הקהילתי רח' סמילנ- סקי 2 פינת רח' בן יהודה 86 מסיבת עונג שבת. סעודה שלישית בהשת- תפות הרב דב שחור. ייערך חידון לילדים. הצבור מוזמן להשתתף.

חיפה

אדמו"ר מסדיגורה־וויז'ניץ חיפה ישבות בבני־ברק

הכנה רבה מורגשת בקרב חסידי ויז'ניץ לקראת בואו של אדמו"ר מסדיגורה־וויז'ניץ, ובאות מהסידיו מכל רחבי הארץ לשבת שבע ברכות של בני הרב יעקב שליט"א עב"ג בנות הרב רבינוביץ. התפילות ועריכת השולחן יתקיימו באולם „וגשל" ב- שכון באיר בבני ברק.

ביהכ"נ לנוער בביה"ס „לבנה — נצח ישראל"

תפילות בליל שבת לפי זמני הדלקת הנרות, ובשבת בבוקר ב- שעה 8.15 לפני התפילה. ב־7.30 שעור בתלמוד ע"י הרב יעקב גנר, רבו של ביהכנ"ס. לפני הקריאה ייערך משניות לזכרם של תלמידי ביה"ס שנפלו.

לוח הצופה

● במרכז תל אביב, 3 חדרים בבית חדש ק"ב, הסקה מרכזית, מע- לית וסוכה 8 במטר. טל. 231014.

● דרוש פקיד עם ידע בחשבו- נאות להנה"ח השבונות ונהול מלא, שעות העבודה 14—8 טלפון 55977 תל אביב.

● למכירה 3 חדרים + הול מו- אר, מרפסות ענק 3 כווני אויר, אפ- שרות הגדלה, קומה ב' כלא, טל. אחה"צ, 746131 (לבקש ברינגר).

● 2½ יפים קומה א' ע"י רח' הרא"א 17 בני ברק משפחה ישראלי טל. 785634.

● סגל קונה הכל רהיטים טלוויזיה מקררים מערכות והיסולים 832267, 863748.

לוח ירושלים

● למכירה דירה בת 3 חדרים ברחוב זכריה, 250.00 ע"י טלפונים 222035, 233002.

● משפחה דתית ירושלמית מ- עונינת לשכור — להחליף דירה — דירה בקרבת הים לקיץ, להתקשר 02—522058.

● נדתיים 3 חדרים, חדשה, מרו- הטים + טלפון בהפסגה 533959.

● בעוזיאל למכירה 4½+3 מרפ- סות ק. ב. + חניה כניסה מיידית 531362.

● בנוה יעקב, לזוגות צעירים דתיים. בהזדמנות 02—233308 יעקב, בשעות 1300—8.00, 1900—16.00.

תורנות בתי מרקחת

יום ו' — 18.6.76

תל־אביב: פרנקל — המלך ג'ורג' 28 טל. 23721. ברק — רמז 15 פנת ז'בוטינסקי טל. 446682.

כצלות דפנה — כצלות דפנה בנין 128 טל. 281804. אלקודס אל- כברא — הרון אל רשיד טל. 283333.

חיפה: גאולה — חרמון 12 טל. 640466.

פתח תקוה: בריאות — תרבני ציון 13 טל. 912357.

רמת־גן: תלפיות — אבא הלל 30 טל. 723554.

חולון: אסותא — טרומפלדור 4 טל. 858197.

הרצליה פתוח: כפר ריבלין — יוגייס 142 טל. 938014.

נתניה: הדסה — הרצל 24 טל. 22243.

בת־ים: בלפור — רח' בלפור 90 טל. 883448.

ליום שבת — 19.6.76

תל־אביב: בני — דיזנגוף 174 טל. 222386. בוגרשוב — בוגרשוב 60 טל. 293889.

ירושלים: אשר — מרכז מסחרי, קרית היובל טל. 415841.

חיפה: בלפור — מסדה 1 טל. 662289.

באר־שבע: יונה — שכ' ב' רח' ביאליק 5.

פתח תקוה: פינסקר — פינסקר 22 טל. 910505.

בני־ברק: ירושלים — ירושלים 62.

רמת־גן: היגיה — ארלוזורוב 81 טל. 721489.

רמת יוסף: רמת יוסף — מרכז מסחרי טל. 867951.

נתניה: גבע — שער הגיא 14 טל. 22695.

מוצאי שבת — 19.6.76

תל־אביב: תרופה — דיזנגוף 217 טל. 223488. פרנקל — המלך ג'ורג' 28 טל. 223721.

ירושלים: בית וגן — הפסגה 59 טל. 35626. תות עציאן — רובע היהודים טל. 283401.

בתי קולנוע

ירושלים

שעות הצגה
בימי חול — 4.00—7.00—9.00

אוריון — בקומה זקופה
אורנע — עלילות אחיו הפיקח של שרלוק הולמס
ארנון — סרט מתוק
הבירה — נחש מי בא...
מיטשל — שבוע 2 קן הקוקיה

תל־אביב

אסתר — שבוע 2 משפחה עם כבוד
חן — שבוע 6 מלתעות
סינרמה — לופו בני־יורק
דרייב אין — פרפה
פאר — שבוע 2 קן הקוקיה

חיפה

אורה — השובב
אמפי — אקספרס לאפריקה
ארמון — שבוע 7 ואהרון מלתעות
אורלי — שבוע 3 זהות גנובה
חן — שכירי חרב
פאר — שבוע 3 עוד יאיר השחר
רון — שבוע 4 בגידות בנישואין

בבית המשפט המחוזי בתל אביב — יפו

ת. ע. 2759/76

בענין: המנוחה גרמן מלכה ז"ל, אשר נפטרה ה. ג. בס. 129128.

המבקשת: עדית לוק מארה"ב דר- כון 01603346 ע"י ב"כ עוה"ד א. דובב ו/או א. שפרן אשר מענם ל- המצאת כתבי בי־דין הוא ברח' ה- שופטים 27 ת"א.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה בקשה לבית המשפט למתן צו הכרזה על ירושת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד להכרזה ל- הגיש תוך 15 יום מיום פרסום הוד- עה זו. התנגדות להכרזה המבוקשת שאם לא כן יתן ביהמ"ש צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

היום

יום ששי, כ' סיון תשל"ו, (18.6.76)

פר' שלח

הפרק: תהלים קט—קי; המשנה: שביעית ד, א—ב; הדף: פסחים לט; ההלכה: קצור שו"ע קעו—ז, ה—א.

שבת

הפרק: תהלים קיא—קיב; המשנה: שביעית ד, ג—ד; הדף: פסחים מ; ההלכה: קצור שו"ע קעז, ב—ו.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א', ב', צ' — כל שעה.
09.55 (א) חדשות באנגלית
10.55 (א) חדשות בצרפתית
17.55 (א) חדשות באנגלית
18.50 (א) חדשות בצרפתית

שידורי תכניות לעולים (ב)
עברית — 19.00; יידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רומנית — 20.30; רוסית — 20.45.

רשת א'

08.10 „קונצרט בוקר"; 10.05 שיר ופזמון; 10.15 שידורים לתלמידים בבתיה"ס היסודיים; 10.35 עיונים בפרשת השבוע; 11.15 שידורים לתלמידים בבתיה"ס היסודיים; 11.35 „מוסיקה תוך־אירופית"; 12.05 „בהקלטה"; 13.55 התזמורת הסימפונית ירושלים; 14.10 „אם וילד"; 15.05 „קבלת שבת" — פרשה „שלח לך" — בעריכת דודון, הנגינה צבאית, קריאה בפסוקי המקרא, שיחה על הפרשה, פרקי חזנות, שיחה בהלכות שבת — מאת הרב עובדיה יוסף; 17.05 „פינה מוסיקלית".

רשת ב'

06.00 „שבע ישראלי", „מה טובו אהליך יעקב" ושיבוץ הכשבת היומית; 10.05 „כאן בביתי"; 11.45 „מה דקות עם..."; 12.05 „במקצב יוצרי"; 12.30 „בשיר ובחיוך"; 13.05 „בחצי היום"; 14.10 „כאן, שם ובכל מקום"; 16.10 „סופשבוע"; 17.05 „ספינה אישי".

גלי צה"ל

05.58 ברכת השחר; 10.05 חכים ופעים; 12.05 גלגלי צה"ל; 14.05 מצעד הפרגונים; 15.50 בואי שבת; 16.05 ארבע לפני שבת; 17.55 הסיפור ההסידי הקצר.

טלוויזיה בללית

15.00 תכניות ילדים: בוקר יותר גבוה יותר, חזק יותר, בסדר ספורט לנוער; 15.30 שלום לבוא שבת — פרשת „שלח לך", כארחים צבר רעים.

טלוויזיה לימודית

8.15 מתמטיקה ף — חישובים בתכניות ספוק; 9.05 תבנית ו' — הספר ונקודתו; 10.00 בירוגיה ף — 21 יום בחיי ביצה; 11.05 חברה ותרבות (יסודי) — שיר לך; 16.00 סרט לגיל הרך: מה היה הקסם עפ"י הנס כריסטיאן אנדרסן; 16.30 שירים עם אהבת במיוחד — קושיש שני שרב וכספרה מסיפורי יהונתן גפן; 16.50 ילדים במונו — החיים ככרי לנקה.

במוצש"ק

רשת א'

20.05 יומן השבוע; 20.50 פרקי היום בתנ"ך: התהלים, פרק קיז, קיח, קריאה לפי שלמה ברסלוב ושיחה מאת בן־ציון לוריא; 21.05 „הכבדילי", „בירה מלכה"; 22.05 „שיחת הוליך"; 23.05 „נגינה בי צווהא"; 00.10 רגע של שיר.

רשת ב'

21.05 „מוצאי־ספורט"; 21.20 „פינת הז'אז"; 22.05 „שבת אחים"; 23.05 „רדיו־פקי".

גלי צה"ל

20.05 בענין לענין; 21.05 מסורת מסורית; 21.45 עושים רוח; 22.05 תיבת נגינה; 23.05 שעה של נועם; 00.05 ציפורי לילה; 02.00 מבוק יקיעה; 02.05 לא כתבים לישון.

טלוויזיה בללית

20.00 „בנים על אבותם"; 20.30 מבט לחדשות; 21.00 מבל ספורט; 22.00 מקלאוד — טיירת כהה; 23.30 מבט של יום, חדשות.

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה עיריית באר שבע

בעיריית באר שבע, משרד מהנדס העיר

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה/1965 ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לוועדה ה- משנה לתכנון ובניה באר שבע בק- שה להתיר הקלה באחוזי בניה מתוכ- נית מכורשת.

מהות הבקשה: הקלה באחוזי ה- בניה מהמותרים לפי התוכנית הנ"ל בחלקה 33, גוש 38024, רחוב הכותל המערבי 9.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה ו- בתוכנית המצורפת אליה ללא תש- לום, במשרד הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול ל- היפגע מענין ההקלה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבו- עיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

זאב זריזי
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובנין עיר באר שבע

בכוצ"ש 19.6.76

הבימה
אוהל העם: אולם גדול
קריש: אולם קטן
הקאמרי
כולם בית בני, ת"א

הצפה
עתון יומי
HATZOFEH
DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ, העורך ש. דון־יחיא, מערכת והנהלה: תל־אביב, רח' המסגר 66, טל. 35421, ת"ד: 2045. חשבון בבנק הדואר 41144 ✱ סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד: 1148, טל: 234910, בערב טל. 528344 85608 ✱ סניף חיפה רח' ארלוזורוב 3, טל. 663628 ✱ דפוס העשור בע"מ ת"א, רח' המסגר 66, טל. 81554

אין המערכת אחראית לתוכן מודעות ולפרסומן

עיריית ירושלים

המחלקה לתרבות
האגף לתרבות תורנית

החלה ההרשמה למחזור השביעי של
ירחי כלה בהרי ירושלים

עדי ירחי כלה תשל"ו:
ד א: י"ב־כ' באב תשל"ו (8־16.8.76)
ד ב': כ"א־כ"ט באב תשל"ו (17־25.8.76)
ד ג': י"ד־כ"ב בתשרי תשל"ז (8־17.10.76)

הרשמה: בימים ט"ו בסיון — ט"ו בתמוז תשל"ו (13.6.76־13.7), במשרד המחלקה לתרבות תורנית, רחוב הי"ו אדם ירושלים.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

לסניף בני־ברק
דרוש(ה)
פקיד/ת קהל וטלר

✱ בוגר/ת תיכון ✱ לאחר שירות צבאי ✱ ידיעה טובה של השפה העברית.
עדיפות לבעל/ת נסיון קודם.
שעות העבודה מפרצלות.
בדבר פרטים נא להתקשר 623312, קו פנימי 317.

ההנהלה המרכזית: רח' לינקולן 18, ת"א

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

קרנות נאמנות

מחיר יחידה	מחיר פדיון
176.75	172.48
135.31	132.12
107.48	104.92

סלע
שחם
חלמיש

מנהל: חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ

משרד העבודה
משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרת מורים
המחלקה להכשרת מורים

ישיבה טכניקום
מכון בן מאיר
הסמינר להכשרת מדריכים ומורים
כפר צבי סיטרין

נפתחה ההרשמה
לסמינר הכשרת מדריכים טכניים
לבתי הספר התיכוניים מקצועיים במגמות:
מתכת, מכונאות רכב, מכשור ובקרה

למודי יום בתנאי פנימיה מלאים
מתקבלים בוגרי בתי ספר מקצועיים ארבע שנתיים, מסמ"ת או מסמ"ר או תלת שנתיים שסיימו עד תשל"ג.

✱ בדבר פרטים נא לפנות אל:
ישיבה טכניקום כפר צבי סיטרין, ד"נ חוף הכרמל, טלפון: 942583 — 942584.

هكذا من الاصل

[illegible] من الاصل

הרמטכ"ל: בחיל המודיעין חלו שיפורים רבים

מאת כתב צבאי

מאז מלחמת יום הכיפורים חלו בחיל־המודיעין של צה"ל שיפורים ותיקונים רבים. חיל־המודיעין של צה"ל, שהוא גוף הנותן הערכת המצב מבחינה לאומית, פועל היום כחיל, המתקן ומשגיח על עצמו, אינו נתון להשפעה מבחוץ ועוסק בניתוח העובדות ללא לחצים.

דברים אלה אמר אתמול הרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור, בטקס הסיום של קורס קציני־מודיעין, בטקס בנ־וכחות ראש אמ"ן, אלוף שלמה גזית, קצינים בכירים של החיל ובני משפחות של המסיימים.

רב־אלוף גור אמר בהמשך דבריו, כי בחיל־המודיעין חלו שינויים גם על ידי פתיחה סבבית ומלאכותית בחשיבה של אנשי־המודיעין. כדי לאפשר להם לנהוג שבכות ולהציג את המסקנות ולראות את העובדות כפי שהן. „המגמה המודיעין צריכה להיות משוחררת מלחצים, ומדכיון. מודיעין חייב להיות משוחרר מאלה ולנסות לעבר מטרה אחת — ניתוח נכון ומדויק של מהלכי האוייב ו־להה השובה נכונה, כדי לקבל החל־טה נכונה".

זו הפעם הראשונה

בפתח דבריו אמר הרמטכ"ל, כי זו הפעם הראשונה שניתן פרסום לקורס קציני־מודיעין, והיתה זו ה־פעם הראשונה שהרמטכ"ל מופיע בטקס הסיום של קציני־מודיעין. „ועל כך אני מתברך". הרמטכ"ל כינה את חיל־המודיעין כאחד הנדבכים הנכ־בדים ביותר בעוצמת הצבא, כאשר אחד מתפקידיו החשובים ביותר הוא „ראיית העובדות כפי שהן, ואילו כל השאר — לך ולמד וחפש את הדרכים".

הרמטכ"ל חשף את דרגות החני־כים המצטיינים, סג"מ משה הרפז, סג"מ צבי קדמון וסג"מ ליאור יוב־אי.

זקן בן 100 אבד ונמצא

מיכאל שפיריאן בן 100 ש־נעלם ביום ד' מביתו במושב עד־ריקם בדרום, נמצא אתמול סמוך לשעה 9 בבוקר כשהוא תשוש אולם בריא, באחד הפרדסים כ־30 ק"מ מזרחית מהמושב.

האיש הועבר לביה"ח קפלן לטיפול. את הזקן גילה הנגש סמי סבדס ממשטרת קרית גת. בחיפושים אחרי הזקן השתתפו משטרת קרית גת וקריית מל־אכי.

כתב עתי"ם מוסר כי שפיריאן מתגורר במושב מזה שנים עם רעייתו בשכנות לכמה מבניו.

ביקור שר הבטחון בגייסות השריון

שביתת שבת, הפגנה ועצרת למען יהודי בריה"מ

יום השנה השישי למעצרים ול־משפטי הראווה נגד יהודים בברית המועצות, צויין ביום ה' בתל־אביב בשביתת שבת ליד שגרירות פינלנד, בהפגנה בככר מלכי ישראל ובעצרת עם בבית „בני ברית", מטעם המוע־צה הציבורית למען יהודי בריה"מ.

יום ההזדהות עם אסירי ציון נפתח בשעות הבוקר בשביתת שבת של אסירי ציון לשעבר, קרובי אסירי ציון ועולים חדשים, שנערכה ליד שגרירות פינלנד, המייצגת את ברית המועצות בישראל.

בשעות הערב יצאו המפגינים מ־ככר מלכי ישראל אל אולם העצרת כשבראשם צועדים 5 חברי הכנסת אהרן יריב, משה כרמל, מתילדה גז, אסתר הרליץ ואהרן אפרת. כן הש־תתפו בהפגנה עולים חדשים ובני נוער.

במהלך העצרת הוקראו מכתבים של שני אסירי ציון, הכלואים ב־בריה"מ, שהגיעו בימים אלה לידי קרובים בישראל. מארק נשפיץ, ש־נידון אשתקד ל־5 שנות מאסר, מספר במכתבו, כי הוא יהודי בודד במחנה שלם אך הרוח קשיה ובדידותו, לא יותר ועדך עם השנה סדר פסח כ־בצורה. מכתב אחר שיגר אליה גלהה, הכלוא כיום בסיביר ואשר נ־דון לפני 4 שנים לשש שנות מאסר.

סגן יו"ר הכנסת בן ציון קשת אמר בעצרת, כי אסירי ציון הכלו־אים בהנהגת סיביר אינם נשברים, אלא דבקים באמונתם ובזיקתם ל־ציונות ולישראל, שלא כדוגמת אסי־רים פוליטיים הכלואים בארץ זו, הנשברים מתרפסים ומכים על חטא. מר קשת הציע לשגר אלפי מכתבים ליהודי בריה"מ ולעודד אותם.

קניג דוחה טענות עירית נצרת

אין כל שחר לטענות, שהמשרדים הממשלתיים מקפחים ומקבעים כספים מעירית נצרת — אמר אתמול ה־ממונה על המחוז, ישראל קניג, ל־כתב עתי"ם, בתגובה על טענותיו של ראש העיריה תופיק זיאד.

מר קניג הדגיש, כי משרדי ה־ממשלה מעבירים מדי חודש בחדשו לעיריה נצרת את הכספים המגיעים לה בהתאם לתקציב ובהתאם לשרו־תים שהיא נותנת לתושביה. נצרת אינה מקבלת פחות ולא יותר מאשר שאר הרשויות המקומיות ואין לה על מה להתלונן.

הבחינות לרבני עיר יתקיימו בחודש חשון

ועדת הבחינה לרבני עיר שליד מועצת הרבנות הראשית לישראל, התכנסה לישיבתה הרביעית וקבעה כי הבחינות לרבני עיר יתקיימו אחרי החגים, בחודש חשון תשל"ז. תאריכי הבחינות ומקומן יפורסמו בהודעה מיוחדת מטעם הועדה. ה־נושאים בהם תתקיימנה הבחינות שבכתב, בהתאם לתקנות, הן: שו"ע יו"ד חלק א' רובו; שו"ע אורח־חיים; שו"ע אבן־העזר, הלכות פסו־לי חיתון ודיני חו"ק; שו"ע חושן משפט הלכות עדות, סימנים: ל"ג, ל"ח, ל"ט, ל"ז.

כן תתקיים בחינה בעלפה בתל־מוד ופוסקים, בה יעמדו על כישו־רי, רכויי וידיעותיו הכלליות של המבקש להתמנות כרב בקהלה.

כל המבקש לקבל כושר לרב עיר או לרב בקיבוץ מועצת הרבנות הר־אשית לישראל, ידרש מעתה לע־בור את הבחינות האמורות במוע־דים שנקבעו.

יפורסמו זכויות הצרכן בשירותי התחבורה

זכויות הצרכן הכרוכות בשירותי ענף התחבורה לסוגיהם השונים, וכן הגורמים בפניהם יוכל הצרכן להת־לונן במקרה של אי־מימוש זכויותיו, יפורסמו על־ידי משרד התחבורה ב־תוך זמן קצר. זאת מסר אתמול (יום ה') שר התחבורה, מר גד יעקבי בפגישה עם יו"ר הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות, הגב' צדה גילן. שר התחבורה אמר, כי פרסום זה יכלול את זכויותיו של הצרכן ב־תחומי שירותי נהיגה ורכב, מוסכים, מוניות, התחבורה הציבורית והתחומים נוספים הנתונים לפיקוחו של משרד התחבורה.

נציגי הצרכנים לועדות בוררות

מר יעקבי הדגיש, כי משרדו יפעיל ויציע לאגוד המוסכים להוסיף לוע־דות הבוררות הקיימות שהה והמורכ־בת מנציגי הממשלה ואיגוד המוס־כים, את נציגי הצרכנים. הוא הביע תקוותו, כי הצעה זו לא תתקל בהת־נגדות. עוד סוכם בפגישה, כי נציגי משרד התחבורה יחד עם נציגי ה־צרכנים יגבשו טופס אחיד את טופס הזמנת העבודה במוסך, וכן את חש־בון הלקוח, כך שיהיה אחיד ויחול על כל המוסכים המורשים ויאפשר ללקוח לבקר את החשבון המוגש לו.

עיטורים לאזרחים שסייעו בתפיסת רוצח

עיטורי מופת של משטרת ישראל הוענקו אתמול ע"י מ"מ מפקד מ־חוז תל אביב, תת ניצב משה טיומקין לשני אזרחים שסייעו לל־כידתו של רוצח.

גדי גולדשטיין ויוסף קלדס, בני 26, סייעו באפריל 1970 ברחוב הי־רקון בתל אביב כאשר שמעו צע־קה „רוצח". הם הבחינו באדם אשר אקדח שלוף ברחוב. השניים הצ־טרפו למרדף אחרי האיש והתקי־פוהו והצליחו ללכוד את ה־איש ולהתגבר עליו. הנאשם הורשע לאחר מכן ברצח ונידון למאסר עו־לם.

תת ניצב טיומקין העלה על נס את אומץ ליבם של השניים והעניק את עיטורי המופת לגדי גולדשטיין ו־להוריו של יוסף קלדס, השוהה עתה בחו"ל.

ראש הממשלה בחצות הלילה בבית המדרש — בנגב

מאת ש. יונג, [illegible]

[illegible]

בן אהרן: יש לקיים את מפלגת העבודה ואת המערך

[illegible]

סוחרי ירושלים: לא נשלם מקדמות אם יחייב האוצר בתקנות לקנות קופות רשומות

„סוחרי ירושלים יפסיקו לשלם מק־דמות מס הכנסה אם יחייבם האוצר בתקנות לקנות קופות רשומות. להק־נות כאלה אין כל בסיס חוקי אורים, ארגון סוחרי ירושלים [illegible]

השלטון המקומי מוחה על אי־שיתופו במועצה לגביית מס אמת

[illegible]

אישים ומוסדות

— מר פרנק זארב, ראש הרשות הפדרלית לאנרגיה של ארצות הב־רית, התקבל אתמול לשיחה אצל ראש הממשלה מר יצחק רבין.

— שגריר דרום אפריקה בישראל, ד"ר צ'רלס פינשם, ביקר באוניבר־סיטה בר אילן בלוויית רעיתו והתקבל על ידי הנגיד, הרב פרופ' יוסף הי"ם [illegible]

— ביום שלישי, י"ז בסיון, נערכה [illegible]

הרב יעקב אליסוף נבחר לרב שכונה ברחובות

[illegible]

אוניברסיטת בר-אילן

כנס עיון לבוגרים

ביום שלישי, ח' בתמוז תשל"ו (6.7.76) יתקיים, אי"ה, כנס עיון של בוגרי המחלקה לתנ"ך, באודיטוריום שבבנין המנהלה.

הכנס יתחיל בשעה 9.30 בבוקר, ויסתיים עם ערב.

בתכנית:

ד"ר מנחם כהן — הרצאת פתיחה.

ד"ר שלום רוזנברג — גישה מדעית למקרא ומחשבת ישראל

ד"ר משה ארנד — בעיות הוגליות ומתודולוגיות בלמוד המשנה בימינו, ודרכים לפתרונן.

פרופ' אוריאל סימון — מקומו של חקר המקרא בהוראת התנ"ך בביה"ס התיכון.

לאחר ההרצאות יערך דיון.

המעוניינים להשתתף בכנס מתבקשים לפנות בהקדם אל מזכירות המחלקה לתנ"ך, אוניברסיטת בר־אילן, רמת־גן.

אוניברסיטת בר-אילן

המחלקות לספרות עברית ולספרות משווה ויד ברוך קורצוויל

הציבור מוזמן להשתתף בערב עיון, שבו תינתן הרצאתו של

פרופ' נתן רוטנשטרייך

על הנושא: לנוכח המבוכה ההוהגית של הדרנו לרגל הופעת הספר (לנוכח המבוכה הרוחנית של דורנו) מאת פרופ' ברוך קורצווייל ז"ל

ערב עיון יערך אי"ה בה' סיון תשל"ו (23.6.76), בשעה 20.00, באודיטוריום ארגנטינה, בקרית האוניברסיטה.

דברי פתיחה: פרופ' משה שוורץ — ראש המחלקה לפילוסופיה ולספרות עברית

פרקי קריאה: מר יעקב אברהמסון.

אוניברסיטת בר-אילן

מודיעה על משרה פנויה במחלקת הכספים של:

עוזר(ת) למנהל חשבונות

מכרז מס' 23/76

הדרישות:

נסיון בעבודה וידיעה בהנהלת חשבונות בשיטות המיכון.

נא לפנות בכתב בציון מס' המכרז אל מחלקת המנגנון אוניברסיטת בר אילן, רמת־גן.

מועצה מקומית נתיבות — מחלקת החינוך

דרוש מנהל לחטיבת הביניים

הננו מודיעים בזה על משרה פנויה לנהל חטיבת ביניים ממלכתית דתית בנתיבות לקראת שנה"ל תשל"ז.

פרטים נוספים אפשר לקבל במחלקה לחינוך של המועצה המקומית נתיבות טל' — 057-94036 — 057-94037.

בברכה, שלום דנינו, ראש המועצה

דרוש חזן

לבית הכנסת המרכזי הר־הכרמל, חיפה לימי הנוראים (אפשרית משרה קבועה)

מועמדים יפנו בכתב לועד: ת.ד. 6073 חיפה

פרידות מובטחת

יד הרב מימון — ירושלים

YAD HARAV MAIMON

ביום שני א' דר"ח תמוז (28.6) בשעה 5.00 לפנות ע' בבית מוסד הרב קוק — ירושלים.

הענקת פרס לספרות ומחקר תורניים

על שם הרב י. ל. הכהן מימון ז"ל

עם מלאת ארבע עשרה שנה לפטירתו

לראשון לציון מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א הרב הראשי לישראל

התוכנית:

דברי פתיחה —

ד"ר יצחק רפאל, שר הדתות

הרב מימון ז"ל — רב ומנהיג —

הרב משה צבי נריה

דברי הנמקה של ועדת השופטים —

הרב ש. ת. רובינשטיין, יו"ר ועדת השופטים

על יצירותיו של הגאון רבי עובדיה יוסף —

הרב שילה רפאל

ברכת חתן הפרס לשנת תשל"ד —

הרב שאול ישראלי

דברי חתן הפרס

תפילת ערבית

קרית יעקב הרצוג

הפנימיה הארצית של מדרשית נעם כפר סבא

דרושה לשנת הלימודים תשל"ז אם בית מנוסה (לגילאי 14—12)

תנאים וכישורים:

אשה דתית בגיל 30—40, שליטה בעברית, נסיון בעבודה דומה לפחות של 3 שנים.

למועמדת המתאימה יוצעו תנאים טובים ומגורים בחדר בקמפוס.

מועמדות

מתבקשות להתקשר טלפונית מיד: 52638, 052—52638 לקביעת ראיון אישי, או בכתב לכב' מזכירות של מדרשית נעם, תל־אביב, רח' [illegible] 25 א'.

תנועת האשה הדתית לאומית — מושב נחלים — ישיבת בני־עקיבא „נחל יצחק" נחלים

שבת עיון וחברה לעולים מבריה"מ ודרום אמריקה בשבת פרשה „שלח"

בהשתתפות העולים יהיו אורחי הבית בנחלים

- מסיבת ליל שבת — בבית משפחת שמואל ונחמה פורסטין.
- שיחה — הרב רגאל שילה — רב המושב.
- סיור מודרך במושב ובישיבה עם המארחים.
- מסיבת סעודה שלישית — מארחת ישיבה בני־עקיבא. הרב יוסף באגל, ראש הישיבה ישוחח על — דרכה של הישיבה התיכונית.
- זמירות והרקדה — בני הישיבה.

ארגנה הגב' פסיה אונגר

האוניברסיטה העברית בירושלים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ז (1976/77)

רישום מועמדים לימודי „מוסמך" התעודה בפקולטות / בבה"ס המפורטים להלן יימשך עד ליום 31.8.76, פרט למחלקות הייבודיים להם צויין מועד שונה:

הפקולטה למדעי הרוח (ביה"ס לחינוך — הרישום יסתיים ב־30.6.76; הכשרה מורים לבתי"ס תיכונים — הרישום הסתיים)

הפקולטה למדעי החברה (החוג לפסיכולוגיה — הרישום הסתיים)

ביה"ס למינהל עסקים

הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע

ביה"ס למדע שימושי ולטכנולוגיה

הפקולטה לחקלאות

הפקולטה למשפטים

המכון לקרימינולוגיה

ביה"ס לספרנות ולארכיונאות (הרישום יסתיים ב־30.6.76)

ביה"ס לעבודה סוציאלית (הכשרה מנהלים וסגל בכיר למרכזים קהילתיים בביה"ס לע"ס — הרישום יסתיים ב־30.9.76)

הפקולטה לרפואה

- מדעי הרפואה הבסיסיים
- נאורוביולוגיה
- בריאות הציבור
- העזרה באופתלמולוגיה

ביה"ס לרוקחות

[illegible]

סדרי הרישום

[illegible]

מלון „גלי צאנז" ***

חוף הים — נתניה

[illegible]

מלון „גלי צאנז" * * * נתניה

מתקבלות הזמנות לחתונות, בר-מצוה ואירועים משפחתיים.

מסעדה־קפיטריה פתוחות לקהל.

להזמנות: טל. 053-27674, 053-23921

אולם לשמחות וארועים משפחתיים

בית הפוהמ"ז, רח' רבי טרפון 1 בני-ברק

בהנהלת משפחת רוזנפלד

- מבחר הפריטים במחירים עממיים
- בשר למהדרין מן המהדרין
- בהשגחת הרב לנדא שליט"א

קבלת הזמנות לפנה"צ בטלפון 785270

אחה"צ בין השעות 5.00—8.00 באולם.

כמו כן מתקבלות הזמנות לסדרי מסיבות וקוקטיילים מחוץ לאולם.

לצה"ל דרושים

באזור ת"א

סדרי יד

לייצור חותמות גומי

בפרטים יש לפנות לת.ד. 2400

פרדסן!

באם הנך מעוניין:

להבטיח לעצמך הכנסה בטוחה וקבועה מראש להשתחרר מבעיות העיבוד, הקטיף, והוצאות העיבוד

אנו מציעים לך:

חכירת הפרדס למספר שנים עם הכנסה נטו קבועה מראש על עד 1000 ל"י לכל דונם.

שירותי עיבוד וקטיף ע"י צוות מומחים עם כלים חקלאיים לעיבוד מבוני על הפרדס.

קניית הפרי על העץ בסכום קבוע מראש.

נא לפנות:

ל־א. בן עזר ובניו בע"מ

חברה לעיבוד־פרדסים ושיווק פרי הדר

רחוב לבונטין 2, טל': 615738 ת"א

תנועת האשה הדתית לאומית — המדור לקליטה חברתית של עולים — המחלקה לעליה וקליטה הסתדרות הפועל המזרחי

מסיבה חגיגית לעולים מכפר־סבא ורעננה

בכפר בתיה — רעננה

לציון חודש הקליטה

תתקיים ביום א' כ"ב סיון 20.6.76 בשעה 8 בערב

דברים לעולים — הרבנית צפורה גורן — רעית הרב הראשי לישראל, מהנהלת תנועת האשה הדתית.

החבר חיים נועץ — ראש מחלקת עליה וקליטה של הפועל המזרחי.

ברכת האכסניה — יצחק לב — מנהל הכפר.

המנחה גב' צפורה בדנית.

בתכנית האמנותית

הופעת הזמר חזן אליהו גריינבלט בשירה ישראלית, באידיש ונגונים חסידיים.

נגינה בכסילופון — מוסיקה קלסית קלה.

שירה בציבור בלווי אקורדיון — מר יגאל יונגלבה.

כיבוד.

מארגנים: החברה חנה בן־חיים — מזכירת סניף רעננה. החברה בלום מלכה מזכירת סניף כפר־סבא. המזכירים מורי — כפר סבא: כחולי — רעננה.

תנועת האשה הדתית לאומית

דרושה

עובדת סוציאלית או בוגרת בסוציולוגיה בעלת נסיון בעבודה ארגונית, לתפקיד מעניין.

לפרטים נא לפנות: תנועת האשה הדתית לאומית, אבן גבירול 166 ת"א חדר 317, טל' 440316.

ב"ה

דרושים

מועמדים לתפקיד אברך פנימיה (חינוך + הדרכה) דירקטוריון — בוגר ישיבה תיכונית/הסדר נשוי דיור מובטח.

לתיאום ראיון יש לפנות למר ר. זילברמן 02-531212

מכון מאיר ללימודי היהדות

מודיע בשמחה על

פתיחת הסניף בנתניה והסביבה

סדרת ההרצאות תפתח ע"י הרב חיים דרוקמן

בנושא: הקשר בין עם ישראל וארץ ישראל

ביום שלישי, כ"ד סיון, בשעה 8.30 בערב, באולם מלון סביון, רח' אוסישקין 22.

הציבור מוזמן — הכניסה חופשית

היכרות ופרטים על פעילויות בסניפים תלויים ניתן לקבל: בירושלים טל. 531906־02, בת"א טל' 228187־03 ובחיפה טל' 666119־04

החברה לשקום ופתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ

מודיעה על

מכירת דירות למועמדים שהפקידו 20,000 ל"י או בעלי הבטחות מחיר

סיורים בדירות יערכו בתאריכים הבאים:

יום ב' 21.6.76 בשעה 9.00

יום ג' 22.6.76 בשעה 9.00

יום ד' 23.6.76 בשעה 14.00

הסיורים יצאו ממשרדי החברה (הודעה נשלחו גם בדואר).

חשוב למורים

עוד שבוע אחד בלבד

ניתן להזמין את סדרת מקראות גדולות עם פירוש דעת סופרים

כריכה ברכים

במחיר ללא הקדים של 280 ל"י

במקום 430 ל"י

כולל דמי משלוח

הפצה: משגיחה — יצחק כץ, בני־ברק, רח' ירושלים 46 טל. 783656 — 782300.

הדברים ברורים ובדוקים [illegible]

בעל בזאת — היא אך ורק זו הפטנטית היחידה של

ד"ר פלסון

[illegible]

שמור על עצמך ובריאותך והתאם לרגליך נעלים אלו, אצל:

א. צ. שבתי, ירושלים

רח' מאה שערים 7 טל. 285933

זכו בהגרלת הפיס

בסך 500,000 ל"י זכה המספר: 305554. בסך 100,000 ל"י זכה המס־פר: 011595. בסך 50,000 ל"י זכה המספר: 041655.

בסך 1000 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־27666 30459 73858 63742 48729 34575 33430 82377 79200.

בסך 500 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־03781 12748 87750 86673 37165 27949 25834 96837 91685 88400.

בסך 200 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־0125 4398 7761.

בסך 100 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־0007 0687 1415 1427 1601 1941 2210 2365 2528 2770 2822 3686 3903 4177 4216 4227 4665 4994 5078 7882 5239 5013 5761 6402 6578 7218 7337 7445 7540 7658 7984 8029 8076 8157 8402 9098 9125 9182 9354 9858 1215.

בסך 8 ל"י זכו הכרטיסים הגמ־רים שמספריהם מסתיימים בספרה 5.

דרוש(ה) עוזר(ת) למנהל חשבונות ראשי

למוסד צבורי דתי בצפון תל-אביב

לפנות עם פרטים לת.ד. 22260 ת"א

דובקס

המגבת הרכה ביותר

מורלה

[illegible]

שוחט עופות מוסמך

מעוניין לשחוט עופות באזור המרכז רצוי במושב

לפנות טלפון 03/796473

חזן

בעל קול ערב וחזק

בגדי לימים הנוראים (אפשרי גם לחו"ל)

ת.ד. 5020 תל־אביב, טל' 03—750503 בערב

למורנו ורבנו

הרה"ג ר' מיכאל ארליך שליט"א

[illegible]

בן ישראל דב ז"ל

[illegible]

...ל ייאוש!

מאת ש.ז. שרגאי

...זה הקיים וישאר בני ישראל ... והנה מצרים נוסע ... וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה' — — — ויאמר ה' ... מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו.

(שמות יד, י—טו)

...ההיות מאמינה שתקומתה ... מדינת ישראל היא, „ראשית צמיחת גאולתנו", והיא תפנה ... הכשיה ולגאולה השלי־... צמיחה אינה נעשית כ־... זהה שבאליה — היא קץ ... ביחה נושאת פירות כשהיא ... של הרישה, של ... אמונה בבורא עולם ש־... פדות: אמונה זה ... שורש והאמין בבורא ...

...גאולה הראשונה קדם לה ... פסח הדם מילה. הרמז ... לגאולה: בדמיך חיי, ו־... „יתי ואחמיניה".

...ת ישראל בימינו — מע־... לקרב צמיחתה של ה־גאולה. והמעשים כולם ב־... אמונה בעשה הוא. אין ... אמונה. רק „אנכי ד'" ... האמונה הוא מביא את ... השמע, לעשה ולא העי־... לא־תעשה — יש בן ה־... לא־תעשה את הרע — יש ... עשית הטוב.

...הראשון שאנו מחייבים ... הזהיר אמונה בבורא ... יברך את מעשינו. אם נע־... נה זו עלינו להחדיר בעם ... וכן, אמונה שאנו נתונים ... צמיחת הגאולה ושעלינו ל־... בה שהראשית כחייב ל־... להגיע גם זה שלימה. ... אמורת להחדיר בעם את ... תהודה שיש לשקוד על ... חדי של המדינה, ועל יחוד ... הסגולות־האלוקי של אומה ... מצרה בכל בישורי החיים.

... למעשה־האמונה, הבעש ... מבקשי של החשת הגאולה ... יצאה היהודים מן הגלויות ... הטובות כאוזו, לשחררם מן ... הנכריות, להביאם את ה־... יושבת בכל שעל אד־... עליה ישבים.

...המבוכה והיאוש, יש ל־... תה בעם ולחזור למעשים, ... ולה.

...מוצאים בגאולה הראשו־... היהודים יצאו ממצרים ונכר־... נבהלו עד כדי יאוש. ... ספק אם הם נמצאים בראש־... הגאולה. הנה מצרים ... עם, מסביבם המדבר עם ... לפניהם — הים, היאך ... היא צביחת הגאולה?! ... יאמר ד' למשה מה תצעק ... הגאולה אינו בצעקה ... במעשים: דבר אל בני ... ויסעו. למען קרב את הגאולה ... ים לבטוע ישר לים, ולא ... ייאוש. אמר הקדוש ברוך ... הוא) כדי היא והאמנה ש־... ישראל, שאקרע להם הים. ... למשה: היאך נהפך ל־... שלא לשבור לב סוף ונשים ... אלא האמינו בי. והלכו אח־... ואף לבשה אמר הקב"ה: ... עת להאריך, בני שרויים ... עובר והאויב רודף. ואתה ... בה תפילה?! — — — אין ... אל אלא ליסע בלבד" (רבה ... ח).

...אין לנו אלא ליסע. ש־... לארץ, שנתנחל באדמ־... זה בה והגאולה הצבה מ־...

...ם כשעוכדים על הים־סוף ... יאוש. פסקה אמונתם שב־... משהו להמשך הגאולה ... היציאה ממצרים, השבו ... אלא לצעוק ולהתפלל: ... עליהם לצעוד קדימה אפ־... ים ולהתפלל לד' שיעברו ... ביבשה. עד שד' אמר ל־... אל בני ישראל ויסעו. ... התפילה צריכה להיות מלוות ... אפילו בבעשה קפיצה ל־... ואז הים מתייבש...

... נתגני כי מהרגע הראשון ... הכדינית־המעשית: ה־... ראשית היתה נגד כל הגיון ... הצולם הלא־יהודי סברו ש־... נידון לכלייה: בהרבה ... צבים חשבו שגם כיהודים ... ים ליהודים: או שיבירו ... שיעברו מן העולם בפוגרו־... ביני כיתות משונות. באש ... ארץ ישראל היתה כמעט ... וכבה ותוה שלטון טורקי. ... מעט ערבים שנבאו יהודים. ... הצהרת בלפור, לפני תקו־... של מדינת ישראל, הת־... רבים על מעט היהודים ש־... לא להקים בה מחדש מל־... אל, אלא כדי לחיות בה, ... בקדושתה ולבקר בכותל ... שהשכינה לא זזה ממנה גם ... ההודים המעטים הללו. ... להם כל מגמות מדיניות ... התגנב לכאן בדרך לא דרך ... בעד זה ביוקר. לפעמים רק ... ה„פתק האדום" של ה־... סורקי ולפעמים גם בחייהם ... להיכנס לארץ.

... וזה, במציאות הזאת — ... דרונות שגעון. אף לא חלום ... משום פתרון לבעיה. אף ... הודות למעשים שעשינו ... יהודים, להתנחל בארץ, ולא ... עבודים — זכינו לבה שזכינו, ... את מעשינו, ומלכות יש־... חדשה בארץ ישראל ועיר ה־... המקדש בידינו, וכשלשה ... יהודים יושבים בה (כן ירבו).

... נתקיים בנו „בדמיך חיי", ... בדמים הרתי כשכמע. אבל ... בנו, גם „חיי", נכון הרבה ... עלינו עד שנזכה בעזרת ... ה' שונינו, ועדיין לא השי־... בכל הצדות, אולם אלה הן ... גאולה, חבלי גאולה, ולא ... גלות ושעבוד. אכן, עדיין ... אולם כאן במדינה יש־... אוים, בזריחה שמש ה־...

באולה, בגולה שכינו אדום משקיעת השמש...

אבל, היכן נמצא כיום בעולם עם גדול או קטן, מדינה גדולה או קטנה שאין בה מכל אותם היסורים ברב או במעט, שאנו נתונים בהם זו ישנן ארצות שבהתחלה ביסורי־מלחמות, ביסורים כלכליים, חברתיים־סוציאליים. אבל „פטור בלא כלום" כמעט שאין עם ומדינה בעולם. כמעט כולם סובב הפחד...

גם אחרי הצהרת בלפור ובשעת שלטון המנדט — היינו נאלצים ל־היאבק על כל „סרטיפיקט" שיהודי יוכל לעלות ועל כל שעל אדמה שמי־... שרצינו לרכוש בכסף מלא ול־התיישב עליו. הערבים בעזרת ה־שלטון הבריטי, פקידיו, עשו בנו פוגרומים מדי פעם בפעם; ובשעה ש־האנגלים נעלו בפנינו את שערי ה־ארץ, הכניסו לכאן רבבות ערבים מהארצות השכנות, המוגנים כיום שהם „פלשתינאים".

באו האנגלים וגם יהודים טובים שדברו בשם המציאות, ההגיון ה־בוסר ופיתו אותנו, שאם נוותר על עבר הירדן, יהיה לנו שלום עם ה־ערבים. ואנחנו הסכמנו. שטחים בעד שלום... מה השלום השגנו כתמורה, הרגשנו על גבינו.

אחרי מלחמת העולם השניה: אחרי השמדת ששה מליון יהודים על־ידי הגרמנים הנאצים בעזרת ה־שתיקה של כמעט כל אומות העולם ופרט להולנד וכמה מן העמים ה־סקנדינביים) וגם בעזרת החלק של אישות העולם במזרח אירופא — נת־עורר מצפון העולם לשעה, באו ו־אמרו: הקימו בחודש מדינה יהודית בארץ־ישראל, אבל מדינה קטנטונת לכעין השלום. שטחים בעד שלום... הסכמנו. באו הערבים בעזרת אנגליה וגרמו למלחמת העצמאות בתש"ח: הסכמנו לכעין השלום לגבולות תש"ח — אמרו הערבים — לא, ובאה מל־חמת סיני—קדש. הסכמנו לכעין ה־שלום לגבולות תשי"ז (1967) לכעין השלום, ובאה מלחמת 1967. אנו הס־כמנו ויתרנו „שלב אחרי שלב". רצינו לקנות את השלום הבורה שס־היום, אולם הערבים אמרו: לא! שלום — לא! מדינה יהודית — לא. לא השטח הוא הבעיה, אלא עצם קיומה של מדינת ישראל הם שוללים. עתה אומרים לנו: בבקשה: היסוגו לגבולות 1967, אבל כתמורה — לא כלום. לא שלום, ואף לא הפסקת הלוחמה.

אם היתה השוממנו במשך למעלה משבעים שנה על כל הקשיים שעשו לנו. על כל ההפרעות שעלו לנו ב־דמים יקרים. הרתי? תשובתו היתה כבר במצרים: וכאשר יענו כן ירבה וכן יפרוץ. התשבה רוח־הקודש ב־מצרים והתשובה זו עמדה לנו גם ב־ימינו. במצרים שמו את ילדינו ב־חומת של פיתום ורעמסס, השליכו אותם לים, ואנו — לא נכנענו. לא עגינו ב„הפלות" כמו שאנו עושים היום במדינה. להיפך: כן ירבה וכן יפרוץ עד שהגיעה השעה המקווה של השיחרור, על חירות. כך אנחנו עשינו במשך שבעים שנה: „אף על פי כן", „למרות הכל" הגדלנו את הישוב והאחזנו בקרקע הגאולה ב־כמו־רב, בצפרנים, בכל הדרכים ו־יסלנו את הערבים ואת קלגסי השל־טון המנדטורי, כי ידענו מסרתנו: „נגאל את עצמנו ולגאול את ארצנו". הדי היה בעוזרנו. העפלה, ההגנה, חומה ומגדל — הכל היה נגד כל הגיון. לא היו מלחים ברצון אלא באמונה בצדקתנו ובדי שיעזור ל־יבינו. אז לא קראו לזה בשמות „גאגי" פיסטיציזם, משיחיים וכדו־מה. אז לא לעגו לנו, אז לא קמו מתוכנו „ציונים" שקראו בשם ה־„ציאנות" להחזיר להקהים, כלבר ה־כופסיים"; התנהגנו כמו ישראל על ים סוף: קפצנו לתוך ים־סוף ב־תפלה, קיימנו „ויסעו"... לא נבהלנו מן הים כמו שלא נבהלנו מן הסורי־

(סוף בעמוד 8)

אויבים מתחלפים

מאת יעקב אדלשטיין

המתרחש בלבנון בימים האחרונים, מוכיח לנו עד כמה הקווים היציבים של אויבים וידידים בעולם הערבי, אינם קבועים. האויבים מתחלפים בהתאם לחילופי המדיניות. בהתחלת המאורעות בלבנון היו הנוצרים האויבים של הסורים, והם שלחו עזרה לארגוני השמאל והפלסטינאים נגד הנוצרים כדי להגביר את השפעת השמאל ה־מוסלמי. במשך הזמן התברר לסורים כי השמאל המוסלמי הוא האויב שלהם, ואילו הנוצרים הם בני הסותם. אז הפנו הסורים את גבם אל השמאל המוסלמי ואש"ף ואף לוחמים בהם בכבש.

מצב זה יכול להתהפך בהמשך ה־זמן, ולאחר יוצב המצב המדיני ב־לבנון, שוב יכרתו הסורים את ה־ברית עם השמאל ועם אש"ף. — הזהיר השבוע שר החוץ יגאל אלון, הוא עמד על כך, מה יקרה בלבנון לאחר שוך הקרבות. תהיה היערכות מחודשת של ארגוני המחבלים, הם יפנו את מרצם לעבר ישראל, ואז לא תוכל ישראל לשבת בשקט ולא ל־הגיב. כן הזהיר את הנוצרים ב־לבנון, שסוריה עשויה להפנות את גבה אליהם ברגע שתמצא לנכון, ולהגיע להסכם עם אש"ף והשמאל, והם ישארו במצב בלתי נוח. טרם ברור בשלב זה אם ארגוני המחבלים יצאו מחוזקים מן המערכה בלבנון או נחלשים. הכל תלוי בהתפתחות הענינים.

ישראל מול הכוח הבינערבי

הכח הבינערבי שעומד להגיע ל־לבנון, לפי החלטת הליגה הערבית, משנה את מצב הכוחות בלבנון ואת ההערכות הישראליות. אם לבנון תי־הפך למקום ריכוז של כוחות ערביים מכל הארצות, ובמספרם יגיע למימדים גדולים, עשוי הדבר להעמיד את גבול ישראל—לבנון במצב מסוכן למדי. על רקע זה נערכו השבוע חילופי דעות בין ישראל, לארה"ב. ההערכה היא שהמצב יא התגבש. הנוצרים בלבנון מסכלים את ה־שלטון שם, מתנגדים לבואו של כוח בינערבי ללבנון, ולפי החלטת ה־ליגה הערבית, יש צורך בהסכמת לבנון לצורך זה, אבל יש מדינות ערביות כגון לוב ואלג'יר, המסוג־לות לשלוח צבא ללבנון לפי החלטת הליגה, גם בלי לקבל את הסכמת לבנון.

הפלישה הסורית ללבנון עוררה את חמת ידידיה. עיראק הנמצאת בסכ־סוך עם סוריה, העמידה את צבאה בוכון ליד הגבול הסורי, ובכך אילצה את סוריה להעביר לגבול כוחות צב־איים. עיראק תומכת בשמאל המוס־למי בלבנון. היא מזרימה אליו אס־פקה. בשעה שקודם לכן באה ה־אספקה מסוריה. הסכסוך בין שתי המדינות הגיע לידי כך, שעיראק הפסיקה את הזרמת הנפט לסוריה, בשל סכסוך על מחירי המעבר של צינור הנפט.

ברה"מ בוחשת בלבנון

מניחים שעיראק עורכת את תרגי־ליה המדיניים בהסכמה סובייטית. שכן ברית המועצות אינה יכולה ל־צאת בפומבי נגד ההתערבות הסו־רית בלבנון. סוכנות „טאס" הסוב־ייטית הוציאה השבוע הודעה על המצב בלבנון. בהודעה מובעת ה־תמיכה במאבק הפלסטינאים בלבנון ומשתמעת הסתייגות, אם כי לא חד משמעית, מפעולותיה של סוריה ב־לבנון. על פעולות סוריה אומרת ההודעה „טאס": „סוריה מצידה מכ־ריזה שוב ושוב כי שיגור כוחותיה מטרתו לסייע להפסקת שפיכות ה־דמים, אולם הדם בלבנון ממשיך להשפך אף יותר". סבורים שיש ב־הודעה זו החלשה קלה בתמיכה ה־סובייטית בסוריה. אך לא יותר מכך.

על הפלסטינים אומרת ההודעה של טאס כי הם „מנהלים מאבק אמיץ למען זכויותיהם הלאומיות החוקיות ולמען האינטרס הערבי המשותף, שהוא חיסול תוצאות התוקפנות ה־ישראלית". ההודעה הסובייטית מת־ייחסת גם לנוכחות הימית של ברית המועצות בים התיכון. בהודעה נא־מר: „לברית המועצות אינטרסים לא פחות חשובים במזרח התיכון מאשר למדינות אחרות, בשל קרבת המזרח התיכון לגבול הסובייטי". אין בהו־דעת „טאס" כשום נקיטת עמדה ב־רורה כלפי צד זה או אחר בלבנון. ברית המועצות אמנם מודיעה על תמיכה בפלסטינים אך נמנעת מל־הרגיז את סוריה. משום שסוריה היא עדיין מוקד ההשפעה הסובייטית ב־אזור. ברית המועצות אינה ממלאה תפקיד בלבנון, ואף לא שלחה מ־תווך, ומטרת ההודעה היא להפגין נוכחות של מעצמה באזור. אך ה־מתרחש בלבנון צריך ללמד לקח את ברית המועצות כי במזרח התי־כון אין דבר של קבע, ידידים של ברית־המועצות, יכולים כבת אחת להפך לאויבים. אין ספק שסוריה התרחקה באחרונה מן הקו המדיני של ברית המועצות, והיא נוקטת ב־מדיניות עצמאית, ללא השפעה סובייטית. עובדה היא שסוריה הודיעה בשלב הראשון לארה"ב שהיא עו־מדת לשלוח כוחות. ההתנגדות של ישראל, בלמה בשלב ראשון את משלוח הכוחות. אך בשלב השני לא ההיוועצה סוריה עם ארה"ב ושלחה את כוחותיה על דעת עצמה.

הפלישה הסורית ללבנון הקימה כנגדה קואליציה של כל ארצות ערב. כך זה קורה כאשר מדינה אחת זוכה בהלך מדיני. כאשר מצ־רים חתמה על הסכם הביניים עם ישראל, קמה גם כנגדה קואליציה של כל מדינות ערב, מלבד סעודיה. כיום נשכח למצרים הסכם הביניים עם ישראל, ויאסר ערפאת שהאשים את סאדאת בבגידה, בא לקאהיר כדי להתחבק עם סאדאת ולהשיג תמיכה נגד אסאד. זוהי שיטת האויבים ה־מתחלפים הפועלת לאורך כל ההיות.

הכח הבינערבי בלבנון לא יוכל לפתור את הבעיה המדינית, משום ש־הבעיה היא מדינית. סוריה ניסתה למצוא פתרון מדיני, על ידי הצעה להקמתו מחדש של הפרלמנט ה־לבנוני, לפי חלוקה שווה בין נוצ־רים למוסלמים, אבל הצעה זו לא נפלה. בשלב זה נראה שהכח ה־בינערבי טרם הגיע ללבנון וקבע את מקומו במערכה הלבנונית. לכן היו בחוויות מדיניים הפליטות והתמכב ב־לבנון סוף השתנה.

מהו „הקו האדום"?

מהו „הקו האדום" שישראל הצי־בה לעצמה? שר החוץ הסביר ה־שבוע, כי „הקו האדום" אינו גיאו־גרפי דווקא, אלא הוא מורכב מגור־מים שונים, צבאיים, גיאוגרפיים, מדיניים. גם אם צבא סורי יתקרב לגבול ישראל, עדיין אין פירוש ה־דבר, שנפגע „הקו האדום". ברור לבדי, כי הקו המדיני בישראל, בנוי על עצה על הכנות מן ההתערבות. ב־אשר יש יראוה את הכלהבה בהבר...

(סוף בעמוד 3)

שיחה עם ח"כ אברהם מלמד

התקציב המוצע אינו מתאים לצרכים

מאת יצחק דויטש

מלכתחילה לא היו סי־כויים לעמוד במסגרתו. ★ דרוש קיצוץ ממשי ב־3 מיליארד ל"י. ★ הקיצוץ צריך לחול על הכל, לרבות תקציב הביטחון. ★ ההנ־הגה הכלכלית אינה יכו־לה להתמודד בבעיות. ★ פגיעה בקצבאות הילדים נוגדת הרפורמה ומדיניות סוציאלית נכונה. — אי אפשר לתת סובסידיה ל־כל. ★

תקציב המדינה נועד מעיקרו להיות מסגרת פעולה כוללת לשנה שלמה. לשם כך נועד חוק התקציב. גם ב־עבר היו חריגות והגישו תקציבים נוספים במשך השנה. אולם מה ש־מאפיין את התקופה האחרונה הוא זה שכל השנה עוסקים בתקציב, הת־אמות וקיצוצים — ומתקבל הרושם שאין כלל מסגרת.

אותה שעה ידוע כי הממשלה מז־רימה למשק סכומים גדולים — מעבר להכנסות שלה — ובכך היא גורמת לפריצת המסגרת התקציבית. על ה־מתהווה בתחום זה ביקשנו לשמוע את מר אברהם מלמד יו"ר סיעת ה־מפד"ל בכנסת וחבר ועדת הכספים.

אנחנו עומדים במחצית השניה של החדש הזה — כמעט שלושה חדשים מתחילת שנת התקציב, עד כה לא אישרה הכנסת תקציב לשנה שלמה. עדיין הממשלה פוע־לת במסגרת תקציב הביניים ל־שלושה חדשים. האם אין כאן שיבוש של סדרי התקציב הפרלמנט־ריים?

— זוהי רעה חולה. מצב זה נמשך כבר שנתיים. זהו מצב בהחלט בלתי רצוי הסותר את העקרונות של ה־מדיניות הפיסקאלית הממשלתית. ב־של איחור בהגשת התקציב והיעדר גיבוש מספיק בהצעה עצמה, נאלצים לפעול במסגרת תקציב ביניים לרבע שנה. יש היום מסויים בכך שהכנסת מגבילה את ידי הממשלה בהוראה ל־הוציא כדי חודש 1/15 מהתקציב ה־שנתי במקום 1/12 מהתקציב השנתי, היינו האטת הזרמה של כספים ל־שוק והתאמה של ההוצאה להכנסות. אולם אין זה סוד שישנם הריגים אלה מרבים להפסיק אותנו. ישנן בעיות הנובעות מכך שאי־אפשר לבצע העברות, מסעיף לסעיף. אלה ההצורה בנושאים כמו שרות ביטחון כללי. נסיפה בנושא המדינה, סוב־סידיות. היה צריך לקבל החלטה מ־יוחדת. רצוי שהאוצר יקפיד על הגשת התקציב במועד מה שיאפשר אישור המשך שנה שלמה.

עד טרם אושר התקציב לשנת 1976 וכבר נאלצה הממשלה ל־שנותו, לקצצו ולהתאימו. אולי כדאי בכלל שלא להגיש תקציב לשנה שלמה?

במצב הדינאמי בפעילות הכלכלית והממשלתית היה רצוי תקציב רב־שנתי במסגרת כוללת המחולקת ל־פרקי זמן קצרים יותר. אולם יש ל־דעת את האמת: העובדה שהתקציב הנוכחי איננו עומד במסגרת שהוצבה איננה נובעת מכך שהוא נקבע לשנה שלמה. מלכתחילה המסגרת שנקבעה לא היתה נכונה. עובדה היא שעוד בדיון התקציבי בפברואר השנה אמרתי מעל במת הכנסת כי המסגרת שנקבעה לא תעמוד במבחן. לא בצד ההכנסות ולא בצד ההוצאות. אין סיכוי לבימוש בהא של אובדן ה־כבים והאמיזה בצד ההכנסות כפ־לא נראה שיעמדו בצד ההוצאות בשל תחזית ההתייקרות של 25% שנקבעה, בעוד שצפויה התייקרות גדולה במידה רבה. הגרעון לא יהיה 7 מיליארד ל"י כפי שתוכנן, אלא כפול ויותר! ההזרמה הממשלתית עלולה להגיע — כך הזהרנו כבר אז — ליותר מ־8 מיליארד ל"י. אזהרות אלה התאמתו. זאת למרות ששר ה־אוצר ואנשיו כפרו בכך.

חולשתה של ההנהגה הכלכלית

הנה מתברר שהמסגרת התק־ציבית נפרצה. אמרת שהדבר היה ידוע כבר בעת הגשת התקציב ואף הזהרת מפני מצב זה. האם אין פירוש הדבר שהאוצר ביוד־עין הזין את הכנסת ואת הציבור בנתונים שהיה סביר כי לא יתק־יימו?

— לא הייתי רוצה להרחיק לכת ולקבוע שהטעו את הכנסת בזדון. אולם אני טוען כי בשל אי־נקיטת אמצעים מתאימים ומכיוון שהממש־לה לא רצתה להציע פתרונות רדי־קליים — בשל חולשתה וחולשת ההנהגה הכלכלית — היא ניסתה ל־התייחד בבעיה הכלכלית בדרך כשלה, אשר לצערי לא הצליחה ואף לא היה לה סיכוי שתצליח. מכיוון שלא האמנתי שהמסגרת שהוצעה אמנם תתקיים וראיתי כבר אז שהתקציב המוצע טומן בחובו תקציב נוסף — לא הצבעתי בקריאה ראשו־נה בעד תקציב זה. הזהרתי אז מעל במת הכנסת את הממשלה שאם היא לא תקצץ בהוצאותיה סכום של שלו־שה—ארבעה מיליארד ל"י לא אוכל להצביע בעד התקציב כאשר הוא יגיע לקריאה שניה ושלישית.

האם התקציב כפי שהוא מוצע עתה, לאחר הקיצוץ של 1.9 מי־ליארד ל"י, שטרם אושר בישיבת הממשלה, הוא טוב ועונה לצרכי המדינה?

— קודם כל חשוב שיהיה ברור כי מה שמוצע עתה אינו קיצוץ. המס־גרת ממשיכה להיות 85 מיליארד ל"י. כל מה שעשה האוצר בפועל הוא ספיגת ההתייקרויות בסך 1.9 מיליארד ל"י — שמשמעותה האמיתית היא שה־תקציב הנוסף שיצטרכו להגיש יהיה קטן מזה שהיה צריך בו בלי ספיגה זו. אולם במסגרת שנקבעה, בלי קי־צוץ ריאלי בהוצאות, לא יהיה מנוס מתקציב נוסף.

ואיזה קיצוץ אתה מציע?

— אנחנו הצענו להוריד מהסכום של 85 מיליארד ל"י כ־3 מיליארד ל"י. זאת מכל המשרדים, ללא יוצא מהכלל.

אפשר לקצץ מתקציב הביטחון

האם אתה בעד קיצוץ בתקציב הביטחון?

א. מלמד: כן.

וקיצוץ כזה לא יפגע בביטחון?

— אפשר לקצץ בתקציב הביטחון במיליארד ל"י בלי שהדבר יפגע ב־התעצמותו של צה"ל. אינני יכול לפרט, שכן זהו תחום שהשתיקה יפה לו. אבל ידוע מתוך ידיעת הענינים, ולאחר שמיעת דעותיהם של מומחים בנושא, אני משוכנע שקיצוץ כזה לא יפגע בהתעצמות. כושר העמידה שלנו בנוי לא רק על מרכיב הציוד; ישנם אלמנטים שונים המשפיעים על כושר העמידה שלנו. זאת ועוד: בה־

(סוף בעמוד 8)

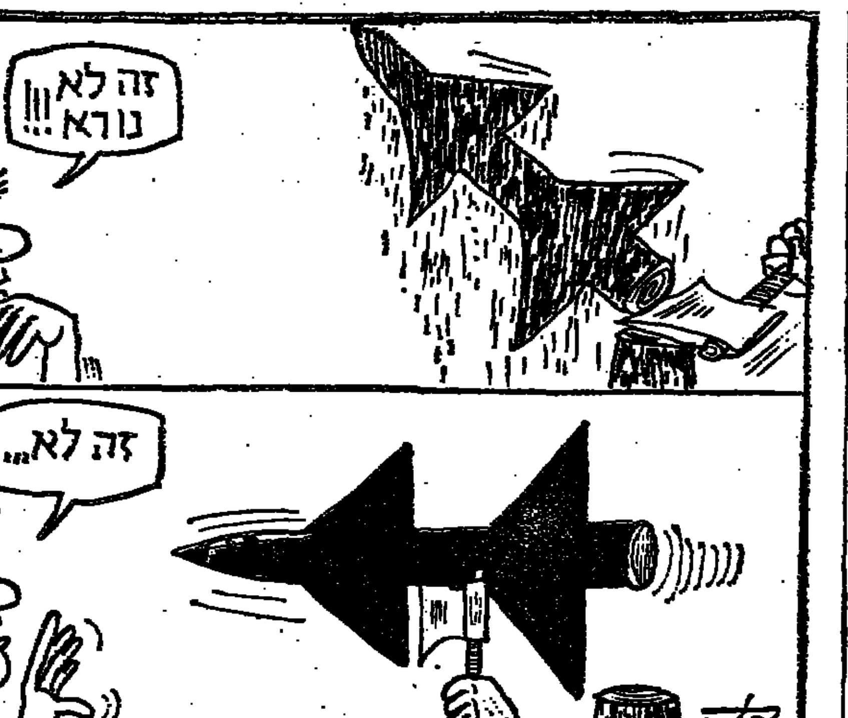

חטא ה„ירידה" מול מצוקת העליה

מאת אהרן הלוי פיצ'ניק

אנו עדים בימינו אלה למהלך מאכזב מאד בארצנו. ממדי העליה הולכים ופוחתים ושיעורי הירידה מן הארץ מוסיפים והולכים. העליה מארצות המצוקה נפסקה כמעט מפני הרשעות של הגויים ההם שלא נותנים ליהודים לצאת, והעליה מארצות הרווחה באה טיפין טיפין, ואף שנתבשרנו שהעליה מארצות הברית, למשל, עלתה ברבע הראשון השנה ב־28 אחוז לעומת אשתקד, הרי כל „העליה" של העליה הזאת בשנה זו, הסתכמה בפחות ממאה עולים, וזאת ביישוב יהודי של קרוב לששה מיליון!...

אם הסיבות של העליה המצומ־צמת אפשר עוד להבין איכשהו מ־פאת סיבות חיצוניות, או מצב ה־ביטחון, הרי את הירידה קשה מאד לפרש אחרת מאשר הידרדרות מוס־רית ולאומית. ואם אנו מוצאים כאלה שמתקיפים את ראש הממשלה ש־הטיח מלות גנאי כלפי היורדים, אנו רואים בכלי התקשורת שמש־תדלים ללמד זכות על „היורדים" שירדו מפני שלא יכלו לסבול את השחיתות והעבריינות בארץ, גם בזה אפשר לראות ירידה מוסרית שאנ־שים אינם חשים ולא מרגישים את העלבון שבדבר.

כי אם נמצאים אנשים שלא יכו־לים לסבול את הירידה המוסרית ב־ארץ, הפקידים לעמוד בפרץ ולפעול למען הסבת המצב הפגום, או לפחות להיות בעצמם דוגמה להגינות ו־לכנות, ליושר החיים ולשיפור היחסים בין איש לרעהו, ולא להיות עריקים מן החזית ולעזוב אותנו ל־אנחות. ילידי הארץ, או אלה שבאו לבנות ולהבנות, לא ימצאו בקרבנו שום הצדקה לבגידתם זו, כי הם יו־דעים שהדבר הוא בנפש האומה ולא איכפת להם.

הנה, למשל, אנו קוראים שבחורים שנשלחו לארצות סקנדינביה לתפ־קידי אבטחה בשגרירויות שלנו, נש־או להם אחרי גמר תפקידם נשים מקומיות ונשארו שם והיו אפילו מק־רים שהנשים רצו לעלות לארץ אבל בעליהן הישראליים לא הסכימו, ו־ע"כ החליטו לשלוח להבא בעלי משפחה. האם אין לכנות את המק־רים הללו: עריקה ובגידה?

★

הטענות של „היורדים" והאמת על העולים

טענות רבות בפי אלה היורדים על הבירוקרטיה בארץ, על קשיי הקליטה הכלכלית והחברתית. אולי יש אמת בדבריהם אלה, אולם כל זה נתפרסם בחוץ לארץ ויש אולי עילה לעיכוב העליה לארץ, אבל אלה שכבר באו והחליטו להתאחד עם העם בציון הוטאים חטא לא יכו־פר בירידתם, כי סוף סוף סטודנטים כאן ומוצאים כולם את מחייתם. ה־עתונים מלאים מודעות על משרות טובות ושרות התעסוקה מוצאה ש־מאות מקומות עבודה נשארות ריקות מפאת חוסר בעובדים.

אמר לי עולה אחד מארצות המע־רב שהגיע לכאן לפני חמישה חדשים שהוא ואשתו כבר בעבודה. ובד־כלל, אמר, כל מי שיש לו מקצוע ונסיון יבא על שכרו בארץ. אלא שיש להוסיף לכך בטחון וחיבה ל־ארץ, ומי שאינו ניחן בתכונות אלה מוטב שלא יבא, ואם בא רק כדי לחזור לצופה שבא, הוא חוטא ומחטיא את הרבים. ובודאי שאלה שכבר השרשו בארץ ויורדים כדי „להנות מן החיים" נקראים בוגדים. ויש הנו הרבה יסורים ועוגמת נפש מרבים מהם המסתובבים בעולם ו־עוסקים בכל מיני מלאכות בזויות המחללים את שם ישראל. הם יוד־עים בעולם הגדול תחת השם „ה־ישראלי המכוער". הארץ הקטנה של־נו שנתפרסמה במדידה הטובים ה־הישגים הגדולים במקצועות שונים, מפסדת הרבה מהדרתה ומשמה ה־טוב ע"י האנשים הללו.

★

הדאגה לעתיד הבנים

ביסופר המדינה חשבנו שקי־בוץ הגליות יביא בכנפיו המונים מארבע כנפות הארץ שכיסופים ל־ציון ולירושלים מלאו את לבם ונפ־שם הב"ד, או אלה שהשתכנעו ש־אין פתרון לאנטישמיות ולבעיה ה־יהודית הנצחית בארצות הגולה, אלא ע"י יסוד מדינה עצמאית לישראל. אמנם המדינה נוסדה אחרי חבלי השואה הקשים שהפסדנו בה שליש מעמנו, והמשימה הראשונה היתה לאסוף למולדת את שארית הפליטה, את הנשארים במחנות ההשמדה ב־צוור ובמצוק בארצות ערב. כמעט זה נתמלא בשלמות. יותר ממיליון יהודים שבורים ורצוצים ניצלו ב־דרכי פלא עד שהגיעו לחוף המ־בטחים, למולדתם, אלא שקיווינו גם לעלותם מארצות הרווחה ולא עלה בידנו.

ידענו גם ידענו שהסכנות האור־בות לבני עמנו בארצות הרווחה מההתבוללות ומכיצה הן גדולות ו־רבות, וכי שרצה להבטיח לו שבניו ובני־בניו ישארו יהודים, היה ב־יכולתו לעשות זאת רק ע"י עליה למדינת היהודים. אך המציאות טפ־חה על פנינו. אפשר אולי לחקור ולמצוא סיבות לדבר זה שאחרי יסוד המדינה לא נמשכו המוני יהו־דים למדינת ישראל העצמאית, אפ־שר להראות באצבע על החומה ה־סהרור הקשה, על שבצה עצמי; שסבבו את ישראל בכל צד וגמרו אומר להשמידה, ורק בחמלת ה' עליה ניצלה מכליון. אפשר להראות על המשבר הכלכלי הקשה, אך ה־מציאות לא נשתנתה. עובדה היא שפולין למשל, אחרי שקיבלה את עצמאותה גם כן בימים קשים אחרי מלחמת העולם הראשונה, נוספו עליה מלכתחילה יותר משני מיליון מבניה בנכר שבאו מארצות רווחה להתהמבה למולדתם, לחזקה ולאמצה, ואילו למדינת ישראל המתחדשת לא הגיעו אף עשרה אחוזים מבניה ש־ישבו בשלוה בארצות רווחה, פחות או יותר.

קראתי באחד הפירסומים שגולדה מאיר שביקרה בארצות הברית, נפ־גשה עם כמה מאות מתלמידי תי־כון היהודים והציגה להם שאלה פשוטה: האם אתם מעוניינים להי־שאר יהודים? כמובן, התשובה הי־תה חיובית. אח"כ שאלה שוב: האם אתם בטוחים שבניכם ובני־בניכם יישארו יהודים? ועל זה כבר לא באה תשובה חיובית. אם־כן, אמרה, צריכים לבא לידי מסק־נה שכל שמעוניין להישאר יהודי צריך לעלות לארץ־ישראל, או לפ־חות לשלוח את בניו לארץ.

אנו מכירים מאות משפחות ש־בארצות הברית, באנגליה ובשאר ה־ארצות, משפחות ביהדות של יהו־דים מסורים בלב ונפש שצאצאיהם נטמעו בין הגויים ולא נשאר להם זכר ושריד, אולם לצערנו ולדאבו־ננו, את החשבון הזה רק אנחנו עושים הם לא עושים את החשבון ולא איכפת להם. אנו עושים את החשבון בלי ה„בעל הבית" — אומר הפתגם. בארצות הרווחה חיים עם אשליות. שם נוח יותר לאדם להש־לות את עצמו ש„השד לא כל כך נורא" וש„נצח ישראל לא ישקר" ושיהודים ישארו יהודים, ואם הם יעזבו את ארצות „הגלות הטובה", מי ידאג בעד המדינה ומי יתמוך בהם ביד נדיבה?

★

בעיית היהודים לא תיפתר בגולה

בהודעה בריפל שנערכה ב־אחרונה לכעין יהדות רוסיה הוקרא מכתב נרגש הנוגע ללב של קבוצת היהודים המחכים לעליה ברוסיה ה־סובייטית. במכתב זה שנשלח ב־דרכי מחתרת, נסקרה ההיסטוריה של היהדות הסובייטית בששים ה־שנים האחרונות והתיאת האנטי־שמיות והפליה לגבי היהודים, ו־אני מוצא לנכון לצטט פיסקא אחת או שתים ממכתב מדעי ומעניין זה.

„אבותינו היו מוכנים לשכוח ש־היו יהודים, מתוך תקוה שגם האח־רים ישכחו את הדבר, אולם זה לא נשכח ולא נסלח להם, אבל תרומתם למדע ולתרבות הסובייטית והדם ש־שפכו בחזיתות המלחמה — כל אלה נשכחו... האם רשאים אנחנו לקוות שעל הדור הבא לא יערימו מערכה קוסמופוליסטית „משפט רופאים" — בנוסח הקרמלין — הריגת האינטי־ליגנציה היהודית, משפט לנינגרד וגורלם של אסירי ציון?

„על כן אנו אומרים מתוך אחרי־ות מלאה שההתבוללות לא היתה ולא יכולה להיות פתרון לשאלה ה־יהודית בברית המועצות... הדרך להתבוללות שנכפתה עלינו הביאה לנו רק צער, השפלה ובושה, היא הביאה את דורנו אל עברי פי־פחת ומצב היהודים הסובייטיים הוא ה־יום קריטי... בשלה ההכרה בצורך לפתרון דראסטי... העליה מילאה וממשיכה למלא תפקיד גדול ב־התעוררות זו של היהדות הסובי־יטית המתבוללת... כיום לא עשרות אלפים אלא מאות אלפים ניצבים בפני הבחירה".

אנו רואים שמכתב זה שברוסיה הסובייטית כבר באו לידי הכרה ש־ההתבוללות לא היתה ולא יכולה לה־יות פתרון לבעיות ולמצב היהודים. מאות אלפי יהודים מוכנים לצאת משם ולהתחבר עם אחיהם במדינת ישראל העצמאית, במולדתם האמי־תית. אלא שהם כלואים שם במא־סר אכזרי ורודני שלא נותן להם לצאת.

ולעומתם בארצות הרווחה, עוד רבים משלים עצמם ומתנחמים ש־ההתבוללות סובה להם ולבניהם אחריהם או שההתבוללות לא תגיע אליהם בכלל. ואנחנו יודעים ומכי־רים שהאשליות הללו רק בדמיון יסודם. ואם אין בכוחנו לפזר את האשליות הללו, הרי יש בידינו לחי־זק את כוחנו כאן בארץ, לחשל את רצוננו להיות ולהישאר יהודים, בש־בילנו ובשביל הדורות הבאים, בש־ביל היהדות היהודים בארץ ובש־ביל אחינו היהודים בכל התפוצות.

שומה עלינו לעודד ולקלוט באה־בה את עליית היהודים מארבע כנ־פות הארץ ולמנוע בכל מחיר את הירידה מארצנו. לא בטענות ומע־נות ההתפקות לבד נגד היורדים נוכל להושיע אלא ע"י מעשינו אנו לשפר את איכות החיים בארצנו, שכל אחד ואחד יקבל על עצמו לת־קן את מעשיו ולשמש דוגמה לאח־רים; שכל אחד „יראה את מעלות חברו ולא חסרונו". שנעבוד בנות ובכוחות מאוחדים למנוע את השחי־תות והעבריינות, למלא את הפער בין העדות ובין השכבות השונות של העם, רק אז נוכל להגיד ש־עשינו את המוטל עלינו ולהתפלל לה' שיעשה את שלו.

יומן ניו־יורק

המערכה נגד אנשי „ברירה"

מאת ד"ר הלל זיידמן, סופר „הצופה" בארה"ב

היהדות הדתית במערכה נגד „ברירה"

בפירסום האהדה לישראל ובסילוף דמותה בדעת הקהל האמריקאני, ל־חוגים ליבראליים, יהודים יותר מאינם יהודים, בתוכם עסקנים ציוניים, חלק רב. כיוון שהצהרותיהם של אלה מתק־בלים ברצון ע"י גורמים שבלאו הכי אינם אוהדים את ישראל; והיות ו־אמצעי תקשורת פותחים במה לדעו־תיהם, אלה, מעודדים מהצלחתם, הם מגבירים את פעולותיהם ומרחיבים את תעמולתם בקצב משחרר.

בין אלה בולטת קבוצת „ברירה", שהיא אמנם קטנה באשר למספר החבריה, אבל היא כוללת אישים ששמותיהם מוכרים, בהם בעלי מוניטין, ואף זכויות הציוניות. לכן ההתחשבות בהם, ביחוד מצד גורמים בעולמים המעוניינים בהסכמה יהודית לעמדותיהם בנידון ישראל, עולה על כחם ומשקלם בצבור היהודי.

וכאן אנו עדים שוב לתופעה מוזרה. הדוברים כלפי חוץ של יהודי אמריקה, רובם כאילו ש־קשריהם עם צבור זה רופף. שדיעותיהם ביהדות ובבעיה היהודית קלושות ולפעמים אפסיות, והם מתיחסים לצבור אשר באמצו מופיעים בזלזול.

מצב פאראדוקסאלי

התוצאה: המזג של הצבור היהודי, ודעותיו על מאבקה של ישראל בשעה זו, בעיני הקהל הכללי מסולפת.

כך נוצר מצב פרדוקסאלי בו שרויה יהדות אמריקה בשעה זו:

מעולם לא היתה מדינת ישראל כה זקוקה ל־תמיכה, — להזדהות בריאה, כבעת של יהודי אמריקה כמו בשעה זו; מעולם לא הזדהו יהודי אמריקה ברובם המכריע, עם מאבקה של ישראל כמו בימים אלה. וזוהי ואת בחזית ההגנה על ישראל ביהדות אמריקה נראים סדקים. והיא אף על סף ההפקרות, הי"ו — אם לא יחישו את בדק הבית בעוד מועד.

על מי מוטל חוב זה? בידי מי הרצון וה־יכולת למלאו?

בידי הצבור הדתי על כל גווניו וארגוניו, על כל חוגיו וסניפיו. צבור זה הוא מסוגל עליה, בתוכו מובלטת גם אינטליגנציה דתית, שהתי־רחבה וגדלה מאוד בשנים האחרונות. — אף שאין בישיבה צבור זה ניכר. רבים בעלי מקצועות חפ־שיים, מדענים, מלומדים, פרופסורים, תופסי כש־רות ימכות, בעלי כושר דיבור וכתיבה.

„דוברים" בלתי־מוסמכים

אלה אינם זוקקים לאחרים, מתבוללים, מתנג־לים, ברוב ביהדות, יהיו להם לפה, — וישלפו את דעתם והרגשותינו. שכן כבעמים החוצות, כאשר יהודים יוצאי מזרח אירופה הם שישבו באופן בשביל בשפת הארץ, — ויש עי קשרים עם העצים החיצוני, — היום ברובים יהודים חרי־ד"ב בעלי השכלה גבוהה וכושר בעיי וגם בעלי קשרים מתאימים עם השלטון ואמצעי התקשורת.

הצבור הדתי והיהודים אחרים ברובם המכריע, שהם מטבע הדברים יותר מבחינים בבעיו־תיה של ישראל, שכן הם עוקבים בהדירות, ב־דאגה ובחרדה, על כל המתרחש בה ובסביבה, משוכנעים ש„אין ברירה" בידי ישראל, ושאין ברירה ליהדות אמריקה כי אם לעמוד כחומה סביב ישראל במאבקה.

„ישראל הצעיר" למען ישראל

שוחחתי בנידון זה עם ראשי ארגונים ראשיים והם מוכנים להבלט רחב בכוון זה. נשיא „יאנג יזראעל" מר הרמן רוזנבאום וסגנו הרב אפרים שטרים, שניהם מסורים לישראל בכל נימי נפשם, נחלצו לפעולה. הם יזמו כנס החוף למטרה זו, כמו כן מתלהבים למעשים הנשיא והצבור של הסתדרות הרבנים הרב שרגא שיינפלד, ו הנשיא החדש הרב וולטר וורצבורגר. הרב לחר הולנדר, נשיא אגוד הרבנים, וגם של פועלי אגודה, עומד לדרוך להטיל את כל כובד משקלו למבצע זה, שלדעתו הוא חיוני ביותר.

צבור גדול ומכובד מרוכז ב„ישראל הצעיר" („יאנג איזראעל") אירגון שהפך הנוער, והנוער הוספת יפעה בכל רחבי אמריקה. והא רק בישובים יהודים גדולים כמו במטרופולין של ניו־יורק, רבים, בניהם, חניכי קולג'ים ואוני־ברסיטאות, שהם גם בני תורה, ואשר בוערים באהבתם פעילה למדינת ישראל וברצון עז לעמוד לימינה, ביחוד בשעה של בעיה ומכנה. להם לא ייצאו אנשים מסוג „ברירה". אלה החיים עם כל המתרחש בישראל, ואשר השיב כסייסמוגרף כל זעזוע, כל סכנה האורבת עליה. יודעים ש„אין ברירה" לישראל. אלא — לעמוד על נפשה, להיות איתנה בצדקתה מול הלחצים, הטבורים והגרים, המתפצצים. ואשר — עדיים להיות פי־פעלים. כפי התהיות... עד אלה להיות הגר־עין, וגם היסוד של הפעילות רבתא למען הזוד־הות פעילה עם ישראל בשעה זו.

יותר „בהונים"... הם „מדרבנים" את ממשלת ישראל „לברור" דרך המובילה להדברות, ואף לשיים, — במקום הצבדה „הבלתי־ישראלית", מבב. וכל הקו של אלה, בניחים שהברירה היא בידי ישראל, ולוא רק רצתה „באמת"... בזה משחררים את הצד הערבי מכל חובה, ומטילים את כל הנטל של היהודים על ישראל.

„בגלות אצל יהודים"...

הובבנים אלה, שכל זה הוא משחק אינטלק־טואלי בבידים ללא כסוי, בבחינים יצא בהחירות, בסיסמאות ללא בסיס, — המדברים בלשון גבוהה של „מומחים" למזרח התיכון, למדיניות חוץ בכללה, בעוד שד"ר קיסינג'ר לפחות מציע איזו תכנית, וגם מגשים אותה במדה ידועה מצידה של ארה"ב. אלה ה„קיסינג'רים" הקטנים אינם יכולים להציע דבר מצד השני...

אולם יהודים דתיים נתונים ב„גלות אצל יהו־דים", אצל יהודים מתבוללים, שהם בעצמם בי־בזות של הכנעה בהבדלים, שהם בעצמם בגלות של הכנעה לסביבה, של תשוקתם „להיות כמו כולם". להתבדבות לאנטי־יהודיים, תוך נטישת עיקרים יהודיים, גם בזוית המדינה שאיפתם של אלה להיות „ליבראליים", והוכיח ש„הרף ביצי אם הם „אוביקטיביים", „בינדאליים". בעלי הבנה לדרישותיהם של אחרים, של העם הפליסתי־נאי. ואיך שהוא ה„ליבראליזם" עליהם הבניד פוגע באינטרסים של יהודים של ישראל.

אלה נחלצו להקרבה נגד „גוש אמונים", אבל בזו שהם בהתגאלויה בבזיה. בכל כלום בחוץ ה„הו היהודים". הרי להורה ההיסטוריה של ממשלת ישראל בדבר קדים פירסם „ניו יורק טיימס" רשימה של יותר מששים „ישובים ב„שטחים", שנוסדו בדירת הממשלה, ומורה רוח של וואשינג־טון המכוונת נגד סרים.

אנשי „ברירה" מסייעים לכן לאלה שאינם בור־רים בין קהים לבין רבה בגישונים. לדידם כל ההתישבות בשטחים „מסיקה".

הסכ"ים דיפיסכנס"ה הרי מתנגד לכל ההתנחלות בשטחים. הם מסייעים בעינג לדיעים של אנשי „ברירה". כי הם דייעב ליבבע דעות אלה כפי יהודים, שכן אלה מסייעים אותם בכל השד של עיינות כלפי ישראל. והוזיקים את עיניהם כלפי יהודים. זה גם בצדיס את להבם על ממשלת ישראל — הסבור והגלוי.

הנה הופיעו פה בשבועים האחרונים שלושה אישים מישראל: חברי הכנסת אריה „אליאב, מנחם בגין והרב קלמן כהנא.

הראשון, שערך סיור ברחבי ארה"ב כבא הר רהב בבעל, ובאמצעי התקשורת. פכום בפום שהשמיע ההורהורי לבם וגם מדבריהם של אלה, ותיזקם בדעותיהם. כי אם בדיגאי ישראלי, ביחוד כישהו שכיהן כמזכ"ל של המפלגה השולטת שכיף להם מדעותיהם שלהם בודאי שלא קשה לשכנע אותם שהם צודקים בדרישותיהם כלפי ישראל ליהודים הצדדים ללא הגבורה ותוך סיכון רב...

כאידך היו לדברי מנחם בגין הד עמוק יותר ומשקל רב יותר. אצל אלה שעבצו איתם. משני טעמים; ראשית, הוא ה„חולם", הופיע כריא־ליסט: שנית, דווקא הוא היה מפוכח, עובדתי, ללא אשליות וללא ערפל...

שמעתי מחברי ועדת חוץ (בארה"ב שמה „יח־סים בינלאומיים") של הקונגרס שהוא היה משכנע יותר מאחרים בגלל הגיונו המגיני מבוסס על עובדות מן העבר ומן ההווה, והיה לו בעלי ברית חזק: המציאות היא לצדו. לרבים מחברי הקונגרס היה „עיקול שני" לעיון יותר מעמיק בבעיה.

הרב קלמן כהנא פנה בהופעותיו באספות הציוניות בביהכ"נ של אנשי ספרד ואחרים, ולפני אגודים רבניים, ליהודים, החרדים, בקראו להשת־חרר מ„גלות אצל יהודים", ולצאת להרהב כלפי חוץ בהזדהות פעילה עם מאבקה של ישראל.

מובן שהמזרחי—הפועה"מ בהנהגתו של הרב אליעזר (לואיס) ברנשטיין הנבקך צריך לגייס את הציבור החרדי למאבק עליון בכיוון זה.

לבדק החומה סביב ישראל

החומה לחזית רחבה של הצבור בנידון זה זוהי־פת ביותר גם מסיבה אחרת; בימים אלה דנות ועדות של שתי המפלגות, הדימוקראטית והרי־פובליקאית, בדבר המצע לבחירות לנשיאות אר־ה"ב. לפני ועדה זו יופיעו נציגי „ברירה" ברצ־יונותיהם, והרושם יהיה שלדעתם של אלה, ידידי ישראל ואף ציונים, — „יש מה הצדק בדרישותיהם של „פלשתינאים" ונציגיהם כאש"ף...

זה יחזק את עמדתם של גורמים עוינים הדור־שים „גמישות" מצדה של ישראל, ואין איש יכול לבוא בטענה אליהם, כי הרי יהודים, ציונים, ידידי ישראל, סוברים כמותם, לפחות בכמה נקו־דות חשובות. ובאלה בודאי אין להעזר ב־„אנטישמיות"... הם בודאי יסתייעו בהצהרות ובדיעות של „אנשי ברירה"...

לכן חיוני החוף גורם יהודי כמשקל־נגד, וש־הוא יביע את דעתו של הרוב המכריע של הצבור היהודי, ויחזק את ממשלת ישראל לעמוד מול לחץ כורים־עכבון העיבוד להיות ביפעל.

היות שלנציגים אלה ישנם כאמור, בעלי־ברית חרדים, ההגיון, המציאות, הצדקות, וגם אישים בעלי עיפור קוכה, רבי מוניטין ומיער במות, הם ימלאו המפקד הטוב למען ישראל באומץ וב־גאון.

هكذا من الأصل

עיטורי

סופרים וספרים

דור דור וסידוריו

מאת ש. קורא

הסידור הארצישראלי „רינת ישראל", נוסח אשכנז ונוסח ספרד, ערוך מסודר ומבואר בידי ר' שלמה טל, שיצא לפני שנים כיספר, בתבנית רבה ובתבנית זוטא. הפוצתו ברבבות עותקים. „צוהר תעשה להיבה", לפי הדגש החסידי, תיבת התפילה שלך יאירו בבהירות. נתקיים בסידור זה. התיבות מאירות. תפילות עתיקות, המצויות בכל סידור, רבות מהן, כאילו נתחדשו בסידור שלפנינו.

„נחוץ סידור לצרכי דורנו, החי חיי קוממיות בארצנו ואשר הלשון העברית בדיבורה ושגורה בפיו, ואף־על־פי־כן אין כל האמור בתפילה כיבן תמיד בלי ביאור, ועל אחת כמה וכמה שבלי הארה והבהרה אין בגיעים לידיעת הרכבן של התפילות מחלקיהן ומקורותיהן".

אלה דברי העורך־המסביר, שמוסיף לומר: „ביותר מרגישים בחסרון סידור ערוך ומבואר, המורים בבתי־הספר, אשר בהם נוהגת תפילה בציבור ותלמידים בהם שיעורי־תפילה. גם בבתי־כנסת או כנינים לנוער, סידור כזה מתבקש ביותר וגם הצעיר המתפלל ליד אביו בבית־הכנסת עם המבוגרים זקוק לסידור כזה, שינחה אותו להכיר ולהבין את תפילות ישראל וישקף חלוקת התפילה להטיבותיה. כל האמור לגבי על התלמיד ועל הצעיר ועל המתפלל בבית־הכנסת, חל ביתר שאת על התלמידה ועל הצעירה ועל המתפללת בעזרת נשים".

הסידור נועד לכל אחד ואחד מישראל. כבר נאמר, כוונה עמוקה בתפילה נחלת מעטים, אך לבטא את המלים בדיוק ולהבין את האמור, חובת כל מתפלל. הסידור מאיר עיניים ומעורר לתשובה־שבלב ע התפילה.

עתה יצא סידור „רינת ישראל" נוסח הספרדים ועדות המזרח, על־פי רשימות כתב־יד החכם ר' עפרים אבורביע, זצ"ל, אב"ד פתח־תקוה, בחבר ספר „נהיבי עם" (הוצאת מורשת, מהדורה מיוחדת צבור כשרד הדתות, ירושלים תשל"ו). הראשון־לציון, רבי עובדיה יוסף, בדבריו המובאים בשער בשבחו של הרב אבורביע, נאמר, ש„איןו וחקר כנהגי הספרדים בירושלים עיר קדשנו, ואסף מנהגי המקובלים בקהילת־קודש בית־אל, ועל פיהם ביסס ויסד הנוסח שבסידור זה. בירור ההלכות והדינים על־פי פסקי מרן שקבלנו הוראותיו ועל־פי מנהגי ירושלים". בכתבו גם דברי־שבח לעורך הסידור, שהוא בחינת תפוח־זהב במשכיות כסף.

הסידור במתכונת הסידור הקודם, נוסח אשכנז וספרד. באים בו סימנים לתיקון הקריאה, כגון הבדל בין קמץ קטן לקמץ גדול; סימון מקום הנגינה מלרע או מלעיל; סימני־פיסוק הכרחיים. נקודה, פסיק ונקודתיים, ופסקאות בהבדל להדרכת המתפלל בציבור. הביאור מדייק להסביר בקיצור מלים וביטויים, שתוך כדי כך כוללים הדברים ב[illegible] ... [illegible]

בשער „ימי ההודאות", סדר יום העצמאות ויום חרות־ירושלים, ניסח ומנהגים לפי הכרעת שבגבה הרבנות הראשית לישראל. בציוני הנהג נאמר: „לובשים בגדי יום־טוב ומתכנסים בבית־הכנסת ברוב עם... [illegible]

[illegible]

סיפורי עולם עמום

מאת אברהם בלאט

לאורך כל היריעה הפרוזאית של עמוס עוז הולכים ומתמשכים שני קווים מנוגדים המבליטים את מצב הגבול של האדם הישראלי והתחושה הלאומית אשר הסכסוך הערבי יהודי מהווה בו מוקד תגורם לתסביך של גבורות אתניות. מראשון ספריו „בארץ התן" עד לספרו האחרון „הר העצה הרעה"*) הוא יצר אווירה מהככת על רקע של מציאות אפפות מתח ופרשנות גיאופוליטית וגיאולוגית אשר ביטאה את האנטגוניזם בין המדינה והסובב אותה.

סיפורי עוז שונים בהולכיהם וב־תהוליהם האמנותיות, אך ביסודם הם מושתתים על מתכונת אחת של אשליה, שנאה, ופחד. בסיפורים אלה הוא כולה את פיצול האישיות וכותב למעשה פרקי פסיכולוגיה חב־רתית, הבוהגה את האספקטים הנפ־שיים של החברה וההנהגות הפרט ביחס לסביבתו. ההרים המצוירים צחוחים הם ועוינים. האדם חשוף עצמו חשיפה כאוטיכתית. [illegible]

גם בהיותו מוקף גלריית אנשים עטו־פי סוד הרפתקנים.

בשני הסיפורים „הר העצה" ו„אדון לוי" הילד הוא „האני" המספר ו־נבצא בנקודה תצפית. [illegible]

[illegible]

חסידות של פשטות וצניעות

(על ספרי בית אליק)

מאת בן־ציון ספרן

בארצית הברית הופיעו לאחרונה שני כרכים גדולים המונים 800 עמודים, ובכוללים את תורתה הדרכה של חסידות אליק. לא רבים יודעו על קיומה של חסידות זו, ובספרי העזר לחסידות מקדישים לה שורות ספורות בלבד.

כייסד השושלה היה רבי צבי אריה (הירש) ליב, לנדא. הוא נולד במוצאי יום כיפור הקיך שנת פס"תו של הבעש"ט. יהיה תלמידו המובהק של המגיד ממזריטש. את דירתו קבע ב־עיירה הגליציאית אליק שבין דובנא לזצק ודובנא, וייסד בה שושלת ש־הנהיגה עדה לכצירה כמאה וחמישים שנה עד שהיה. צדיקי דורו השתייכו מאד, ואף רבי חיים מצאנז מילידיו היקיר אותו. כשנפטר בציב גדל ה תקעים, ב"א את מקומו בנו רבי יוסף דוד החני של רבי מרדכי מקר־ניק. היא היך בדרכי אביו, יהיו היו כלאי קדושה ופרישות, צדקה וחסד, עד פטירתו ביום כ"ה אב תר"ס.

ונפטר ביום כ"ה תמוז תרנ"ו בהיותו בן שלושים וחמש. החסידים המתינו עד שיגדל בנו רבי אלתר יוסף דוד, חתנם של רבי חיים הגר מאטיניא, ואחיו של רבי שמואל מסלוגים. בהיותו בן שמונה הוכתר כאדמו"ר ע"י רבי דוד משה מצ'ורטקוב. עשרות שנים אחז ברסן ההנהגה. היה האדמו"ר האחרון לבית אליק באר־רופה, עד להירצחו בידי הנאצים ביום כ"ט אב תש"ב הי"ד. באמריקה שימש כאדמו"ר מאליק אחיו רבי צבי אריה אברהם עד לפטירתו ביום י"א אב תשכ"ו בניו־יורק.

דביקות בכל עיסוק

יסודותיה של החסידה אליק היו התקשרות הדביקות בהקב"ה גם בעת עיסוק בדברים גשמיים, וכל־שכן בשעת התפילה שהיתה בפשטות אבל בפשטות. אחד מבני השושלת שנשא את בתו של רבי אברהם ברנדוייין האדמו"ר מסטרטין, מיזג בתוכה את האש וההתלהבות של בית סטרטין־סטרליסק. היה זה רבי אהרן, בנו של רבי צבי אריה בכורו של רבי יוסף דוד. שהתיישב בפלשתינה שב־גליציה, וכורח הנסיבות גרם להסב את שם המשפחה לברנדווין. בגיל רך עלה לארץ עם אביו, והם התי־ישבו בצפת. כאן ניהלו חיים של קדושה וצניעות, ומקום מנוחתם הוא במערת רבי חיים מטשרנוביץ. בנו רבי יחיאל מיכל נאלץ לצאת לגלי־ציה משנשבר מטה לחמו, והתיישב כאדמו"ר מסטרטין בטורקא. אחרי מלחמת העולם הראשונה התאבק במהפכה שחלה בבבונה של עירות, והיגר לארה"ב. כאן שיקם מחדש את הצרו בבוסטון ובניו־יורק, היכה שרשים ברוכים לתורה וליהדות.

בחג השבועות תרצ"ח עבר לפני ההיבה בהתלהבות קודש, כדרכו, ו־פתאום פקע גיד במוחו ברוב מאמץ, ואחרי תשעת חדשי יסורים נפטר ביום כ"ג אדר תרצ"ט. לבנו הקטן הרב אהרן יעקב לא מלאו אז עדיין עשר שנים, והוא מגדולי ישיבותיה של ארה"ב. כאיש עסקים מצליח ובעל ספריה עשירה התעניין במוצא משפחתו, וליקט חומר רב מספרים רבים. פרי עבודתו משוקע בשני הכרכים שכעת הוציא לאור.

יש צורך לסקור את תוכן הספרים, שכן הם מרובי קונטרסים ושערים. הפירוט על הגב אינו זהה לזה הרשום בשער, ואף זאת אינו מתאים למצ־אות בפנים. השם הכולל של המיבר הוא: טל אורות, ויש בו ספרים מצולמים וספרים חדשים. דפוסי ה־צילום הם „אור חכמים" ו„גדולת מרדכי" שהוזכר לעיל, וספרים חד־שים של דברי תורה מאדמו"רי השו־שלת, והם: שבע אורת(!) מרבי שמעון שלמה מאליק, האור הצדיקים על ויקרא ובמדבר מאבי המו"ל. קונטרסים נוספים הם: בשערי הש־רות — תמצית דרכה ותורתה של חסידות אליק, סדרי מנהגי בית אליק — שאמנם בחלקם יתכן ומתאם מסטרטין דווקא, עיר אליק והכמיה — ציון לרבנים שכתבו בה בצרוף קטעים מפנקס החיק גומלי חסדים, פעולה חשובה לקהילה שטרם זכתה לספר יזכור משלה. גולת הכותרת של ההוספות היא ספר: תפארת בנים אבות שבטוף היא, ובו פירוט הולדותיהן של י"ב דינסטיות שהמו"ל ורעיתו מתייחסים אליהם. על ספר זה יש להרחיב את הדיבור, שכן נלוות לו כמה תופעות שלא לכתוד על עצמן בלבד יצאו.

הערות לספרים

אין ספק כי פעולה חשובה נעשתה כאן לקרב את חסידות אליק לציבור הרחב, ואין חשיבות לעובדה שלא כל אחד מסוגל להוציא כבה מאות ליי לרכישת הספר. עם זאת אי־אפשר שלא להעלות כמה הערות ביקורתיות נוקבות, המעוררות את השאלה אם הטון הרב שהושקע בהו־צאה לאור הצדיק את התוצר ה־כוגמר:

1) המפאר הראוותי של ההוצאה הוא ניגוד גמור לדרכה של חסידות אליק בפשטות ובצניעות. תוכן הספר חייב לכבוש את לב הקורא, ולא כריכת הזהב תיור משובה ששליח הרחבים מאד מתקרבים לכיתותיו של הטקסט המודפס, תופעה מוזרה ובלתי מקובלת בספרים.

2) הספר רחוק משלימות מיבחי ההומר על בית אליק, למרות שה־עורך משהבה בהקדמתו לשבע אור־רות: „שכר עבלה על כל העמל שעמלתי בתורה אליק להוציא די הדרה לאורה". הוא מזניח את כמש־כי השושלה באליק עצמה, שפרטים אודותיהם ועדויות על סיפם בבית מב־שה אוגבר בספרי אדמו"רים שנספ־

(סוף בעמוד 8)

הארץ

מאת שלמה טנאי

יֵשׁ לָהּ שָׁעוֹת טוֹבוֹת —
וְכֻלָּהּ אֱמֶת, אֱמוּנָה וָפְרִי,
אַךְ רַבִּים רַבִּים יְמֵי הַקּוֹצִים,
חֶסֶד שֶׁאֵין אַדְמָתָהּ מַאְדִּימָה

הִיא אֵינָהּ יְכוֹלָה לִהְיוֹת כֻּלָּהּ,
עוֹרָהּ נִרְעָד מִפְּנַת אַבְנֵי־יְקָר,
הוֹלֶכֶת אוֹתָהּ שִׂמְלָה נְקִיָּה וּפְשׁוּטָה;
אֲהֻבָתָהּ — בִּבְאֵר, בְּבָנוּת, בִּתְאֵנָה.

אִם נָסִיר עֵינֵינוּ לְרֶגַע —
תַּחֲזֹר לִהְיוֹת אַבְנֵי עֲרֵגָה,
אַךְ בִּגְאֻנַּת־סֶרֶק אָנוּ כְּדָמִים
שֶׁתִּהְיֶה רַעֲנָנָה לְמַעֲנֵנוּ לָעַד.

כִּי שֶׁיָּדַע אַהֲבַת זִקְנָה,
לְאֵין צְדָיִים, בְּקַמְטֵי כִּסּוּף,
יֶאֱסֹף אֵלֶיהָ יָחוּשׁ אֶת לִבָּהּ
וְיַשְׁאִיר אַחֲרָיו תְּהִלָּה, תָּמִיד תְּהִלָּה.

(„רגלי המבשר", שירים, ספרית מקור ליד הוצאת מסדה, תשל"ו)

שלח

עלו זה בנגב ועליתם את ה(י"ג, י"ז).

אמר להם שיעלו עמום בנ' של אברהם, שנאמר בנ': „ה תנסע הנגבה" (בראשית י'). ולך נתנה ארץ־ישראל, ועל את התהי — הוא הגדול, ש אברהם, שנאמר (תהלים קנ) „אשא עיני אל ההרים" — ההרים, וגם אמר להם שיזכו זכות י"ב שבטים, וזהו ש דוד, שעלו במחשבה ד' דוד, שמעלה דיב (שפתו ג)

ומה הארץ אשר הוא יושב (י"ג, י"ט).

[illegible]

[illegible]

> *) „הר העצה הרעה" מאת עמוס עוז בהוצאת עם עובד, תשל"ו.

שיחה עם הסופר נחמן שמן מקנדה

מלובלין דרך טורונטו לירושלים

מאת נעמי גוטקינד

לובלין, עיר הולדתו של הסופר היהודי, הושב קנדה, המפארה בימים אלה בארץ. נחמן שמן, הוא הבפתח למוניטין שלו ולמעבדי הסידור בקרב ... [illegible]

[illegible]

נוער נאמן לעם היהודי

[illegible]

ישיבת בני־עקיבא

[illegible]

ירידתה של אידיש

[illegible]

עתונאי וסופר

[illegible]

„היחס לעם"

[illegible]

איש תורה ועבודה

[illegible]

דרך חיים

[illegible]

ביבשת החדשה

[illegible]

ספר לובלין

אילם גולת הכותרת של כתיבתו, הספר שלא ספק יבטיח את שם מחברו גם בזכרון העתיד, לפרוח כל צוד החויה ההעצינות של עם ישראל בצבה בגולה אירופה הוא ספר לובלין. [illegible]

אין ספק שהספר יכול לשמש כמקור להתהכות היסטורית, ואף ראוי שיתורגם לעברית, דבר שלא נעשה עד כה.

[illegible]

על החסידות

[illegible]

עין טובה

...י את אור הטוב שבמצויינים שבבני-אדם"

...ודה גדולה ומאירה היא — — — להביט על הכל בעין-יפה · להדמות לעין העליונה" (אורות הקודש, ח"ג, עמ' שכ"ו). ...סתכלים העליונים. אורי חסד א-ל תמיד — — — עינם תמיד יחפש את נקודת הטוב. לא יוכל שום שנאת-הבריות לשלוט בכל מקום כיוצאים הם נקודת הטוב (אורות הקודש, ח"ג, עמ' ...).

...כים להכיר את אור הטוב, שבמצויינים שבבני-אדם, שכל הטוב מתפשט בעולם" (מוסר אביך, מדות הראי"ה, עמ' צ"ו).

מסבריג — מיחידי גאוני עולם"

...ך שבעלות מרן הרב זצ"ל ירושלימה, עם יסוד ישיבתו המרכזית ...חד-ביחוד, גדול-שבגדולים — לפי הגדרתו: „בחיר גאוני — את הגאון המופלא הרב רבי אברהם-אהרן בורשטיין זצ"ל לעמוד בראש הישיבה, ולהגיד שעורי-הלכה תמידין כסדרן, ...ן בתקופת רבנותו ביפו, את הגאון הצנוע הרב ר' שלמה זלמן — „אחד מגדולי ישראל, איש האצילות והעדינות" — להיות ...ת-דינו, מורה חן ונושא בעול-הציבור. ...יחסו הפנימי אליהם, וגודל הערכתו לרבתם התורנית וליקרת ...ן האצילה, אנו למדים ממה שהביע עליהם לאחר סילוקם של צדיקים אלו. ...שיא ירחלביץ שליט"א איש-ירושלים (שורשם חלק משפוריו של ...בריג, והם נדפסו בספרו „גר אהרן"), היה נוכח בשעת הלויתו ...מסבריג והוא כותב לי: „מהספדו של הרב, זוכר אני שאמר שהוא מיחידי גאוני עולם". והוסיף ואמר: „אם היינו נגשים ...בנין בית-המקדש ולהקרבת קרבנות — היה הוא האיש, אשר ...ה לפסוק לנו הלכות ברורות בעניינים אלו". ...ה הדברים אשר ביטה מרן הרב זצ"ל, להורות על מצבתו של ...ן (וראשי-השורות הם שמו — אברהם אהרן):

שיחות הראי"ה. פרק מ"ו
...טו וסודרו ע"י הרב משה צבי נריה

...ו הלבנון אדיר התורה / בחיר גאוני הזמן / ראש ישיבות ...עמוד הוראה / הגאון האמיתי פאר-הדור / מ'רן אברהם-אהרן ...ר' יהושע הכהן בורשטין. ...יר רבה קהלות קדושה, על שם צדק מוריג יודע / היקרה ...בקודש, ונשבר כד על המבוע / ריצדה אחוה שומע / נ'תבקש ...של מעלה, י"ט כסלו תרפ"ו, בעיר הקודש ירושלים ת"ו, זצ"ל.

*

...ת לימודו של רבי זלמן שך — ...וגמתה בכל הארץ"

...פיסת הקשר הנפשי עם הגרש"ז שך ז"ל, אנו לומדים מתוך ...אשר הדפיס לזכרו חתנו ר' מנחם ליורוביץ — ת"א, תרי"ץ — ...ן שנה לנפלו לפני בני-עולה יחד עם משפחה מקלב), בפרעות ...הערבים במוצא בחודש אב-תרפ"ט, ולא חמלו על זקן שעבר ...ית הגבורות.

...לו תרס"ד, חדשים מספר אחרי שישב מרן הרב זצ"ל על כסא ...ביפו, עלה לארץ בעל-בית מכובד מהעיירה חווידאן בליטא. ...בעל בית-מסחר לעורות, מצליח בעסקיו, שכתוך חיבתה של ...ל חנותו ועלה והתיישב ביפו. סבור היה להמשיך ולהתפרנס ...מעמלו, ויסד ביח"ר לעורות עם שותף מקומי, אלא שהענין ...ית, והוא יצא מן העסק בהפסד-מרובה, והתקיים משארית כספו ...אתו.

...ה נתגלה להרב שבעל-בית זה — רבי שלמה זלמן שך — הוא ...גדולי התורה, אלא שלא רצה ליהנות מכתרה של תורה. נתברר ...ודש זה יצק מים על ידי גדולים בילדותו (אחיו כותב שבנעוריו ...מיד מובהק של הגאון ר' לוי שפירא ז"ל, מחבר שו"ת „בית ...ב ר' יוסף רבי ז"ל מוסר כי בילדותו זכה הרש"ז ללמוד תורה ...אן המופלא רבי לייבלי ז"ל מקובנה). בבחרותו הי' מקורב ...ר' יוסף-זכריה שטרן ז"ל משאויל ור' אלכסנדר משה אבן-...ויל מראסיין, ובשנים שלאחר כך גם בהיותו עוסק במסחר, ...שעות מרובות וימים מרובים לתורה, אף היה בא מדי פעם ...לישיבת סעלו המעטירה, והגאון ר' אליעזר גורדון ז"ל היה ...אתו להגיד שעורים בישיבה.

...בקיאותו הגדולה בש"ס ורמב"ם עמדו גם אחרים, אולם הרב ...ע על מידת עמקותו וקבע „כי עמקות למודו היא כה-גדולה, ...שנא דוגמתה בכל הארץ".

...ן נתגלתה מידת העין-הטובה של הרב, אעפ"י שהיה אז רק בן ...ד שנה, ואילו הרש"ז גדול ממנו בחי' שנה, לא הרפה ממנו ...תו שיצטרף לבית-דינו. לשאת עמו במשא העם. ...א עוד אלא שכעבור זמן-מה, כשהקים הרב ישיבה ביפו, ויסדה ...הבוית בחורים מצויינים — הטיל על הרש"ז להגיד שעורים ...בישיבה.

...שבה הרב עוד יותר על יקרת אישיותו, לא זו מלחבבו, ...נפש התפתחה ביניהם, היא נשמרה גם כשנפרדה החבילה ...הרב להו"ל ובשובו-ובעלותו אחר כך ירושלימה.

...ת הטהרה, גדולת התורה ונועם ...ת התרומיות"

...ו דברי הערכתו של מרן הרב זצ"ל על הגרש"ז, הוצאים ...יהלב, שנדפסו בקובץ מאמרי ההערכה לזכרו של הגרש"ז שך ...זכור לעיל:

...ו סחרחר בבואי לדבר על דבר האחד מהמיוחדים, מאבני-הנזר ...טרת התפארת של כנסת-ישראל בארץ-ישראל, עיני עיני יורדה ...זכרי את יפעת הפאר, את סגולת הטהרה, גדולת התורה, נועם ...התרומיות, ויראת ד' הטהורה, אשר עטרו את הידיד היקר, ...גאון המובהק, איש האצילות והעדינות, סבא קדישא, מו"ה ...ן הקדוש הי"ד ז"ל.

...לי צנוע היה לנו ונתבה בעונינו" (תענית ס"ז, א'). כלי צנוע ...מלא היה לנו. האדם הגדול והמעולה הזה, כלי מלא ברכה ד' ...ן הציון, אחד מגדולי ישראל. אשר מרבית ימיו לא שמש ...של רבנות, והיה נחבא אל הכלים. בתור סוחר עושה מקנה ...ועל ליהנות מיגיעו, ובאותו הזמן בעצמו גדל בתורה ועמלו ...וגדל בשם טוב. אמנם תורתו היתה מכרזת עליו, ובין גאוני-...חודים היה נודע למשגב, וידעו להעריך מה לנו רבי זלמן שך ...ל מובלע היה בין אנשים כסוחר בין סוחרים כגילו. מוח מלא ...לב מלא יראה וטהרת המדות, ולא מחזיק טיבותא לנפשיה בשום ...ענין, נחמד היה למטה ואהוב למעלה.

...ילות-רוח של ירושת אצילי ישראל גאוני-העולם ופארי-הדורות, ...זות המיוחסות שבישראל, משפחת רבנו הגר"א ז"ל ואחיו הגאון ...הם ז"ל בעל „מעלות התורה" זי"ע. אותה האצילות המיוחדת, ...לתופשה ולהסבירה, אבל היא מזהירה כזוהר הרקיע, אשר כל ...פש יתפלא ממנה ויתקשר בהערצתה, היא היתה מעטרת את ...הצנוע יקר הזה שהיה לנו. זהב הנעלץ המבריק, המפיע אורה ...על כל עברים, הוכר אמנם מאתנו למרות רוב הענוה, וחפץ ...זות שהיו סגולת נפשו הטהורה, ונתחבר עמנו בחברת קדושה, ...ת הרבנות של עה"ק יפו ת"ו.

...ע בנה תבכה ותשוח עלי נפשי, בזכרי את העוז ואת הרוממות

החדושה שהיו מורגשות בחברתו, ידיעותיו העשירות בחדרי תורה, בש"ס ופוסקים. אשר קנה לו בעמל ויגיעת התורה לשמה, ודברי רבותינו הראשונים היו מאירים ומתבהרים לפניו בכל ענין וחפץ. שכל ישר ולב תמים, הולך במסלול-האמת ונתיב-הצדק, רגשי-קודש תמימים ובהירים, ורעיונות קדושים וטהורים, מפכים כפלגים וכים בן הלב הזך. רע אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, מקדש שם שמים בדרכיו, ומוסיף כבוד לתורה, בעמימות הילוכו ובר לבבו.

הזקן טהור זה, בהגיעו לגבורות ולמעלה, ופיו הנה מרגלית תורת-חסד על לשונו, שכל נאמן בעבודה קדש ודובר אמת בלבבו, היה דרכו לבוא למשך איזה שבועות במושבה מוצא, אשר על יד ירושלים. להנפש בעת מעלתו לעת זקנה ותשישות-כח, ושכה הוארו כל כך הלבבות של מתי-מספר מאחינו, מיסדי המשבה ויושביה, מיוד הנוגה, אשר לשב הנעלה והמרומם הזה, שחייו היו מעוטרים בהדרת-קודש. ועל עטרת-הצבי הזה הורק הגיזן של הרוצחים הנבלים והבזויים ביום-ההרגה, ביום אשר נחלו דמי הדשינו בשפכו על אדמת קדשנו".

*

על מצבתו ציוה הרב לחרות בין היתר: „מורה דרך, צדקות אהב, ומעשיו נפלאים. נשמה טהורה — — — כוכב אור טוהר, מזהיר כזהר שמים, הרב הגאון, צדיק ישר ונאמן, גזע-ישישים גאוני-עולם".

ובמכתב-הלואי למאמרו, כותב הרב — ביו"ן אייר תר"ץ — לחתנו של הרש"ז: „קבל דברי המצפים אשר יצאו לחופש מצפוני לבבי, לזכרו של אותו צדיק וקדוש. — — — חז"ל אמרו במדרש-איכה, שרבינו הקודש לא היה יכול להאריך כל כך במדרש הקינות, מפני גודל הכאב, שלא היה כל כך רחוק מימי החורבן. וגם אנו אי אפשר לנו להאריך במקום הכאב הצורב הזה — — — ומחזיקנא טיבותא-רבה לכת"ר, על פעלו לזכרון קדשו של כבוד חביו הגאון ז"ל".

הגרי"א ציטרון ז"ל — הברוש הרענן שנגדע באיבו

כיוצא בזה מצינו דברי-הערכה חמים ולבביים, שכתב מרן הרב זצ"ל, על רבה של אם-המושבות, פתח-תקוה, הרב הגאון ר' ישראל-אבא ציטרון ז"ל, שהלך לעולמו בדמי-ימיו, י"ב אלול תרפ"ו, ואף האציל ברכה להרב שערך ועמל בסידור כתביו.

הדברים כלולים במכתב-ההסכמה של מרן הרב זצ"ל שנכתב בט' אייר תר"ץ, ונדפס בראש הספר „חידושי מהרי"א ציטרון" — תל-אביב תרצ"ך — והוא „חלק מהחידושי-ההלכה אשר השאיר אחריו ברכה, הרב הגאון המפורסם ר' ישראל-אבא ציטרון ז"ל אב"ד פתח-תקוה" (חתנו של הגאון המופלא מהר"י רוזין ז"ל מדווינסק):

„לכבוד התורה ולומדיה ולכבוד הידיד היקר הרב הגאון המחבר זצ"ל, אשר „לסגינת לבבנו ולבב כל יודעיו ומכיריו, בשדנו באיבו נגדע הברוש הרענן — — — ובהיות לבנו פצוע מעצמת הכאב הנורא של סילוקו של חכם ז"ל, הוסכם להציב לו יד ושם, במה שהשאיר אחריו ברכה בחידושיו בכתב-יד — — — וברכה מיוחדה הנני קובע, לכבוד ידידי הרב הגאון המפורסם, יקר-הערך, כוהר"ר אברהם-יעקב גיימארק שליט"א, האב"ד דקהלת פרדס יצ"ו, היושב בעיה"ק תל-אביב ת"ו, בהשתאות חן-חן על עמל-נפשו, בסידורם של כתבי-הקודש החביבים של הרב הגאון המנוח ז"ל".

„איש חי רב-פעלים, מלא וגדוש בתורה וחכמה, ביראת ד' ומדות תרומיות"

„כתבי-הקודש הללו, נשארו לזכרון לאיש-חי רב-פעלים. הרב הגאון המפורסם, איבר נחמד, מלא וגדוש בתורה וחכמה, ביראת ד' ומדות תרומיות, מו"ה ישראל-אבא ציטרון ז"ל, ששימש בכתר הרבנות באם-המושבות של ארצנו הקדושה, פתח-תקוה ת"ו.

מאז בואו הנה, והחלו לשרת בקודש, הראה לכל יודעיו את גדולת-נפשו ועוצם-כשרונותיו, אוצרות תורתו ויקרת רוחו העדינה והמצויינת, עד אשר נודע לרבים לאחד מהשרידים, מיחידי-הסגולה, אשר נקבצו בתוכם מעלות-בקדש רבות, ומכשירי-קדושה באופן נפלא.

במדה גדולה מאד נתקיימה באדם הגדול הזה, מדת חכמים הגדולה „ונהנין ממנו עצה ותושיה". העניינים הרבים והשונים, הדורשים תפקיד של מנהיג גדול-דעה ואביר-נפש, רב-דיעין ובעל מחשבה בהירה ובהירות, ועם זה איש-מעשה היודע לכלכל דבר במשפט, ולהוציא לאשורו כל דבר חפץ בעניני-הציבור, כולם נסתדרו על ידו באופן מצויין ומפליא.

ולא רק במושבה הגדולה, כי גם בסביבה כולה ובכל מלוא הישוב ועניני ארץ-ישראל, בכולם היתה ניכרת השפעתו בהיקפם הכללי: כולם עד לבו הטהור נגעו, ובכולם דרש ועסק בחכמה ודעת, ובחפץ עמוק וכביר, בחזוק ישובנו בכללו, וביבצור עמדתה של קדשת-ישראל הנאמנה. לגדור גדר ולעמוד בפרץ בכל האפשרות, ולחבב את התורה ודרכיה על הבריות. בכל העניינים הקדושים הללו, היה חבר פועל ונאמן, והרבה קוינו מאיש-חיל רב-הפעלים הזה.

אמנם מרוב העבודה אשר עבד, ומהמון הטרדות אשר סבבוהו מעת בואו אל הקודש, לא צלחה בידו לסדר הכל באופן מוכשר לדפוס, אבל גם בליקוטים ובדברים, שיצאו במהירות הזוק מעטו הגאוני, נמצאו ברקים מפליאים, הכוללים על רוחב לב, בסברא ישרה ובהירה, ועושר רב של בקיאות מצויינת בחדרי-תורה.

כדאי הוא הרב הגאון הנעלה והיקר הזה, שעבד באמונה בעבודת הקודש על הררי ציון, להעמיד לו ציון זכר עולמים, שתהיה רוחו הנעלה מתהלכת בחיים על אדמת-הקודש, לעילוי ולתפארה קדושה, ויהיו זכרו לברכה בפי הי"ח אוהבי תוה"ק, המשתעשעים בחידושה בחיבת-קודש לעולמים, ויהיו לנחת ועונג לתיח הצמאים לדבר ד', ושמחים עלי גיל בחידושי תורה המתחדשים בציצים ופרחים לתורה, וכולם יתברכו לקודש, ויראו בטוב ד' בארץ-חיים".

עם לבדד ישכון

מאת הרב אהרן קלר

בעיית הבעיות בין התופעה היחידה-במינה, עם ישראל, לבין אומות-העולם, מקבשת נושא לד"ר יעקב הרצוג, ז"ל בספרו „עם לבדד ישכון". שיצא-לאור אחרי פטירתו.

יעקב הרצוג ז"ל, בנו של הרב הראשי לישראל הבלתי נשכח הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל ...היה בשני עולמות בעולם הרוח במובן הרחב של המילה, בהרבות ה... יהודית ובספרות הצלולית, וגם ב... בציג מדינת ישראל במדינות שונות בשדה הפוליטיקה. בעל כשרונות גדולים ובעל מדות נעלות, ופי ש... צ"ין ישעיה ברלין לזכרו: בעל שכל עצום, קר רעגון, לב טהור וחם, אצי... לות שבאופי והיבט מוסרי פשוט ר... בלתי ניכר.

בספר נלקטו הויכוחים והנאומים והמאמרים שנאמרו ושנכתבו בהזדמנויות שונות ובזמנים שונים, אך כולם היו השני עוברים בכולם שני מוקדים בציתיים, החזון החד פעמי של עם בעל משמעות ביחוד ההילוך בדרך הארוכה של ההיסטוריה זה ארבעת אלפים שנה, התופעה הלא בהות מפליאה של עם שניתק מארצו ומכוללתו כאלפים שנה והמרגיש בעצמו במאה העשרים את השליחות של ההשגחה העליונה לשוב ולכונן בארצו את בית חייו.

ויכוח עם טוינבי

בראש הספר עומד הויכוח עם פרופ' ארנולד טוינבי ההיסטוריון בעל שם עולמי, הויכוח התנהל בבית הלל באוניברסיטה מקגיל בקנדה, שם כיהן הרצוג כשגריר מדינת ישראל, ועמידתו הגאה והנבונה השאירה רושם רב בכל התבל בעולם היהודי ההתרגשות נפשית עזה. בצדק מציין זלמן שזר, נשיאנו המנוח, בהקדמתו לספרו כי בקראנו את הסטנוגרמה של ההיאבקות הרוחנית ההיא בין הפרופסור לבין השגריר הישראלי, כד לנו „כי לפנינו פרק מחודש של הויכוחים מימי הבינים". השליח צבור שלנו הצליח לא רק לצאת בכבוד גדול מהויכוח, אלא הגיע את הפרופסור גם לתיקונים קטנים בהפיסתו. מערור הנושאים המעניינים בכשנתו של טוינבי בחר הרצוג בעליהם התפיד הויכוח, אחד הוא מוסרי בתוכנו והשני היסטורי. הם ציר את רוחו של הרצוג ושל כל יהודי בעולם הנסיון של הפרופסור להשוות את יחס הציונות לערבים עם היחס של הנאצים ליהודים. זאת היא האשמה מרושעת שהוורקה נגד ה... הזות מכרזמי במות המדע בצורה שקטה, ללא כל עקיפות אנטישמיות אלא מתוך הסמכות של פילוסופיה אובייקטיבית צרופה.

על הסכנה הזאת, ששרשה הנפשית היא ללא שום ספק שנאת ישראל עבודקה, משיב הרצוג בסגנון מאופק ואדיב ומנסה שכנע את יריבו, במלואה של טוינבי מופיעים שני נתונים: מצד אחד הנאצים, שהוציאו להורג במסיבות של אכזריות שלא נראתה כמוה, 6 מיליונים יהודים ליש בעמנו ובכללם למעלה ממיליון אחד ילדים. זה פשע שהמדיון האנושי אינו מצליח לתפסו. פה היתה פעולה היכנון מתחשבת ואחריות של ממש לי. כאשר לצד השני של המשוואה ליהודים וליחסם אל הערבים במלח... מה קוממיות, הרי קדמה למלחמה זו החלטת רוב אומות המאוחדות ב... דבר חלוקת ארץ ישראל לשתי מדי... נות נפרדות, יהודית וערבית. הערבים, הם שהתכחשו להחלטת ה... אומות התקוממו נגדה בכח הזרוע. ביום הכרזת המדינה פלשו צבאות ערב למדינתנו וכוונתם היתה להשמיד להרוג ולאבד, אך הם גרמו לא רק לסבל רב ולחללים רבים בשני הצדדים ובקרב האזרחים אלא גם לבריחת ערבים רבים מהארץ. לא אנו אלא המדינות הערביות ומנהיגיהן אשמים בהקמת מחנות פליטים, כי הם עודדו את ערביי הארץ לברוח על מנת לחזור. אך גם אם נקבל את התאור המסולף של האשמה בסבל של שוכני המחנות, הרי קיים הבדל בין קיום סבלי במחנות להשמדה גמורה, איך מתאימה איפוא ההשוואה לפעולותינו ולפשעי הנאצים? אך „יש ויש קשר בין שני המאורעות שאתה מדבר בהם". כך פונה הרצוג אל הפרופסור. „בשני המאורעות נזקף העם היהודי במאורע אחד כלה שליש מעמנו. במאורע השני עמדנו על נפשנו, וברחמי ההשגחה נצחנו. ונקודת-מגע נוספת בין השנים היא שאחרי מה שעבר עלינו בשואת אירופה התעצם רצוננו לעשות כל מה שביכולתנו למנוע מעמנו טרגדיה דומה בעתיד. אך כיצד אפשר למנות את שני המאורעות האלה — השמדת שליש מעמנו לבעיית הפליטים הערבים שנוצרה בשל המלחמה שעשו בנו הערבים עצמם — זה על יד זה בנשימה אחת? אי אולי נוסיף תיקון לסעיף 51 באמנת האו"ם בענין זכות ההתגוננות, ובו האמר שאם אתה מותקף רשאי אתה להתנגד, אך זכור הזכור אם זה שמתקיף אותך נפגע, יהיה אשר יהיה סבלך שלך. תשפוט איתך ההיסטוריה כמי שדבקה בו ההשפעה הנאצית" (ע' 23).

תשובה מפותלת

מי שחושב שהתשובה הברורה ו... הנוקבת הזאת של הרצוג יביא את טוינבי לשנוי דעתו אינו אלא טועה. הדבר מוכיח עד כמה השנאה עלולה לעוור גם דברי חכמי אומות העולם. הוא מתפתל כנחש בתשובתו ומצביע בסוף על מקרים בודדים כגון דיר יאסין או על תגובת ילדי מחנה הפליטים בעזה, ואף כפו להטיף מוסר לעם היהודי, ממנו מצפה העולם על שמר גדולתם מאז ימי הנביאים ...שאינם שנים במחלוקה. הרצוג לוחץ על יריבו ומביא דוגמאות מ... תולדות עמים אחרים ובראשם האנג... לים בעצמם, שחטאו באכזריות נפש... עת. ואף-על-פי-כן לא השוום לנא... צים. הנה אנו מופתעים פתאום מ... דרכי ויכוח של הרצוג כאשר הוא עובר מהתקפה לשטה אפולוגטית, ו... מוכן להסתפק בכך שירימו ידיה בכך שאנו אמנם לא יותר טובים מעמים אחרים אך גם לא יותר רעים. כא... ט. מצהיר בסוף: איני סבור שהיש... ראלים שונים מכל האנושות, איננו אנטישמי" (31) הרצוג מרוצה בכך „שישראל היא אחת האומות, או נכון יותר, שישראל איננה נבדלת משאר אומות העולם".

נוסח הפשרה בויכוח בנקודה הזאת, שנתקבל גם על ידי הרצוג רחוק מאד מלהניח את דעתנו, אדרבה, כי זה שבקרבנו מתקומם נגדו כי הוא רחוק מכל שיפוט. לא רק סובייקטיבי אלא גם אובייקטיבי. הייתה שם ב... מונטריאל ההזדמנות להסביר בפני כל העולם את דעת המוסר של העם היהודי וההתנהגותם המוסרית בשעת משבר לעמנו. פוגרומים לפי המתכונת של עמי אירופה וגם של ארצות האיסלם לא תמצא שום אכזריות עמנו נגד ערבים, וגם שרידי האש שעלו ארצה אחרי החורבן האיום שבורים בגופם ומזועזעים בעולמם המוסרי לא עלה על דעתם להתנקם באויביהם בנפש ולפרוע פרעות ב... היושבים השקטים של הערבים, וקל התנהגות זו של עמנו גאותנו וגם תפארתנו.

הקשר עם הארץ

הרצוג הכשיר לדון בנושא השני ידע-יקרי המשמש סלע המחלוקת בין עם ישראל ובין טוינבי, והוא שאלת הקשר ההיסטורי של עמנו עם ארצו. הפרופסור כוחש את זכות ההיסטוריה של היהודים על הארץ, והזכות הזאת אינה קיימת לפי דבריו מאחר שהעם הגולה מארצו והתפזר בין הגויים, ולכן החזקה על הארץ פקעה תפיפה מאז שנת 132 לסה"נ, אחרי מלחמת בר-כוכבא. כדי לבסס את דבריו החליט פילוסוף ההיסטוריה של תרבויות העולם להגדיר אותנו „כשריד מאובן" שאין לנו לא אפש... רות של המשכיות ולא זכות קיום. הוא מבדיל בין „מאובנות" ובין „אר... כאיות". לסוג הראשון שייכים אנו הפרסים-ההודים, וכארכאים הוא מציין את היוונים, את ההורוכים, את הנורבגים ואת האירים.

אם הנקודה הראשונה של האשמה עמנו בנקיטת שיטת הנאצים בשנאה נגדנו היא הכביע הגלוי והבולט, עמנו נגד זכותנו על הארץ מופיע במסווה של שטה מדעית ילשם בר חדש עלינו כנוי חדש. עם מאובן ד... לבו ללא שום זכייה, חזרות איפוא הסכנה נגדנו איתה ראה רש"י מראש בדבריו וברוח קדשו, כאשר הקדים לפירושו לתורה את המדרש המפורס... כם: אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל ומה טעם פתח בב... ראשית וכו' שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גויים, הם אומרים להם, כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, כח מעשיו הגיד לעמו... אך הוא"ל ומא... בירו של רבי יצחק והפסוק בתהילים אין בכוחם להניח את דעתם אלא של המאמינים בהשגחת השם בעולם. ...ה הרצוג לשכנע את יריבו ולהבהאי להיותן משפט על עם ישראל בצורת שליש עובדות:

שלוש עובדות

העובדה הראשונה היא, שמלבד עצ... הקדם בגלות הבבלית אנו העם היהודי היינו בגלות ההיא. העם היהודי המדבר באותה הלשון ו... המתורה באותה אמונה דתית. אלו קמו היום לתחיה רבי יוחנן בן זכאי ורבי עקיבא וגם בר כוכבא, הם לא היו מוצאים את הפולנים שעליו אותם ביצפותם יאני היינו בבעשיכים לשיותו אתם. על אותם הנושאים ובציפיה הלבת ה... כמו אז. קיימת רציפות ה... הדות.

המבירה היא עולם של שצב... יהדות. גדולי של עם ישראל בכל שנות פזורו הוא, שהוא בא בין הגאולה של „מבשחי", רגש הבטחון בין העצים, לבין „אפרים" ההתפיד... היה התורמי על תקוה שוא בכבי... הקהכרה, יצהודו אינו מוכבה „לא בארצי יבחים הכבורים של זרכות ישראל כפי שנתקבלה בעיני. הת... שיחדית הזאת באה או בכחות עצ... בים הסבים בעמק נשמתנו או ע...

ידידי סגולה של אומות העולם ש... העמיקו לראות את סוד קיומנו.

הרצוג מספר, על דוד בן גוריון שהוא נדהם ממשפט אחד שבו... במסה של צ'רצ'יל על ד'ישראלי, ב... ספר המסות על אישים שונים בהיס... טוריה האנגלית. (ע' 145) במסה ד... זאת מתאר צ'רצ'יל את ד'ישראלי ה... יהודי שבילדותו עבר לנצרות ההגה ובונה האימפריה הבריטית, כמכבש המפלגה השמרנית שנתן לה את ה... פילוסופיה שלה, ואחד משלושה או ארבעה האישים הגדולים ביותר ב... בריטניה בכל הדורות. אך בסיום ה... מסה אומר צ'רצ'יל: „את על פי כן ד'ישראלי מעולם לא נטמע כליל ב... עם הבריטי". שאל בן גוריון: איך יתכן שמי שהיה בעצמו מגדולי ה... אומה הבריטית יתאר את דמותו ב... אחד מגדולי אומתו ויפסוק שבכליל לא היה אנגלי מלא? הסביר לו ה... צוג: „צ'רצ'יל הצו לכתוב כך מפני שהיה גאון, לא רק בהנהגה מדינית ובתפיסות היסטוריות אלא גם בהכ... סהי את דמות העם היהודי". כך הסביר הרצוג לבן גוריון את המפ... תא: הכרת תכרה-יכול תכרת ותלך לעם אחר תלמוד לומר, מלפני. מכל מקום שהוא ברשותו". יהודי אינו יכול להיות חלק מהותי של עם אחר, וישאר תמיד כיהודי ויחשב כזר ב... ארץ.

לא בריחה אלא ייחוד

כך צריכים לפרש לפי דברי הרצוג את הפסוק: עם לבדד ישכון, זאת היא זכות, לא בריחה מן החברה ה... כללית אלא ייחוד בתוכה, לא אנו יכ... לית שיש להתכחש לה ולברוח מעמה אלא חסד גדול שעשה עמנו הקב"ה. ומי שיצליח להכיר ביחודו של עמנו יצדיק גם את זכותנו על ארצנו. על סכנת טוינבי והערבים. איך יכול עם לבא לתבוע ארץ שהיתה מולדתו ל... פני 2000 שנה, ומה אגיד אם ישא... לוני, מה על הדרוקנגים שהיו האב... גליה לפני אלף וחמש מאות שנה ומחר ירצו לחזור ללונדון, ומה על האינדיאנים שירצו לתפוס בחזרה את מונטריאל משיב הרצוג: (147) אתה צדיק הגיונית, יש רק לקור קטן אחד בהשוואה זו: אין בעולם אינדיאנים שתובעים את מונטריאל ולא הדרוק... נגים שתובעים את אנגליה. יש ר... מקרה אחד בהיסטוריה שעם שרצו ש... אינו יכול לחיות בלי הארץ הזאת, שכבחינה פיזית אמנם לא חי בה ו... היה רחוק ממנה, אך מבחינה קירבה רוחנית ערטילאית שמסבר להפיס... ולזכן. הוא חי בה קרוב אליה אלפי שנים. ואיך אתה יכול להחיל כללי היסטוריה רגילים על המקרה הזה? על העם הקטן הזה שמשך תקופת קיומו. אם כמנהש יאם כאפרים, על... ונעלמו מאופק הציביליזציה כעשרים ושתים אימפריות תרבותיות. כלומר כל עוד בקבל העולם שיש יחוד יה... ד' בהיסטוריה האנושית, אין הוא יכול לכפור בזכות היהודית על הארץ הזאת".

אנו כולנו עדי ראיה של מאבק ביבינו בין חומר לרוח, המאבק בין זכות מסורתית ובין מושגי המאה ה... עשרים, ובמאבק הזה עלינו להוכיח שהבינונו את יעודנו ההיסטורי לחיות כעם סגולה.

עובדה שניה: אחר שעברנו בגיא צלמות במשך הדורות קמנו לתחיה ביבינו, שבנו לחיים ללא איבה, על אף כל עברנו, ואחרי הכל מה שעו... ללו לנו עמי העולם, אין איבה ל... שכנינו הערבים, וגם אין איבה ב... תוכנו.

העובדה השלישית: „אחרי אלפי השנים שעברו עלינו בגלות, קבצנו יהודים משבעים ארצות, תימנים מ... כ-ברות רחוקים בתימן... יהודים מ... מרוקו. יהודים ממחנות המוות הנא... צים בפזורה אירופה ובמערבה, יהו... דים מפאתי הודו הנידחת, קיבצנום כולם ויחד כוננו באורח ספונטני אומה משותפת. האם אין חיים בהי... ביר זה? האם זה מעשה מאובן? כל אותם חלקיקי המאובן חברו יחד. אנו חשים כעם אחד ומאוחד" (ע' 44).

כל הנמוקים המפורסים כאן יבנוק האור יסודי על קשר עמנו עם ארצו, על רציפות המחשבה והרגש היהודי. שלא נותקה אף ליום אחד החל ב... חורבן הבית ועד... יוחנן בן זכאי עד לבנין הארץ בזמננו, לא הביא... את הפרופסור לחזור בתשובה שלמה. ויצא המשיך לדבר עלינו כעל „אנא... כרוניזם" ועל „אבר כוזדולדי" הצד על פני ההיסטוריה וכסרב בעקשנ... לסכבע. אינו מת אבל גם אינו חי. ואם כי הוא הודה בראיון בעקבות הויכוח שהגדרתו את העם היהודי כמאובן אינה שרירה וקיימת, הוא סרב לדאוג לתקונים מתאימים בספרי ההיסטוריה שלו. אין לטוינבי הסבר מספיק להופעה המזהירה, כי אין ע"ד כעם היהודי אשר אמונתו הדתית ערכיה הרוחניים, חוסנו הלאומי וה... אוניברסלי נשמרו שרידים וקיימים במשך אלפי שנה. אין בידינו כי... לפענח דבקות עם גולה זה בארצה הקדושה. ...לשאלה, כיצד מצא העם היהודי את הכח הרוחני לקום מתוך הירבו השואה להוי קוממיות, בנין רציות.

אולי נעצה עיל לפרופסור אם נא... ציב איתו על בשנאת ישראל בגלל סיבוני להפיס את מהות עם ישראל בהתאם לעובדות שנוצרו על ידינו... ולפי ההגיון הבריא המתבטא בהעולב... ד"ה הללו. ולשנות את משפטו עליו הדך וכיתותו על ארצנו. אולי „א גני... תן להכנה שירש בשמיתנו עיי זרים, ואולי זה חלק מגופי ... הפכים את עצמי. הגמרא בברכות דף ו. א. מסבירה את הפסוק בדברי... רים: את ה' האמירה היום וה' האמי... רך היום שהקב"ה אמר להם ליש... ראל: אתם עשיתוני חטיבה אחת ב... עולם יאני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם. חכמי אומות העולם וטוינבי בתוכם יוגע כאשר הכנסו אותנו ל... תוך עירת הפכים וראו אותנו וה... עינינו לפי אוהו עבה הבידה הכבי... דה נבינת העבדים הללו, אך לא תפסו... ואולי לא יכלו להפוס שאותם הקרי... טריונים שבהם יפה לגבי אומות ה... תבל, פג בהם כאשר מגסים לפהר... יהדית היום עם ישראל. כי אנו חטיבה אחת בעולם, וכל עוד לא יקבל ה... עולם את יחוד של עם ישראל ב... היסטוריה, אין הוא מסוגל לתפוס את מהותו של העם הזה ולהבין את זכותו על הארץ הזאת.

על הנוער היהודי

בכאמרו המוכר של הרצוג על עבי... דה ישראל לנוער היהודי בחוץ לארץ שנכתב אחרי הרצאה בועידת בני עקיבא בשנת 1970 היא כנסה להסבי... ביר את הילדים עם ישראל בכבוד ארבעת אלפי שנה לקיומו החל מ... אברהם אבינו שכצון „לבני חת, גר ותושב אני, בנסותו להגדיר את מע... מדו היהודי בפינו עד ליוסף הצדיק בבשרים שהיא לבנו הבכור מנשה: כי נשני אלוהים את כל עמלי ואת כל בית אבי. יהתגדיס להכניס להתבולל בתוך תרבות מצרים להכיר בליה הבן השני: כי הפרני אלוהים בא... רץ עניי. שעל את זכירתו והגבור ...

יסוד הדביקות

מאת אברהם ביק

ספר הספרים של הקבלה, ה„זוהר" שופע סמליות הטובלת בשפע של שירה. שלישה עשר עלים של שושנה והבצלת, עשר הספירות המסומנים בגוונים וצבעים: גבורה צבעה אדום, חסד צבעה לבן, גוון הכתר — שחור. תפארת היא מזיגה של אדום ולבן; נצח — אדום הנוטה ללבן, חכמה היא ספירה המקבלת ככל הגוונים, מלכות כוללת כל הגוונים.

הזוהר הוא מרבד פרחים צבעוני דמיוני, רצוף לירויות. כל עושר ה... דמיון, כל להט-הנפש המתרוממת, עומק החזון הנבואי ואפלולית המר... אה האכסטאטי חוברו בו יחד. הכלל המשמש אינו תופס בזוהר מקום רב: כולו שיעורי הסתכלות, מראה עיניים והלך נפש. ומשלי הזוהר — משלי מציאות חיה ונוהרת, רועפים כבשמי-ברכה על שדמות הרעיון. אותו המושג הגדול של דביקות של החסידות מקורו בספר הזוהר. דב... קות באלהים, בהויה, באדם. זהו „סוד הייחודי" המעלה את התוך שב... דברים.

כאלה, שגילו את הטבע ויופיו על ידי גילויי האלקות בו ועל ידי דהוה הבריאה עם הבורא, השתמשו בסמלי... נים. אכמונים, כך משתמש הזוהר ושאר ספרי היסוד של הקבלה לרמז על הנסתורין. כמו ביצר הקספים של ציירים יש חוץ ופנים העולמות כבי... אספקלריה. והם משקפים עולם שלי... שי מסתורי כמאחוריהם, ובהם אתה מוצא את המציאות האמיתית. כך מוציאה הקבלה את ההכרה שאלוקים הוא הכל ובכל. מייחד זה של אדם והויה יונקת כל שירה גדולה, כל אמנות ראויה לשמה. די להביא פב... ב" אחת זוהרית מבחינת הצורה, ש... הזוהר דורשה סמליות על נגלה ו... נסתר, כדי להיווכח שעניין לנו עם יצירה שירית סמלית: „משל למה הדבר דומה לאשה אהבה יפת תואר ויפת-מראה והיא סגורה ומסוגרת ב... היכלה ולה אהוב יחיד... והחזר צ... פתחה תמיד. ומה היא עושה? פותחת פתח קטן בהיכל הסמוך.. מגלה היא את פניה מתוך ההיכל ורומזת לו רמז והיא חוזרת מיד למקומה ומס... תתרת. אח"כ היא משיחה עמו מבעד לצעיף... והוא יודע כי רק באהבתה אליו היא מתגלית לו לרגע אחד".

*

...ספים ונכללים בתוך שיחתו ותפלי... תו".

פעם אחת עבר ר' ליב שרה'ס בשדה העוטהת בקמותיה וראה יום בהיר בשחקים ושמש צהרים שופכת את זהב-זיווה על הכל. פתח ואמר: ברכי נפשי את ה' הוד והדר לבשת. ולאחר דומיה-אלם שוב פתח ואמר: כמה נקיה מלאכה זו לעורר את מ... קור השמחה בנפש האדם. אין הוא צריך אלא להשקיף על עולמך ה... בורא והרהור שואב דליים מלאים שמחה.

רבי שניאור זלמן מלאדי בעל ה... „תניא" שאל פעם את בנו האדמו"ר האמצעי:

— בני במה אתה מתפלל?

— בכוונות האר"י — ענה הבן.

ואני מתפלל עם האילנות שביער ותלמי השדה, עם העציץ — ענה ה... אב".

אבות החסידות הבעשט"ית בדבי... קותם בטבע ראו את עין העולם, את נשמת העולם וההתגשמות הדורית של הטבע.

התפשטות הגשמיות

הבעל שם טוב בעצמו דמות שי... רית, בנגינה גדל ועל הנגינה חונך חינך, בזמרה הוליך תינוקות אל ה... „חדר" כשהיה עדיין „ריש דוכנא" ובשירה הוביל חמר וטיט בעגלה. — שר מזמור שיר המעטר את האדם ואת קיומו בהתפארת האיחוד הנפשה הגדול. האלוקים נתגלה לו בכל פינים שמחשבתו של אדם, שם הוא כולו" — לימד הבעש"ט. המחשבה היא אינסופית ולפיכך נקראת „אין" וכשמתלבשת במלים נעשית סופית. המחשבה היא מוסיקה אינסופית ו... אי-אישית, שבה כלולה ההויה כ... ישות סימורפית ואין בה הפרש בין החומר והצורה. וכדי לבוא במגע עם החומר צריך האדם לירד אליו, ל... התייחד עמו, עם החומר שהניצוצות שבויים בקרבו.

מתוך דביקות ברוחני, באלקי, לו... מד האדם לראות בכל דבר את ה... השפעה, את המקור והוא מרגיש את הקדש בחול, את הטהור שבבלתי טהור, את היפה שבמכוער. החסידות הנה אסתטיקה של אקסטזה, של הת... פשטות הגשמיות אבל אינה נגדרת צורה, ובדומה לאמנות לפי החסידות. החיים ביתנו פירודים פירודים ויש לצרפם כדי להשיב על ידיהם את השלימות ואת היופי שבמלכות ה... בריאה שאין לפניה קטן וגדול, נקלה וחשוב, שכל יהוש וכל גבעול עשב, כל טיפת גשם וכל קרן אורה, שמש ברוח ואדם מהחת שווים לפניה.

החסידות שעוררה בלבו של אדם מישראל את האהבה לאלקים עוררה בכך גופא את האהבה לבריאה. ה... בעש"ט ותלמידיו ראו את הטבע כ... צירוף אותיות המכילים את כל שפ... עת הגוונים של מראות טבע. את ה... אביב ואת הקיץ, את הסתו ואת ה... חורף: חשרת העננים וקשת הגוונים ואת הטבע המחודש והמתרענן אחרי הגשם, את העצים ואת השבלים ו... הפרחים, אלוהות האור וקרני הזיו ואת התכלית האינסופית.

אמר רבי נחמן איש בראסלאב: „חורף הוא בחינת עיבור וקיץ הוא בחינת לידה. שבחורף כל העשבים וכל הצמחים כולם מתים כי בטל כוחם וכשבא הקיץ כולם מתעוררים וחיים... וטוב ויפה מאוד כשיודעים השדה בשדה ואז כל שיח השדה ה... מתחיל לחיות ולצמוח, אזי כולם נכ...

✱ יצא לאור ✱

— דיני מכוונות, חלק שני, מאת עזרא ב"ר יוסף בצרי, הוצאת „סוכת דוד", ירושלים תשל"ו.

— שיטה מקובצת על מסכת ערכין לרבינו בצלאל אשכנזי מה... דורה חדשה עפ"י כת"י עם ביאורים מאת דוד אילן, עם קונטרס אהרון מאת הרב מרדכי אילן אב"ד הרבני בת"א יפו, 228 עמודים, תשל"ו.

— אור המזרח, רבעון מוקדש לתורה לאומה ולמדינה, גליון תשרי-טבת תשל"ו, עורך הרב ישראל שציפנסקי, ניו-יורק.

— שיחות לנוער, בששה כר... כים, יוצא לאור על-ידי מרכז לעניני חינוך, 770 פארקוי ברוקלין נ.י., סניף כפר חב"ד.

— ההתנחלות היהודית בארץ יהודה מאת ד"ר מנשה הראל, המחלקה ל... גיאוגרפיה באוניברסיטת ת"א.

— עיונים בחינוך, כתב-עת לעיון ולמחקר בחנוך, מספר 11, אייר תשל"ו, עורך ד"ר אדיר כהן, הוצאת אוניברסיטת חיפה, בית-הספר לחנוך 175 עמ'.

— קרית ספר, רבעון לביבליוגרפיה על בית-הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים, כרך נ', הוצאת בית-הספרים הלאומי והאוניברסיטאי ירושלים תשל"ה.

— הריפובליקה השבע-עשרה של ברית-המועצות, מאת דוד ויניצקי הוצאת ברונפמן, תשל"ו, 226 עמ'.

— עיוני מקרא במאון ישיבת קרית-ארבע חברון, סיון תשל"ו.

— המפלט האחרון, ספור ע... ליה ב', מאת רות קליגר אליאב ופנ'מן, מאנגלית מנחם בן מאיר, עם עובד, 497 עמ'.

— אריק נאבק על חייו, מאת בוריס לינד, עם עובד, 242 עמ'.

— מסכת אבות עם פירוש „מאיר נתיב" להרב מאיר להמן, חלק שני וחלק שלישי, בחלק האח... רון נכתבו הביאורים בידי חותנו הרב אליעזר ליפמן פיינס, שהוה... דוהיו רשומות בידי אהרן סורסקי. הספר מופיע בהוצאת „נצח", בני ברק, ותורגמו לגרמנית בידי חיים בילסקי.

— במו לבו, פרקי סבא לובה, מאת משה שמיר, ספריית דן הסכן, הוצאת עם עובד, ת"א 216 עמ'.

— תעלומה בפריז, מאת מיקל בונד, מנוקד, ספריית דן הסכן, ת"א 92 עמ'.

— ילד ושמו אמיל מאת אסט... ריד לינדגרן, מנוקד, הוצאת עם עובד 116 עמ'.

— מכתבי מיקי, מאת מנחם רגב, מנוקד, הוצאת עם עובד, 83 עמ'.

האנציקלופדיה התלמודית

דורשן דבר יום ביומו!

12 ערכים לחודשי אייר-סיון שנדפסו ב-14 הכרכים שהופיעו עד כה

אייר
בין פסח לעצרת
בה"ב
בכורים
אבילות בכורים
הגבלה (הגבלת הר סיני)
הלל
הזכרת נשמות
זכירות
זכירת מעמד הר סיני
חגיגה (קרבן)
אסרו חג

14 הכרכים שהופיעו עד כה
מכילים למעלה מ-1000 ערכים-ענינים בכל שטחי ההלכה: ברכות ותפילות, זרעים ומועד, נשים ונזיקין, שופטים ומשפטים, ארץ ישראל והמקדש, טומאה וטהרה, איסור והיתר, תקנות ומנהגים.

• כרך ט"ו עומד להופיע במהרה •

מחיר כל כרך — 60.— ל"י

הכתובת:
אנציקלופדיה תלמודית, בית וגן, ירושלים
הפצה ראשית לא"י:
בית ספרים גיטלר, רחוב בילו 4, תל-אביב

הבורחים מן המחנה

מאת יעקב הורגין

„נפילה של נמושות" — התבטאות בוטה זאת של ראש הממשלה על היורדים, כבר הפכה להיות מטבע לשון במדינה, ירוב ההדים שהעלתה בציבור, אם בצורת מאמרים בעיתונים או בצורת מכתבי תגובה למערכ... תיהם. רבים מן המגיבים דוחים את הדימוי הזה, ואילו רק מיעוט מלמד עליו זכות. נימו... קיהם של הדוחים שונים — אלה נחלצים להגן על כבודם של סוג מסויים ביורדים, המורכב מאקדמאים, רופאים, מדענים, וכיוצא בסוג זה. איך אפשר — מקשים הסניגורים — לכנות אנשים כאלה בכינוי המעליב נמושות? אחר... רים חוששים, שמא דימוי זה מפיו של ראש הממשלה עשוי לפגוע קשה ביורדים, זה ע... לול בעלבונם להרתיעם מן המחשבה על חזרה ארצה, אם וכאשר יתעורר מה שנותר בהם ממצפון לאומי.

ברם, אם יש להשיג על התבטאותו זאת של ראש הממשלה הרי זה לא על שהיא חמורה מדי ומכלילה בלתי צודקת, אלא דוקא על שום שהיא סלחנית מדי, ושוב בלתי צודקת, שאין די בה למצות את כל חומר החטא הלאומי והמוסרי שבנטישת המדינה לעיתות בצרה, ממש כשם שאין כפרה לבן הנוטש את אמו בחוליה. אמת, שלא כל היורדים הם מחטיבה חברתית אחת, ולא מרמת השכלה אחת. ולא כולם שותפים למניע אחד. המניעים רבים ושונים, אלא שכולם אינם אלא תימרוני לשון להרגיע את המצפון ולטהר את המעשה ולת... לות את הקולר בצוארים — הממשלה, החב... רה, המדינה כולה; בקיצור: מצויים, ברוך השם, במדינה הרבה צווארים לתלות עליהם את כל האשמות שבעולם. ואולם לאמיתו של דבר קיים מניע אחד, שהוא משותף לכל סוגי היורדים, החל ב„עמך" וכלה באנשי הרוח, והוא — סיר הבשר של אמריקה, או הדולר, או האגדה הריקה על האפשרויות הבלתי מוג... בלות. אפשרויות אלו מצפות, כידוע, בכליון עינים ליורד, כהרי בכל אמריקה אין חכם ומיובן ונוכשר כמוהו! מניע זה איננו מקרי, בין וירוס שפוגע דרך מקרה באדם, אלא הוא מצבה רעולה מקוצר רוח ומורך לב, ונוחי הנביטים. שלה התכוון ראש הממשלה. „מד... שות פנימיות זאת אינה תלויה לא ברמת ההשכ... לה ולא בשיכבה חברתית כלשהי. זהו חולי, שהתגלה ומתפשט בימי מיבחן לכלל, כשבני אותו כלל נתבעים לאומץ לב, לאורך רוח ולני... כונות להקריב קרבנות, כדי לעמוד במיבחן. התסמונת הגלויה של חולי זה היא ספקנות ציונית, ראיית שחורות ולחץ נמוך של מורל, עד „איש לאהליך ישראל", ואילו תוצאותיו הן: התפרקות מכל מחויבות לאומית והתנע... רות לאמונית התנערות מכל ערך לאומי. על חשבון שאר הערכים צומח וגדל בהם ערך אחד ויחיד והוא איגואיזם הכרני. והחיר היריהו סיכלה של התמרנות, ואילו בוהרים אמנם כרביתם של נוכי חולי זה. ומעניין, אותם אינטלקטואלים בין היורדים, המכנסים ליציאתם לירידתם טעם אידיאולוגי, כביכול, שהם בורחים מן הנוון המוסרי והחברתי, שהמדינה לקתה בו — הנה גם הם אינם יודעים ההם אחרי מקלט, שהוא נקי מכזהיתות, אלא יורדים לארץ הדולר, שכידוע איננה דוקא אידיאל של „ממלכת כהנים וגוי קדוש".

אין להכחיש, כי מדינתנו לא ניקתה מנגף השחיתות והנוון המוסרי, שאחז בכל העולם. אמצעי התיקשורת המתחכמים של "מינו" מכשישים מוליכים מצויינים לחידקים של ה... חולאים האלה. הוסף לכך גם מ„זמרת הארץ" — בירוקרטיה, שהיא רק בת עשרים ושמונה והיא כבת מאה, יריבות פנימית, נטיה תולנית לפילוגים והתפלגויות, פולחן פרות קדושות, שאבד עליו הכלח, בתחומי העבודה והחברה, מימשל חלש והססני, ולבסוף, מה שגרוע מכל הפגעים, שהזכרתי — דימוקרטיה ההודסת את עצמה מאוזלת יד וחולשה, והיא קרובה למצב של „איש הישר בעיניו יעשה". צרף את ריבוי הפגים המצוותים של הוויתנו בארץ הזאת ותראה לפניך תמונה מפחידה ומדכאה בקדרותה.

ברם, היא הנותנת: המדינה חולה, כל הפג... עים שכבינו ושלא מבינו הם-הם מסימני מח... לתה. ומכיוון, שאין ממירים אם באחרת, ולו היא מגוזגת מפגעים וצרות, הרי החובה על כולנו, איש בל ייעדר, לחוש לעזרתה בביעור הפגעים והחוליאים שלה, מי בהטית שכם, מי אפילו בעצם ישיבתו אתנו. כי יהודי היושב בארצנו איננו יחידה סטטיסטית, עוד משלם מסים, אלא ישיבתו בה הרבה משמעויות לה: היא אחת מאבני היסוד של בנין המדינה, היא צעד נוסף אל הגאולה השלמה, היא היא התכלית של הציונות. וחילופה של הישיבה בארץ היא העקירה ממנה, שכן כל עקירה של יהודי מן הארץ היא כריתת אבר מן החי. האבר הכרות משאיר אחריו פצע, שהוא מוקד של זיהום לאומי, המשלח סביבו אדי רעל. קוטלי מורל ורוח.

אני רואה לפני בהקיץ מראה סיוטי: מצד אחד המדינה הנתונה בקרב איתנים על עצם קיומה עם אויביה מבית ומחוץ, והיא זועקת נואשות לתיגבורת של כל נפש יהודית, ומצד שני, באותה שעה ממש, נחילים-נחילים של יהודים נוטשים אותה לגורלה ולשונאיה ה... רבים, והם במאות אלפים; מאות אלפים של אבני יסוד, מאות אלפים צעדים אל הגאולה השלמה, מאות אלפים תכליות של הציונות! אבוי, מה איום ומזעזע מראה הנמוגים באיה. הבורחים מאמונתיהם, מכל מה שהווה ומהווה את תכלית המהות והקיום של עם, מכיסופין של דורות על דורות; בורחים מעצמם, מהצ... דוק לקדמם אל מול תעתועי פיתוייו של הדולר! מצד זה — גברים ונשים יהודים, נפילים, מוסרים את נפשם על קיומה של ה... מדינה עם שאר הערכים היהודיים והלאומיים הכלולים במושגה, ומצד שני — עדת נמוגים, נכים ברוחם, קצוצי אמונה, נסים מן הצורך להה כשהו לעמם ולארצם.

אני מאמין באמונה שלמה, כי רוח והצלה יעמדו לנו מאלה שלא ברחו, ואלה, תודה לאל, עדיין רבים הם! ואולם יש צורך אחת ולתמיד להבדיל מן היחס הסלחני לאנשים האלה, הנוהגים בבריחתם חרב בידי שונאינו בנפש לכלותנו. יש סוף סוף לכנותם בשם המכוצה עד תום את בריחתם. לא די ב„נפולת נמושות", לא די בעריקים. יש תואר הולם אחד לאלה הבורחים מהמערכה עצמה, בעיצומו של הקרב לחיים ולמוות, והוא — בוגדים! רק תואר זה צריך לקבוע את יחסנו אליהם.

מוסד הרב קוק

ת. ד. 642 ירושלים

יצאה לאור חוברת תעד-תעה

„סיני"

ירחון לתורה ולמדעי היהדות

בעריכת

ד"ר יצחק רפאל

בתוכן:

לחקר נוסח העמידה במנהג בבל הקדמון / פרופ' נפתלי וידר. לבעיית מקומם של בית המוקד ושל שער הניצוץ / אלחנן אייבשיץ. פסק של מהר"ם מרוטנבורג על משלוח מנות בפורים / יהושע משה הורוביץ. אלפאראבי, אבן באג'ה והרמב"ם על הנהגת המתבודד, מקורות והשפעות / פרופ' צבי בלומברג. מקומות ישוב בארץ ישראל בתלמודים וב-מדרשים / ד"ר טוביה כהנא. הגט מווינא / ד"ר שלמה טל. מתי „התחיל דניאל בומביר-גו להדפיס"? / אברהם רוזנטל, וארים מארץ קולי ומשערי שאול שרעתי / ישראל בן דוד. ספרים חדשים.

דמי חתימה לשנה: —.20 ל"י

משרד ההפצה: תל-אביב, רח' אלנבי 87, טל. 295036

هكذا من الاصل

صورة من الأصل

יהודים מפורסמים בדברי ימי ארצות־הברית

מאת משה גלידאי

האם כריסטופר קולומבוס היה יהודי? האם יהודים גילו או היו בין מגלי אותה היבשת רחבת-הידיים העשירה המכונה אמריקה? שאלות אלה עודן נתונות בוויכוח בין חוקרים והיסטוריונים. דבר אחד בטוח: יהודים תרמו רבות לביצור עצמאותה המדינית הכלכלית והצבאית של ארצות-הברית שברבות הימים הפכה למעצמה האדירה ביותר בעולם. ודבר זה איננו התפארות יהודית טיפוסית בלבד, אלא עובדות המוצאות את אישורן בפרסומים הרשמיים של ממשלת ואשינגטון, שהוצאו עתה במלאת 200 שנה לעצמאותה של ארה"ב.

הכרוניקה מספרת שיהודים בודדים הגיעו לצפון אמריקה, לאותם השטחים המאוחדים כיום במדינה פדראלית המכונה ארצות הברית — עוד בראשית המאה ה-17. היו אלה כשני מניינים יהודים ספרדיים שיצאו את בראזיל ההולנדית לאחר שזו נכבשה שוב ע"י פורטוגזים-נוצרים קנאים נושאי צלב האינקוויזיציה. יהודים אלה התמקמו בניו־אמסטרדאם הלא היא ניו־יורק של ימינו, והקימו בה את הקהלה היהודית המאורגנת הראשונה בחלק זה של היבשה. חברת המתיישבים ההולנדית העניקה להם זכויות סחר ומגורים ובמחצית השניה של המאה ה-17 אף קיבלו זכות לשרת במיליציה ובתוקף שירות זה זכו גם לאזרחות. מיד אחרי כן הגיעו גלי מהגרים יהודים מארצות „המולדת הישנה" באירופה ספרדים ואשכנזים, מהולנד, מאנגליה מגרמניה, מפולין ומרוסיה וגם אנוסים מספרד והתיישבו גם באזורים אחרים של אמריקה הצפונית, נטלו חלק בהקמת מרכזים כפריים ועירוניים, וספקו שירותים חיוניים, כסוחרים בעלי מלאכה, רוכלים, יוצאים ובעלי מקצועות חופשיים אחרים, שירתו בצבא ובממשל והפסו מקומות נכבדים וסייעו בהונם ובכשרונותיהם לפיתוחה של המדינה ולביצור עצמאותה עד שהפכה למה שהיא כיום — העצמה בכפר אחד בין מעצמות תבל. ובצד אחר — היהודים עצמם רבו וגדלו להיות הקהילה הגדולה והעשירה ביותר מבין קהילות התפוצה היהודית.

בימי מהומת השחרור במחצית השניה של המאה ה-18 עמדו מרביתם של היהודים אלה לצד המהפכה האנטי־קולוניאלית, שירתו בחיל הכשפר האזרחי, ילחמו נגד הכוחות הקולוניאליים הבריטיים בצד צבאות המתקוממים ותמכו בהם בגופם ובכספם. ואכן עשרות יהודים הצטיינו במלחמה זו והם שם בכיר בדברי ימי עצמאותה של ארה"ב.

המתיישב הראשון יעקב בארסימסון

כמסופר לעיל הגיעו יהודים בודדים לניו אמסטרדאם עוד בראשית המחצית השניה של המאה השבע עשרה. הראשון הידוע בשמו היה יעקב בארסימסון שהגיע מהולנד והתיישב בניו אמסטרדאם ב-22 באוגוסט 1645. אחריו באו לעיר זו 23 יהודים מבראזיל אף הם מבוצא הולנדי. עד מהרה הפך בארסימסון במנהיגה של קהילה יהודית קטנה זו. הבעיה היו מישטיה לגורלו של היהודי בנכר, בין גויים העוינים להתו ראשיתו. המושל הצעיר נ' אמסטרדאם, פטר סטויבסאנט, לא הצטיין באהדה יתרה ליהודים וסירב להעניק להם זכויות מיניאליות ובוודאי לא אזרחות. הם לא הורשו לקיים מסחר או להתפרנס על מלאכה כל שהיא. אין צורך לומר שלא יוכלו להתכנות לשירה ציבורית ואף לא ניתן להם לקיים את מנהגי הדת ולפתוח בית כנסת לתפילות בציבור. לעיזה זאת היו המסים שנאלצו לשלם גבוהים מאוד, וללא כל יחס להכנסותיהם הריאליות. וכאשר הגישו בקשה לקנות שטח ולהפתח בית עלמין — נענו בשלילה בנימוק ש„העניין טרם אקטואלי".

הודות לעקשנותו והתלכיתו של בארסימסון יתברו קיבלו יהודי ניו־אמסטרדאם זכויות אזרח, שנשארו בתוקף גם אחרי שהמושבה נכבשה ע"י האנגלים בשנה 1664, ואשר נתנו לה את השם ניו־יורק.

קבוצת היהודים קטנה זו היתה הגרעין הראשון שממנו צמחה הקהילה היהודית הגדולה ביותר בעולם. באירוע הזה, כי אוכלוסיית היהודים בצפון אמריקה מנתה לא יותר מ-2,500 נפש. עד שנת 1776 — שנת הכרזת עצמאותה של ארצות הברית — גדלה אוכלוסיה יהודית זו לפי השפעה יותר וכבנה 2? אלף יהודים ב-13 המדינות שבהן הורכבה אז ארה"ב המדינה.

היהודי הראשון שפגש את המוות במלחמת העצמאות על ארצות הברית היה פראנסיס סאלוואדור. הוא נפל בקרב ב-1 באוגוסט 1776. [illegible] פראנסיס נולד בלונדון ב-1747, [illegible] הגיע לאמריקה ב-1773 [illegible] בדרום קרוליינה [illegible]

סאלוואדור זכה להערכה ולכבוד רב. בין היתר היה האיש שהתיכו בתוספת על הכסף החדש של המדינה, נתמנה להיות הפיננסי של הקונגרס, השתתף בארגון ערכאת המשפט והמנהל המוניציפאלי, יועץ בבחירות של הקונגרס, השתתפות בניסוח חוקה המדינה.

בן 29 בלבד היה פראנסיס סאלוואדור בעת מותו. אפשר כן הספיק בחייו הקצרים להגיע [illegible] של קארולינה האהובה שלו.

מרדכי שפטל ובנו

שני יהודים אחרים באותה התקופה שלנו לעצמם שם בתולדות עצמאותה של ארה"ב היו מרדכי שפטל ובנו שפטל. מרדכי יליד 1740, פרוין, זכה בפי הבריטים לכינוי „השודד הגדול" — כינוי שהתאים ש מאד. שכן מרדכי שפטל, תושב־מנהיג בסאוואנה, התפרסם מאד בתנועה המהפכנית של מדינת ג'ורג'יה. כמו במדינות אחרות. כך גם בג'ורג'יה נחלקו התושבים לשני מחנות: אנשי בריטים ופרו־בריטים. מרדכי שפטל היה אחד מאלה שהשקיעו את כל לבם ומאודם ברעיון העצמאות. מסירותו וכשרונותיו הוכרו כאשר בשנת 1777, נתמנה קצין בכיר לרכש ואספקה של חיל המיליציה בג'ורג'יה. לעתים קרובות הוציא מכספו לצרכים צבאיים חיוניים. בשנים הבאות הורחבו סמכויותיו של שפטל כאשר הגנרל רוברט האו מינה אותו כקצין האספקה של חיילות שתי המדינות ג'ורג'יה ודרום קרולינה. אולם עוד בטרם הגיע האישור לכך מהקונגרס בפילדלפיה נשבה מרדכי שפטל ע"י הבריטים כאשר כבשו את סאוואנה. הבריטים טיפלו בו ביד קשה החזיקוהו ועינוהו במשך חדשים באניית־שבי ואח"כ כלאו אותו בבית סוהר בסאוואנה, שמשם הצליח לברוח. למזלו הרע נתפס מחדש, וישב בכלא עד ששוחרר בעת חילופי שבויים בין הבריטים והאמריקאים.

שפטל עבר לפילדלפיה שם עסק במעשה פטריוטי של „פיראטיות לגאלית", במכרו מניותיה של אניה פרטית. בהיכנסו לשותפות עם בעלי אניות אחרים, ניהל מלחמת השמד נגד הסחר הבריטי, דבר שהכריח את בעלי העסקים הבריטיים לסיים את פעולות האיבה.

מבקרים בסאוואנה, יכולים לראות ברחוב ברוטון את בית העלמין העתיק שמרדכי שפטל חנך בשנת 1773, ואשר מאז 1850 הפך לאתר הסטורי.

„ברא כרעא דאבוה" — או „התפוח אינו נופל הרחק מן העץ". שפטל, בנו של מרדכי נולד ב-1762 הצטיין כאביו בפטריוטיותו למען ג'ורג'יה מולדתו האהובה. בגיל 15 נפל בשבי יחד עם אביו כאשר הבריטים כבשו את סאוואנה בעת מלחמת העצמאות. כמוהו כאב שוחרר במסגרת חילופי השבויים.

בגיל 18, היה שפטל הצעיר מנוסה ומבוגר למדי שאביו יטיל עליו את המשימה לטפל בענייני כספים ומשאבים עם שלטונות ארה"ב. האיש שאיתו יש לשוחח היה אלכסנדר המילטון שר האוצר הראשון של המדינה העצמאית. המילטון הקשיב בתשומת לב לדבריו של שפטל הצעיר ולדרישות הכספיות אך לא יכול היה לסייע לו הרבה שכן קופת האוצר היתה ריקה. אולם המילטון עשה בכל זאת משהו למען הצעיר המרשים. זמן קצר אחר השיחה בין השניים מינה משרד המלחמה את שפטל הבן לקצין הדגל של „קארולינה פאקט" — האניה שהסיעה כספים ומזון לשבויים האמריקאים בצ'ירלסטון. אחרי שהבריטים הובסו, למד שפטל הצעיר משפטים, הצליח והתפרסם במקצועו ורכש לו עמדה מכובדת בציבור. הוא נבחר לנשיא הכבוד של החברה ההסטורית של ג'ורג'יה. ובשנה 1819, כאשר ג'יימס מונרו ביקר בסאוואנה, היה שפטל שפטל — כך שמו — בין האישים שנבחרו ע"י ראש העיר, להסב לסעודה עם נשיא ארה"ב.

אהרן לופז — בעל צי סוחר שסייע למלחמת העצמאות

אהרן לופז כבר היה בעל עוצמה רבה בניופורט, בשנים שקדמו למהפכה, כאשר נמלה של עיר זו תואר כמרכז הספנות ש„ניו יורק לא תוכל לעולם להתחרות בו". אחד הגורמים לכך היה החופש הדתי הליבראלי הגדול שהביא לצמיחתה של קהילה יהודית שהבריה היו בשבילים ומובטחים מאוד ורכשו לעצמם השפעה רחבה במושבות.

בין יהודים אלה התבלט מאוד אהרן לופז (יליד פורטוגל ב-1731), ואשר רכש לו שם של „סוחר הגון במדרגה ראשונה". ספנותה של ניופורט היתה חשובה מאוד להתפתחות כוחה הגדל והולך של אמריקה הצעירה ואשר בסופו של דבר אפשר לה להתמרד. ואהרן לופז היה בפסגה. נאמר עליו שהוא בעליהן, בשלמותן או בחלקן של 30 אניות סוחר אוקיניות ושל למעלה ממאה סירות חופיות. לופז נודע גם כמקדם יחסים טובים בין הדתות. כיבדוהו יהודים ונוצרים כאחד, ואניותיו לעולם לא הפליגו מהחוף בשבת או ביום ראשון. לופז הניח אישית את אבן הפינה לבית הכנסת בניופורט, הידוע עתה בשם „טורו" ואשר הפך כיום לאתר פולחן מקודש.

בהיותו בידידות אמיצה עם המהפכנים הפטריוטים ברח לופז מניופורט כאשר הבריטים תפסו אותה. אם כי הנמל נהרס במלחמה, ניסה לופז לחזור אל העיר כאשר הושג השלום. אך הוא נהרג בדרך בתאונה. תושבי ניופורט עדיין קוראים למקום שבתה פעם „מספנות לופז".

בית הכנסת העתיק ביותר בצפון אמריקה, הקיים עוד כיום — וזכרונו קשור במשפחה טורו האב יצחק ובניו בנימין ויהודה. בית הכנסת נמצא ברוד איילנד ובו משוכנת קהילת „ישועות ישראל". בית הכנסת „טורו" קודש כאתר לאומי ב-31 באוגוסט 1947, ע"י רשות הגנים הלאומיים של משרד הפנים האמריקאני. טבלת ברונזה המתנוססת בחזית הבניין, מתארת את הערך ההסטורי של המקום. יצחק טורו היה החזן הראשון ומנהיגו הרוחני של בית הכנסת. נולד בהולנד בשנה 1737 לערך, הגיע לארה"ב ב-1760, התישב בניו־יורק, אח"כ בבוסטון ולבסוף בניופורט, כאשר נפתח בה בית הכנסת הספרדי. בין ידידיו, היה עזרא סטיילס נשיא אוניברסיטה ייל וביומנו מקדיש סטיילס נתונים חמים על הר' טורו. יצחק נשא אשה בשנה 1773, את רינה חיות אחותו של משה מיכאל חיות. אישיות הברוקה השובה בבוסטון. בניהם בנימין ויהודה נולדו להם בשנים 1775־1777. כאשר עקב המלחמה נאלצו לסגור את בית הכנסת, העתיק יצחק את משפחתו לניו יורק ואח"כ לקינגסטון, שבאמריקה ושם נפטר ב-1780. אלמנתו ובניו חזרו לבוסטון שם דאג הדוד ה' מפורסם ורב ההשפעה לחינוכם ולהכנסתם לעולם המסחר. בנימין טורו עשה חיל ונאבק לגבורה ה' משפחתית הצטיין במעשי חסד ונדבה. בין היתר תרם כסף רב לשלטונות רוד איילנד שישמרו את בית הכנסת שבו שימש אביו חזן והורישה יבדו אהרית לסלילה כביש מבית הכנסת אל בית העלמין. הוא נפטר בגיל צעיר בן 45 בלבד.

לעומתו אחיו יהודה האריך ימים עד גיל 79. היה היהודי הראשון שהגיע למעמד של נדבן גדול. בשנת 1839 הגיע עמוס לורנץ המכונה איש „הדם הכחולי" להרים 20 אלף דולר — מחצית הסכום הדרוש להקים אנדרטה להנצחת הקרב על „בנקר היל". איש לא הגיב והרעיון נראה כנכשל. יום אחד אחרי כן הגיע לפתע מכתב מניו־אורליאנס ובו צ'ק על 10 אלפים דולר חתום בידי יהודה טורו.

„מיהו אותו האיש טורו" שאלו בבוסטון. אחרי חקירה ודרישה נמצא שיהודה טורו איננו נדבן „ידוקי" אלא סוחר ופילאנטרופ מחשיבות ראשונה. בגיל 23 הגיע מבוסטון חסר פרוטה לניו אורליאנס וכאן מצא את מזלו ואת עושרו הרב בגידול כותנה ואורז.

בשנה 1812 — במלחמת הצפון נגד הדרום, הצטרף יהודה טורו לגנרל אנדרו ג'קסון בהגנה ההסטורית על ניו־אורליאנס. הוא נפצע קשה ולאחר החלמה ממושכת החליט להתמסר עוד יותר למעשי צדקה וחסד. וככל שהלך והעשיר כן גברו תרומותיו. כאשר כנסיה שקעה בחובות ועמדה לפשוט את הרגל, קנה אותה טורו בסך של 20 אלף דולר ואח"כ החזירה לקהילתה. הוא סייע לבני־ן בתי כנסת וכן הקים בכספו בית יתומים. כמו"כ יסד את הספריה הצבורית הראשונה בניו אורליאנס.

בצוואתו שהשאיר לאחר מותו, כלולים עזבונות לטובת בתי ספר יהודיים, חברות צדקה יהודיות ולא־יהודיות. בין היתר ציווה לתת 75 אלף דולר לבית הכנסת ולבית העלמין של ניופורט וכן 13 אלף דולר לגן ולספריה עירונית.

חיים סלומון — אוהב החופש וגיבור המלחמה

המפורסם בין יהודי ארה"ב שקנה לעצמו הערכה והוקרה ממלכתית על פעולותיו ותרומתו במלחמת העצמאות — היא ללא ספק חיים סלומון, אשר אף זכה שדמותו תפוסל באנדרטה לאומית יחד עם עוד שני רבי התהילה מגיבורי מלחמת העצמאות שאחד מהם ג'ורג' ואשינגטון היה אח"כ נשיאה של ארצות הברית.

חיים סלומון נולד ב-1740 בפולין והיה בן 32 כאשר נאלץ לברוח ממדינה זו בגלל התנגדותו בברד של פולאסקי וקוסצ'יושקו, שברבות הימים הפכו לגיבורי הברוד ולסמל לוחמי החופש של פולין החדשה. בהגיעו לארה"ב התבלט מיד חיים סלומון בביטוי נדיר של אהבה לחופש ושם כיצרו מיאנסי. כבר בראשית דרכו באמריקה הצליח סלומון לעשות עסקים טובים עם לויאליסטים שקטים ובאותה שנה עצמה התחבר ל„בני החופש" — קבוצת פטריוטים מהפכנים. הוא נעצר פעמיים ע"י הבריטים שאף דנו אותו למוות ובשני המקרים הצליח להימלט מן הכלא ולברוח לפילדלפיה.

יעקב בר־סימסון — המתיישב היהודי הראשון בניו־אמסטרדאם, הלא היא ניו־יורק כיום.

שמו של סלומון כסוחר הגון ואיש מידות במגעיו עם הזולת — הרשים מאוד את סגן שר הכספים רוברט מוריס, אשר פנה אליו להרים כספים להוצאות המלחמה ואחר כן להציל את המדינה מהתמוטטות כלכלית. יומנו של מוריס מספרים שבתקופה שבין אוגוסט 1781 לבין אפריל 1784 — עשו השניים 75 הסכמים.

אומר נשיאו של „קאלווין קולג'" „חיים סלומון, טיפל בכל המגביות שהתנהלו בהולנד ובצרפת, כאשר אמינותו האישית ומזלו הטוב שימשו ערובה לסכומים עצומים ובעצמו העביר סכומים גדולים לאישים כמו ג'יימס מדיסון, תומס ג'פרסון, בארון סטובן, גנרל סט' קלייר ומנהיגים פטריוטים אחרים אשר אשר בלי עזרתו של סלומון לא היו יכולים להמשיך את המלחמה".

ואכן, הפסל הגבוה בן 20 הרגל שהוצב בשדרת „ואבאש אנד וקר" שבשיקגו, — שבו חטובה דמותו של סלומון יחד עם שני גיבורי המלחמה רוברט מוריס וג'ורג' ואשינגטון כעדיך על מקומו של חיים סלומון היהודי בהסטוריה של ארה"ב.

היהודי הראשון שנבחר למושל מדינה

מיכאל האן היה היהודי הראשון בארה"ב שנתמנה למושל מדינה. האן נולד ב-1830 בבאוואריה שבגרמניה והגיע בעודו ילד יחד עם הוריו לארה"ב. זמן־מה ישבו בניו יורק ואח"כ עברו למגורי־קבע בניו אורלאנס. אחרי סיימו את לימודיו האקדמיים בפקולטה למשפטים באוניברסיטה של לואיזיאנה, פעל במסע הבחירות למען מינויו של סטפן דוגלאס לנשיאות ארה"ב. הוא הטיף נגד בדלנות והעקיע עבדות ושעבוד. ב-1862 כאשר הצפוניים כבשו את ניו אורליאנס, נשבע האן אמונים לארצות הברית „ו" ונבחר כציר בקונגרס. יותר מאוחר קנה והוציא לאור את העיתון „טרואה דלתה" — שבו תמך בשחרור עבדים וברעיונותיו של אברהם לינקולן. ב-22 בפברואר 1864, נבחר מיכאל האן למושל מדינת לואיזיאנה אך התפטר אח"כ במארס 1865 עם היבחרו כחבר בסינאט האמריקאי. ב-1871 פרש האן מפעילות פוליטית למטעו בסט צ'ארלס פאריש שם את הכפר „האנוויל". אח"כ נבחר האן לבית המחוקקים של לואיזיאנה וכיהן מ-1872 עד 1876 כיו"ר הבית. כנציג הבאה היתה מסקה על הבחן אח"כ מפקח המטבעה הממלכתית בניו אורליאנס בסוף שהפס מחוז ה-26 של המדינה. בשנת 1884 מיכאל האן מטעם הרפובליקנים כציר הקונגרס היתה הקריירה המדינית האחרונה שלו עד למותו שנת 1886.

בין האישים היהודיים ששמותיהם ומעשיהם להערכה רבה במלחמת העצמאות של ארה"ב גם אשה בשם אביגיל מיניס. אביגיל נולדה בלונדון ובהיותה בת 22 עזבה את הבירה הבריטית השקטה והבטוחה וחיפשה לעצמה הרפתקאות חדשות במושבה החדשה בג'ורג'יה. „שבאמריקה", שנוסדה 1733. היא הגיעה לכאן יחד עם בעלה אברהם, בנות. אברהם מיניס הוזכר כיהודי הראשון שנכסי דלא ניידי בג'ורג'יה תוך שנה נולד לזוג בנם פיליפ והוא היה הילד האירופאי הראשון בג'ורג'יה. אברהם מת בשנת 1757, והשאיר את עסקיו לאשתו האמיצה ורבת התושיה אשר לא רק שהשכילה לשמור על הקיים אלא הצליחה להכפיל ולשלש אותו בשנות חייה הפ

ב-1779 החליטה המפקדה העליונה של לכבוש מחדש את סאוואנה מידי הבריטים, לינקולן בחר בפיליפ מיניס, בנה של אביגיל שפטל, לסייע בידי חיל המשלוח. אחרי של התקפה ראשונה נקלע חיל המשלוח האמריקני ל חוסר במזון ובציוד ומפקדי החיל פנו אל בבקשה לסייע להם באספקה ולחלצם ממצוק

אביגיל אשת העסקים המנוסה והמפוכחת ידע שהצבא הקונטיננטאלי הוא קליינט שמק הכספים מוגבלים מאוד ומי שיתן לו אשר אשראי הרי הוא כמניח את כספו על קרן הצבי אהבתה למדינה ולשאיפת העצמאות גברה הסיכונים החומריים והיא סיפקה את הצרכים ל הסוסים.

ההתקפה נכשלה וסאוואנה נשארה בידי הב הללו שחשדו מזמן בחוסר לויאליותה של כלפיהם — אסרו עליה לצאת מתחומי צ'ארלס משפחתה ורכושה. בנה פיליפ ששירת בצבא מינטאלי נתמנה בו לשלם ראשי, וזכה גם לו תשובים אחרים בצבא זה.

הקולונל סולומון בוש

מספר יהודים הצטיינו בשירותם הצבאי לדרגות גבוהות בצבא הקונטיננטאלי. ביניהם להזכיר עוד את סולומון בוש שהגיע לדרגת (סגן אלוף) הדרגה הגבוהה ביותר שאליה הגי בצבא זה. משרתו הראשונה היתה — כגן של המפקד העליון של צבא פנסילבניה. בעת ליד העיר בראנדוויין נפצע סולומון בוש פצע הוא נשאר בחיים אך נפל בשבי הבריטים הללו כבשו את פילדלפיה. שוחרר אח"כ ב חילופי שבויים והוא ביקש מזון וכסף. הוועד העליון בדק את הגיליון האישי של בוש לשבח על „שירותו הצבאי המזהיר", ובכיוו שנת 1776, כאשר השירות היה קשה וכאוב אחרי המלחמה, כשנכשלו מאמציו לקבל כספי שלותית בארה"ב וכן בשל רצונו לקבל טיפול טוב יותר לפצעיו שטרם החלימו, נסע בוש ל שם ניתנה לו שוב ההזדמנות לשרת את עמ אמריקאניות. הבריטים שהיו כמוסכלים מהב בארה"ב חרשו מזימה נקם ושדדו מדיניות? אח"כ למלחמת 1812. ביניהם התנכלו לאני אמריקאניות, תקפו אניות אלו, שבו את וגייסו אותם, בעל כורחם, לצי המלכותי. באו לא היתה לאמריקנים שום נציגות בבריטניה או לפחות קונסול שיוכלו להתערב נגד תו אלה. בוש נקט יוזמה לפי הכלל התלמודי היהודי „שבמקום שאין אנשים השתדל להיו — ונכנס לפעולה למען אחיו האמריקניים. כך לנשיא ג'ורג' ואשינגטון ובתשובתו הלק שבחים חמים להתערבותו המוצלחת של הקולו

בשובו לאמריקה ביקש בוש לקבל את מ שלם הראשי, שנתפנתה עם מינויו של טימוט למיניסטר במלחמה. בוש היה היהודי הראשון לכהונת שר בממשלה. אם במותו של דבר את המשרה, הרי זה בשל פצעו שטרם

עמנואל נח בעל „אררט"

יהודי מעניין אחר שקנה לו שם לא רק בעצמאות של ארה"ב אלא גם בהסטוריה הציונית — היה הסופר־העתונאי והמדינאי עמנואל נח. נולד ב-1785 בפילדלפיה ונפטר 1851. תולדות חייו היו מגוונים ועשירים דיפלומטיה, עיתונות, מחזאות ספרות, כדיניו לחינוך, ולבריאות — וכן הגה רעיונות והב סופיים ציוניים. אביו ש' מרדכי עמנואל עיד המהפכה התגורר בפילדלפיה, בירתה הראשונה של ארה"ב העצמאית, — עיר שבה כל אחד ג'ורג' ואשינגטון ויכול לגשת אליו ברחוב „לטפוח על השכם".

בגיל 26, כתב מרדכי נח מאמר חריף שהופיע בצ'ירלסטון, ובו הטיף למלחמה עם על שטחי קבוה, שאכן פרצה אח"כ בש הכאמר הרשים כל כך את ממשלת ארה"ב אותו קונסול בתוניס. בשובו לניו־יורק ב-15 נוח ראשו ורובו בעיתונאות ובפוליטיקה. עד כתבי עת שונים, פרסם מחזות וספרים וביניהם ספר מסעות על חיי היהודים בארצות ערב ההברתי הציבורי, היה בין היתר, שופט בנ יורק, מפקח על הנמל בעיר זו ובעל דרג בחיל המשמר העירוני.

במיוחד היו קרובים ללבו צרכים חינוכיים אליים והבריאותיים. הוא דאג לבריאות והיה אוניברסיטת ניו־יורק ויזם את הרעיון של ה חולים יהודי, שנודע — אחר כך בשם ב „הר סיני".

אולם מוניטין הוציא נח לעצמו בתוכנאות אומיז בהם הטיף להקמת מדינה עצמאית וקדם בכך לד"ר פינסקר ולד"ר הרצל. ראשית היה לייסד עיר מקלט יהודית בארצות הברית והגרעין לכך יסד בשנה 1825 את המושבה בופאלו ונתן לה השם „אררט". פרסם כר אירופה לבוא ולהתיישב במושבה זו ובין לרבני לונדון ופאריס שיתמכו ברעיונו. אך אותו ללעג ולשעשוע וכל העניין ירד לטמי נח לא הרפה מרעיונו שיש כורח חיוני והיו שהיהודים יקימו מדינה משלהם אולם עתה עוד על „אררט" אלא על ארץ ישראל וב-14 מאמר על תחיית היהודים ובו כבר דיבר בגו יש לפתור את בעיית היהודים ע"י ריכוזם בארץ ישראל — מולדתם ההסטורית.

הרשימה ארוכה מאוד והזכרו כאן אי דיים אחדים בלבד שתרמו באותם הזמנים, והעשיקים לעצמאות ארצות הברית וקנו להם הוללות נצח בתולדות מדינה זו.

אכן היהודים מהווים אחוזים אפסיים ב הכללית של מדינה אדירה זו, אבל תרומת עצמאותה, ופיתוח כלכלתה, ספרותה, תרבו כלתה המדעית, הטכנית, הרפואית והמוסיקאלי הצבאית, הם מעבר לכל חשבון ופרופורצ

חיים סולומון שנאסר פעמיים ע"י הבריטים, נדון למוות ופעמיים הצליח להימלט לפני ביצוע גזר הדין.

המזרח התיכון בין צרפת וארה"ב

מאת ד"ר י. נפתלי

נשיא צרפת ואלרי ג'יסקאר ד'סטאן ערך ביקור בוושינגטון, כדי להביא את ברכתו לעם האמריקאני, במלאת מאתיים שנה לייסודה של ארצות הברית. כמובן שלא היה זה ביקור ניבוסין בלבד. הוא יוחד לבירור מספר בעיות המעניינות את שתי המדינות.

בפגישותיו עם הנשיא פורד וכן עם יתר אישי הממשל בכיריים הדגלו לבירור שתי נקודות יסוד: עתיד הברית האטלאנטית והמצב במזרח התיכון. בעניין, שאת ההודעה על משלוח כוח שיטור צרפתי ללבנון, פרסם נשיאה של צרפת בעת ביקורו בארצות הברית.

בעיקרו אלה הוכחו בצורה הגלויה ביותר, כי בדעתה של צרפת להמשיך במדיניות הויין הגוליסטית בשני המישורים האלה ובעיקר להיות גורם במזרח התיכון.

הסכנה הקומוניסטית והכרעת הבוחר

האמריקאים מודאגים מאוד מהתפתחויות העצימים בקרב אירופה. באיטאליה יש סיכוי לקומוניסטים לצאת בנצחון גדול מהבחירות הקרובות לפרלמנט. בצרפת, נבחר הנשיא ברוב דחוק, ברוב של כאחוז אחד בלבד. בפורטוגאל במצב שהשתלטו הקומוניסטים ובספרד ניצנים של התקוממות ומרד במקומות שונים, כלומר — הברית האטלנטית בסכנה.

בצרפת, התחזק השמאל בשנים האחרונות ואת תודות הליכה משר הפה לבחירות של הסוציאליסטים הקומוניסטים עם הפלג השמאלי של הרדיקאלים. תודה להסכמי הבחירות, הצליחו הסוציאליסטים ויתקד מיניסטים, לקבל כל אחד מהם, שמר בים ציר לפרלמנט, אם כי שבסיבוב הראשון קבלו הקומוניסטים הרבה יותר קולות משהופיעה הסוציאליסטים. הקומוניסטים מרוניים, והסוציאליסטים לא שכחו תביד על ההסכם, שלפיו המפלגה „השמאלית" שתקבל את המספר הגדול של קולות בסיבוב הראשון היא שתציג מועמד משלה בסיבוב השני בשם השמאל כולו וחברי המפלגות האחרות יצביעו בעדו. במקומות רבים העדיפו הסוציאליסטים להצביע בסיבוב השני על מועמד מחוגים אזרחיים במקום ל־הצביע בעד הקומוניסט המועמד היחידי על השמאל ולכן זכו למספר שווה של מנדטים כמו הקומוניסטים.

מכיוון, שהשמאל בצרפת מלא התקוות לקראת הבאות, מקווה לנצחון בבחירות לפרלמנט שתתקיימנה בעוד כשנה וחצי, מצא ז'ורז' מארשה, המזכיר הכללי של הקומוניסטים שהתפרסם לאחרונה בהכריזו על אי תלות הקומוניסטים הצרפתים מרוסיה, להרגיע את הבוחרים ולהבהיר את עמדת מפלגתו בעניני חוץ ופנים.

הוא אמר, שאין בכוונת מפלגתו להשתמש בכוח על השלטון, אלא לנהוג לפי הכללים הדימוקראטיים המקובלים, היינו — לקבל הכרעה הבוחר, אף אם השמאל כגוש מאוחד ינצח בבחירות הבאות. אינו שולל שיתוף גופים דימוקראטיים אחרים בממשלה, גם אחרי נצחון השמאל ולדעתו יגיע למפלגתו כשליש מחברי הממשלה, אחרי הנצחון בבחירות.

אשר לענייני חוץ אמר: לא נבקש רשיון ממ' קיסינג'ר לשנות את הדרך המדינית של ארצנו. איננו תלויים ברוסיה, אבל לא נהיה תלויים בחסדי ארצות הברית. אנו נקבע את דרכנו לפי הבנתנו אנו. הכוונה היא שקופה למדי לגבי הברית האטלאנטית כלומר — אין הכרח לעזוב אותה, אם כי קיימת גם אפשרות כזאת.

דבריו אלה הדליקו „אור אדום" אצל האמריקאים. שגרירם בפאריס, מר רוש קיים שיחה הבהרה בנדון עם ראש הסוציאליסטים פראנסואה מיטראן, כי שהיה מועמד השמאל בבחירות לנשיאות. הוא שאל אותו: כמה זמן בדעתכם לקיים השותפות עם הקומוניסטים? מיטראן ענה לו: כל עוד שילכו בדרכי הדימוקרטיה ויקבלו את גזר דינו של הבוחר, כפי שעשו זאת בפורטוגאל. האמריקאים כדימוקראטים אינם יכולים להתנגד להכרעת הבוחר.

יתר על כן כניסת הקומוניסטים לממשלה אחרי הנצחון של השמאל, לא תבוא בהכרח לשינוי הבריתות שלנו עם ארצות אחרות כולל הברית האטלאנטית. הקומוניסטים מודעים לכך — אמר. בה עוד, הם כבר היו בממשלה בימי דה גול והאמר דיה אחרי מלחמת העולם השניה. אנו ידידי ארצות הברית ונישאר ידידים.

כחיזוק לדבריו הביא מיטראן את הצהרת ראש הקומוניסטים באיטאליה אנריקו ברלינגר, שהבטיח שבתלותה [illegible] של איטאליה במסגרת [illegible] לאיקיאגים, כי אם יהיו הקומוניסטים שותפים לממשלה אחר הבחירות, הם לא ידרשו בהברית להחליף ברית נאט"ו בברית ורשה. אשר למזרח התיכון, מיטראן ידוע כידיד ישראל, [illegible] תומך בני בוועידות בינלאומיות של הסוציאליסטים, היה נוהר מאוד [illegible] עמדה ברורה [illegible] סיבה לדבר. בעניני [illegible] למפלגתו עמדה ברורה והיא — המשך השותפות עם ארצות הברית ולקומוניסטים אין התנגדות ברורה לכך. מאידך, בנוגע למזרח התיכון, יש לקומוניסטים עמדה גלויה, הם תומכים בדרישות של הערבים. [illegible] של הסוציאליסטים [illegible] לכן, [illegible] התשובה היא: אם השמאל יצא [illegible] בבחירות הוא יעמוד בראש הממשלה, הוא יעשה הכל לבצע [illegible] ישראל־ערב. באיזו תנאים? [illegible] ולא אמר. אשר ללבנון יש לראות המצב שם במסגרת [illegible] אין לאחרים להתערב בו. כלומר — התנגדות לשליחת צבא צרפתי ללבנון כדי לעשות שם סדר.

הויכוח על המזרח התיכון

נשיא צרפת נתקבל בכבוד רב בביקורו בארצות הברית. [illegible] ביקור של קירוב [illegible] זכרונות מימים עברו, עזרת [illegible] הצרפתי לאפא"ייט במלחמת העצמאות של ארצות הברית, עזרה [illegible] במלחמת העולם הראשונה, [illegible] אמריקאני בא לצרפת להילחם נגד גרמניה [illegible] אולם, כל זה לא הסתיר [illegible] המצב המדיני הקיים בין ארצות הברית לבין צרפת. [illegible]

כיום לאמיתו: צרפת [illegible] להיות חברה בברית האטלאנטית, אבל ממשיך בדרך של דה גול, כי הוציא את צבא צרפת מהמסגרות [illegible] של הברית הזאת. כלומר — יותר להיות [illegible] אבל הצבא הצרפתי לא יהיה חלק אינטגרלי מצבאות נאט"ו לא יהיה כפוף להם. [illegible] כי האמריקאים [illegible] של נשיא צרפת [illegible] על ידי דה גול עצמו [illegible]

עיקר הויכוח נסב על המזרח התיכון, בתחום זה לא קבע דה גול הוראה ברורה, הוא רק סימן [illegible] להתקרב אל הערבים. האמריקאים [illegible] אבל ביתר [illegible]

[illegible]

הכרה מוגבלת באש"ף

[illegible] יהודה. היא קשורה בהבטחה [illegible] לא להכיר באש"ף. מאידך, הצרפתים נתנו לאש"ף לפתוח משרד בפאריס ולמעשה הכירו בה כנציגות של הפלשתינאים. במובן זה הלכו בדרך של הרוסים.

למעשה האינטרס העיקרי של הרוסים במזרח התיכון הוא בעיקר אסטרטגי. הם אינם זקוקים לדלק של הערבים. יש להם דלק משלהם. הם עושים בשנים האחרונות מאמצים רבים להיות מעצמה ימית ראשונה בעולם. הם זקוקים לנמלים במזרח התיכון, בפרט, מאז קיום המבצרה הגרעיניות פולאריס, המובלות בצוללות אמריקאניות, שהופיעו בים התיכון והן מעמידות בסכנה את [illegible] בדרומה של רוסיה. נמלים בים התיכון יהיו לתועלת רבה לרוסיה של הסכנה הנשקפת לה.

מעום כך מטכים הרוסים על המשטרים הקיימים בארצות המזרח התיכון, עושים הסכמים אתם ואינם קושרים את גורלם בתנועות [illegible] להם. הם תומכים באש"ף, מכירים בו, אבל לא כרתו ברית איתו והשאירו פתח פתוח להוסיין מלך ירדן להיות בציגם של הפלשתינאים. לכשא ומתן של ירדן עם רוסיה בדבר רכישת נשק יש גם ערך מדיני. מדובר בגלוי על כסף, על מחיים, ירדן הולך לכמת ברוסיה [illegible]

אולם, בנוסף לניתוק קיים גם גורם מדיני והוא: המלך חוסיין סבור, שעל ידי התקרבות לרוסיה הוא ימנע [illegible] הכרה באש"ף מצד הרוסים [illegible] לא יתנגדו לו להופיע כנציגם של הפלשתינאים.

לכן, בענין הכרת אש"ף היתה [illegible] מצד הצרפתים כלפי האמריקאים ומוכנים הם לנהוג [illegible] בפרט כשהרוסים גם הם נוהגים ככה.

גם הודעתו של נשיא צרפת בארצות הברית, שארצו מוכנה לשלוח כוח שיטור ללבנון [illegible] לאיננו קשור [illegible] באש"ף ושנכון הוא אפילו לפעול יחד עם סוריה נגדו.

„רות" בת שווייץ...

עינים ירוקות, מוקפות זר תלתלים ובים, ניבטות בך במבט גלוי, ידידו־ בוחן. העברית היא טריה עדיין, ל עשירת מילים, בוטחת, עם מבטא בלבד. אנחנו מוציאים אותה מ־ עור המתנהל בבניין משולש הקומות, ום הרעפים שבפאתי קיבוץ „יבנה" פנימיית הזרים של המשק: נערה ונדית תמירה, ילידת שוויץ, בת עש־ ם, יכולה היתה להיות אחת מאלפי הנוער המציפים את הארץ בקייץ יורי טרמפים, כמתנדבים בקיבוצים, לא — יהודית בוגמן היא גיורת, ות מהכרה, מבחירת חופשית, ממש וש על סף הטבילה האחרונה של לתה לחיק היהדות.

למרות שאין זו הגיורת הראשונה שפגשתי — : אותו התמהון הנז, המסקרן, תוקף אותך הנה של בת עם נרדף וקשה יום למול הזולת חר בגסל הגורל היהודי ברצון !

מיד אגב, במקרים כאלה, מבקר אפילו הספק: א, אם נחפש היטב, נמצא גם פה איזו הורשה דיה, איזה זכרון של סבתא רחוקה? אך לא יהודיה בוגמן בה העיירה סולוטון שבחלק יבני של שוויץ היא שווייצית ממוצא קתולי ק מזה דורי דורות.

— יהודיה, מי בית בורייך? איזו ילדות עברת?

— נולדתי בבית יפה, מוקף גינת פרחים גדולה י שהוא היום פרופסור לאקולוגיה באוניבר־ ה של ציריך ולאמי, העובדת כמזכירה. גדלנו פה בביה, אני אחותי, ושני אחי הקטנים ממני. ארבעתנו היתה ילדות יפה מאוד — כמעט היום שיחקנו בחוץ, בשדות, ביער הסמוך. ה היתה ספריה גדולה שאת כרכיה הייתי בור־ ז מגיל צעיר מאוד, בבית היו מתנהלות שיחות ינות, חופשיות, על כל נושא שבעולם, עם שהם אנשים ליברליים ומשכילים מאד. אבא, צם „תולעת ספרים", היה מעודד אותנו לקרוא שות. קיבלנו גם חינוך דתי — כמה שעות בוע, לאחר הלימודים, היה לנו מורה לדת תולית, אבל בלי לחצים קשים, בלי דוגמטיות, י זה מסיף לנו המיד לחפש בעצמנו את ך החיים, את טעמם וכיוונם, בשביל כל אחד יונו באופן אישי. כנראה שנטעתי לו — הייתי ה מהורהרת, מתעניינת, תמיד קצת שונה מכל ידים בכהה. בבית היפשתי ספרים בהיסטוריה, ילוסופיה, בפסיכולוגיה — ובני גילי שעסמו י קצה. כל החיים הנוחים והמסודרים האלה צם שיעממו אותי. בחלומות הילדות שלי הייתי את לאפריקה, לחיות בין השחורים, לעזור ובלים — חיי הרפתקה וקושי פיזי, אלו נראו מקסימים יותר מחיי שבסולוטון.

■ בחיפושים אחרי תורת אמת

— האם נטיות אלה עשו אותך יוצאת הדופן?

— אלה רק פרט ביוגרפי. החל מכתה ד' או של ביה"ס העממי — היה אבי המורה למתמ־ קה ולגאוגרפיה בכתה שלנו. היו לי על רקע המון סיכסוכים עם חברי ללימודים, כה הרבה ... צד שתמיד הייתי קצת נבדלת, קצרת אהרת גם. גם נסעתי המון — הורי לא התנגדו, ובכל שת לימודים הייתי, אחותי ואני, אורחות את מחדה ונוספות לארץ חדשה ללמוד את השפה: קנו, באנגליה, בצרפת, בגרמניה, בספרד, ב־ כוסלובקיה, ובכל ארץ קלטתי חלק משפחה מהר: גם המפגש עם אנשים אחרים, עם תר־ יות ודרכי התנהגות שונים, תרם את שלו. זרה לסולוטון היתה בשבילי חזרה לשיגרה שעממה אבל גם המסריחה. הרבה סירדה גרמה לכשל אמונת הורי. מוקדם מאד הייתי פת־ מת בלבי שכהורה לדת־היה מספר על עיקרי הגליות. הכל נראה לי בהם לא מתקבל על עת: ההופעה של אדם שהוא גם בן א־ל, יפור על כך שכישהו, לפני אלפיים שנה, גאל האנושות — שלי נראהה בלתי גאולה ל־ ומין, ההדגשה אשר ייסד דת טובה מזו שקדמה לומר מן הדת היהודית. אני זוכרת שהת־ ה בי אז הסקרנות לגלות מה באמת קרה, באמת עשו היהודים שכל ילדותי שמעתי שונים נגדם, שכל חיי הסבירו לי שכשהו הם לא בסדר. הייתי הולכת לספריה הכללית סולוטון ומבקשת ספרים על יהדות, קראתי שולה היסטוריה יהודיה, הדי מהר עברתי לספ־ די רציניים — כמו לכשל ספרו של פרופ׳ פלוסר, ספריהם של אבא אבן של ליאו בק קראתי הרבה, וכספר לספר גברה בי איזו ישה פנימית. היהדות שתוארה בספרים ה־ ה לא היתה זו שהצטיירה מדת הורי. היהדות נראתה כהשקפת עולם הוגנית, נהדרת, עם רות נפלאות וצדקות עבור כל האנושות, ב־ , כילדה די צעירה, נדמה היה לי שאני בחות עצמי, מגלה איזה נס, איזו אמת פלאית כאילו ניסו להסתיר ממני כל השנים. בגיל יש עשרה אכרתי להורי שאינני רוצה יותר לכת איתם להתפלל בכנסיה. זו היתה ההתמרדות לויה הראשונה שלי. הם התפלאו, התוכחו, הסכימו — אבל כמובן שלא יכלו להכריח תי. שוב היה אם כן משהו בהתנהגות שלי שה אותי יוצאת דופן. הייתי בעצם ילדה עם מון הלוכות ושאיפות — במקביל לתוכניות של יאה לעזרת האפריקנים, גם רציתי להיות שח־ ית תיאטרון. נירשמתי ללהקת החובבים של ילוסון, שהיתה מתאמנת ומופיעה על הבמה לקבוצות שבעיר, ונהניתי מאוד מן המשחק.

— האם היו לך גם ידידים או מכרים יהודים?

— בכל סולוטון חיות רק חמש משפחות יהו־ יות, וכל החמש חילוניות, לא היה לי שום בן יהודי, שום חבר יהודי. התעניינותו שלי יהדות היתה תיאורטית טהורה, ממש כמו שהיי־ קרנית לגבי דתות אחרות. קראתי למשל המון על הבודהיזם, ובעצם על כל דת שרק שמעתי ליה. יום אחד, כשהייתי בת חמש עשרה, ראיתי ודעה על הרצאה בדבר מצבם של היהודים ביהם. הסקרנות הטיפוסית שלי התעוררה — לכתי להרצאה. פגשתי שם, לראשונה בחיי, את הודי סולוטון. כששמעו את שאלותי וראו שאני תעניינת בהם, הזמינו אותי להצטרף לאגודה קירוב יהודים ונוצרים שהיתה קיימת בעיר. נפ־ שנו פעם בשבועיים לשמוע הרצאות של רבנים פרופסורים נוצרים. אחותי ואני היינו שתי ה־ עירות היחידות בקהל השומעים שהיה מורכב מבוגרים בלבד.

■ „הורי התלהבו מהרעיונות שלי"...

— איך קיבלו בורייך את כל החיפושים האלה?

— בהתלהבות. הם עודדו כל נסיה שהוכיחה ל סקרנות אינטלקטואלית והכרת העולם. הסבי־ ה השבה אמנם שאני ילדה עם צפרים בראש, באני סגורה ומשונה. עם הסביבה לא מצאתי אף פעם שפה משותפת, אבל בבית הייתי חופשית, יכולתי לדבר על כל לבטי וחיפושי. שלוש שנים נמשכו הפגישות באגודה לקירוב יהודים ונוצ־ רים, ובמהלך השנים האלה, כשהייתי כבר בגימ־ נסיה, התחלתי, כל חג יהודי, לבקר בבית הכנסת. בשבתות לא היה מנין בסולוטון, רק בחגים היו מתכנסים היהודים לתפילה. אני זוכרת שמהרגע הראשון בו נכנסתי לביהכנ"ס היתה לי בו הר־ גשה טובה בהרבה מהרגשתי בכנסיה. קשה להס־ ביר באופן רציונלי מדוע. כך הרגשתי. נו, וכמו שקורה בגיל ההתבגרות, אחרי הרבה שנים של התענינות אינטנסיבית בדתות שונות, פתאום, כשהייתי בת שבע עשרה נעשיתי אתאיסטית. קראתי את סארטר ואת כל האקסיסטנציאליסטים, ולא האמנתי יותר בשום דבר. אבל מהר מאוד

מאת ג. גולן

הרגשתי שגם כך לא נוח לי. עם כל התשובות הפילוסופיות למהות החיים וטעמם — עדיין נש־ ארתי עם שאלות היסוד שלי: לשם מה אני חיה? מהו הטעם לכל הקורה איתנו? הפילוסופיה נראתה לי, אחרי כל הספרים וכל המחשבות, כהשקפה שטחית, בלתי מספקת. הלבטים הפנימיים שלי גברו הלכו, ואז פתאום, מצאתי את עצמי בגיל שמונה עשרה נוסעת לברן, מחפשת את בית הרב ונכנסת אליו לשאול האם אפשר להתגייר ואיך עושים זאת. זה היה צעד אימפולסיבי ממש.

— כיצד קיבל אותך הרב?

— הוא דחה אותי. היום אני יודעת — שבצדק. מיד הסביר לי שאני צעירה מדי שהרעיון שלי בלתי בשל, שאשוב הביתה להורי ולדרכי, בקיצור עשה כפי שמצוות אותנו היהדות, וקירר מאוד את ההתלהבות שלי להצטרף ליהדות.

— מה היה איפוא השלב הבא?

— נרשמתי לאוניברסיטה ללמוד היסטוריה של הדתות, פילוסופיה וצרפתית, ועד תחילת הלי־ מודים, נסעתי לטייל בספרד. היתה זו בדיוק עונת הפסח, ובמדריד, כדרכי, חיפשתי את

ביהכנ"ס המקומי כדי לבקר בו. כנראה שמתפללי המקום הרגישו מיד שאחותי ואני איננו שייכות למקום. הם התחילו לשוחח איתנו, וכשפחה אחת הזמינה אותנו לספרדה. הענינים התגלגלו מאותו רגע מהר — הציגו אותנו בפני יותר יהודי ה־ קהילה, רובם שומרי מצוות, וכך, במשך חמישה שבועות, לראשונה בחיי, טעמתי טעמם של חיים יהודיים ושל קיום מצוות אמיתי. היו אלה נדמה לי חמשת השבועות השובים בחיי — הרגשתי התרוממות רוח, הרגשתי ממש טוב בין ידידי החדשים. כשחזרתי לשוויץ, הייתי כל כך מעודדת, שקיבלתי אומץ, למרות הדחיה הראשונה, לחפש בציריך את שני רבני העיר, אחד מהם הרב פחן, ולספר להם שוב שאני רוצה להתגייר. טענתי בפניהם: אני יודעת מה פירושם של חיי יהודים, כבר הייתי בספרד בין יהודים, קבלו אותי. ושוב אמרו לי: את צעירה מדי, אינך יודעת מספיק, אבל לפני ששלחו אותי לדרכי נתנו לי ביד ספרי דינים הלכה עם טעמי מצוות ונימוקיהם.

האמת היא שדחייתם — לא ייאשה אותי. הר־ גשתי כבר כל כך עמוק ברצוני להתגייר — שלי־ עמים באוניברסיטה, לכשל כשהייתי נתקלת בסטודנטים ערבים, הצגתי את עצמי כיהודיה... התחלתי גם ללמוד עברית אצל רב אחד בציריך, שבביתו הכרתי צעירים יהודיים רבים. התקנתי לי מזוזה בפתח חדרי בפנימיה הסטודנטים. בשבתות הפסקתי לעבוד וללמוד. בחגים הייתי מתארחת לפעמים אצל הרב ברן. ואחותי, אגב, הולכת אתי לאורך כל הדרך הזאת, יחד קראנו ספרי יהדות, יחד החלטנו להתגייר.

■ ההיכרות עם מדינת ישראל קבעה

— כיצד קיבלה הסביבה הנוצרית את התנהגותך?

— אספר לך למשל על החבר שלי, בחור נוצרי כמובן. בגלל חיפושי היו לנו המון מריבות, המון ויכוחים, בסופו של דבר, נפרדנו רק בגלל דרכי אל היהדות. גם לאחותי הצעירה ממני בשנה יש חבר. גם לה היו צרות איתו בגלל אותה הסיבה.

כשהחלטתי שבשוויץ אינני יכולה עוד להמשיך להיות — בחברה הנוצרית כבר אני זרה לגמרי, וגם החברה היהודית לא מקבלת אותי. ואני חיה כמו באוויר, באיזה בידוד מעיק, ממש בת בלי בית ובת בלי דת — סיימה אחותי את התיכון. היא סיפרה לי אז בהתלהבות על הרעיון שלה להכיר את ישראל ולעבוד בקיבוץ כמו שעושים אלפי בני נוער אירופאים. ואז, לפתע, הרגשתי שמצאתי גם פתרון לבעיותי. ישראל נראתה לי כיעד האמיתי, ממש כחוף חפץ של חיפושי. אני זוכרת איך יצאנו שתינו לבניין הקהילה היהודית של ציריך, איך קיבל אותנו שם מדריך בני־ עקיבא והפנה אותנו לקיבוץ „יבנה" — שלחנו מכתב, ההקבלה השובה ממוב כהן, איש המשק. כתבנו שוב: אנחנו רוצות להתגייר. וסוף סוף לא דחו אותנו. כתבו לנו בתשובה: טוב, בואו. ארזנו חפצים, עלינו על מטוס, וזה היה בספטמבר לפני שמונה החדשים. הטיסה הכי מרגשת בחיי. כשראיתי את ת"א כבר מהאוויר — רעדתי מהתרג־ שות. כשירדנו מכבש המטוס בלוד, היה לי חשק לנשק את האדמה. ברור שאח"כ באו גם אכזבות — תל אביב למטה היא לא כמו תל אביב מל־ מעלה. ברחובות, למראה הנוער הקולני, המתנהג באותה ההנהגה שיטחית וזולה, כבכל חוצות העולם, אמרתי לעצמי: כה זה, יש גם יהודים כאלה? אבל בירושלים. בחג הסוכות, בקרב ידידים חדשים, שומרי מצוות, אנשים נהדרים, הבנתי שכמו בכל עם, יש גם טובים ויש גם טובים פחות בקרב היהודים. ואח"כ, בקיבוץ. במשך חודשי החורף, התחלתי לגלות וללמוד לעומק. כה זו באמת יהודיה. נתנו לנו, לאחותי ולי, חדר משותף עם גיורת אחרת, בת שוויץ, קטרין אנגלה. היא היתה נוסעת לקורס לגרים המתנהל בת"א. הספרים שנתנה לנו, מחברותיה, השיחות איתה, הענישו לתחילת השנה, הדוגמא האישית שלה גם היא השפיעה מאוד על שתינו.

— אבל את נמצאת כאן היום לבד. היכן אחותך?

— לאחותי קרה מקרה שבו האהבה גברה על האמונה. אחרי הרבה התלבטויות — החליטה לחזור לשוויץ. היא חששה להפסיד את החבר שלה, שהוא נוצרי כמובן. אבל ממכתביה אני יודעת שגם שם היא ממשיכה לקיים את כל המצוות וממשיכה לעבוד עליו, בתקוה שבסופו של דבר יביא לארץ ויתגייר יחד אתה...

— יהודית, מנין אגב השם שבחרת לעצמך ב־ יהודית?

— נקראתי, לפי החלטת אמי, על שם יהודית שלה יהודיה שאינה בחיים, כאלו שהיו מתכנסים בביתה בזמן השואה. אבי וסבתי חיו בעיירת פליחמת העיים בעיר גביל. וכאשר החלו השמועות על כך שהיטלר מתכונן לפלוש גם לשוויץ, עברו על יהודי העיר תקיפות של חרדה איומה. אבא השתתפה איתם בחרדותיהם וזה עשה עליה רושם ע... מי שמאמין בגילגול נשמות — אולי יכול לראות בשמי משהו סימבולי...

■ „אני רוצה להרגיש כיהודיה לכל דבר"

— והיום את שומרת מצוות, קלה לך המצוה?

— שמעתי הרבה דיבור על עול המצוות, על נטל המצוות, ואינני מסכימה. כדי שאדם יתגייר הוא חייב ממש לקבל נשמה חדשה, אופי חדש, תחושה, קיומיה חדשה, ורק דרך המצוות, כשכל היום את עושה מעשים סמליים וסמכיים, הגורמים למודעות העצמית של יהדותך, את מסוגלת להת־ פתח בכיוון של ההתחדשות הנפשית הנדרשה. ה־ מצוות מסייעות לי לקבל זהות חדשה, בכלל ה־ עובדה שהן גורמות למודעות עצמית, למשל שלא אוכלים סתם אלא שצריך לברך על האכילה, לא מתעוררים סתם בבוקר — צריך לברך על הקימה, מעניקה לדעתי עומק ומשמעות לחיי. אני כנראה טיפוס רציני — טוב לי במודעות עצמית מתמדת, החיים לא ניתנו כדי לבזבז אותם בהתנהגות שטחית. אפילו טקס הטבילה הסמלי שאני מקווה לעבור בקרוב — הוא חיוני. נכון, אינך יוצאת מן המים ממש כאדם חדש, מבחינה גשמית זה בלתי יתכן. אבל אני זקוקה לאקט הסימבולי, למשהו הרישמי הזה שיראה לך שאת התקבלת סוף סוף לעמך החדש. מה שקשה לי בשלב זה, זו הצפיה. עדיין מעסיקים אותי כנראה במבחנה של לך ושוב. פעם הרב עסוק פעם בהיפש, ביה"ד לא התכנס, ואני רוצה סוף סוף להרגיש כיהודיה לכל דבר.

— יהודית, ב„שעה הקשה" שבה את נמצאת, ממש רגע לפני הגיור, השינוי מתווה לפניך הדרך הזוה, הכבידי: למה לי, כאדם שנולד בשהורי מגזל הקיום היהודי, לקחת על כתפיך בהעדיות את העול הזה?

— אותה השאלה שאל אותי אבי לפני שנסעתי לארץ. הוא גם אמר: מילא, את רוצה לשאת בעול, את חזקה, אבל חישבי על ילדיך, העתידים להיוולד, חישבי על כך שאת גוזרת על שושלת שלמה גורל שהוא קשה ומסוכן, איזה זכות יש לך לעשות זאת? החיים אמנם מוכתבים ע"י אי־ דיאלים — אבל מה עם הגוף? מה עם הבטחון הפיזי?

ובכן, תשובתי לאבי, היא גם תשובתי לעצמי, אינני מסכימה עם התיאור הזה של הגורל היהודי. בעצמי הייתי ילדה יוצאת דופן, נרדפת ע"י בני גילי, רק משום שחשבתי יותר, קראתי יותר, חיפשתי יותר. מבחינה ריגשית ופסיכולוגית, נד־ מה לי, אני מבינה ומזדהה עם מעמדו של עם ישראל בעולם. הגורל היהודי הקשה הוא רק ביטוי נרדף לייחוד היהודי, לסגולה היהודית. לכך שלעם זה היה מראשיתו קשר מיוחד, ישיר, עם האל, ובמסורה נעלות, אמיתיות, שיתר האנושות פשוט לא הדירה לעומקן. הרדיפות והצרות הם רק הוכחה לסגולה ולייחוד — וכי שרואה רק אותן, רואה את מחצית התמונה ולא מבין את העיקר"...

— יהודית, אחרי גיורך, מה את מתכוונת לעשות?

— נרשמתי למכללת הבנות של ישיבת הרסמן בירושלים. אני רוצה במשך שנה אחת להעמיק את לימודי ביהדות. ואחרי שנה זו אלמד באוני־ ברסיטה העברית. ודאי אחזור פעם לטיול ולביקור בשוויץ. אבל רק בעוד כמה שנים. אני רוצה נדמה לי שלאט לאט הם משלימים עם צעדי. להעמיק את אחיזתי בארץ. עם הורי לא ניתקתי קשר. אני כותבת להם הרבה, מדברת בטלפון — סבתא הבטיחה אפילו לבוא לבקרני בחורף. אישית — אני מרגישה שסוף סוף מצאתי לי בית.

אשת הכומר מחפשת „אידישקייט"

מאת חיים פיקרש

על גדות הריין, החוצה את גרמניה המערבית, לאורכיה ניצבים גם משרדי הממשלה בבון. בית הפר־ למנט מוקף עצי חורש וגוי, טירתו של הקאנצלר ו...בית הכנסת הנאה של הקהילה היהודית. הבנין מרשים ביופיו. הוא נבנה לאחר מלחמת העולם השניה, כמו ביקשה הממשלה המערב־גרמנית, לכפר על חטאי העבר.

הבנין נאה, שערי־הברזל וכתליו משופעים בפסוקים אפייניים, גם ריהוטו חדש ומשומר, אפשר ומחמת חוסר השימוש בהם. מרבית ימות השבוע הוא נעול על בריח. „אין מספיק מתפללים" — הסבירו לנו בנימת התנצלות, וגם באותה השבת שביקרנו התברר שהיינו אנו, ה„עשירי למנין"...

את עשרות הנערים הגרמניים, שבאו אל בית הכנסת, במסגרת של „היכרות עם היהדות" אי־אפשר לצרף ל„מנין".

התפילה התקיימה. קומץ היהודים, הרשימו את הצעירים הלא יהודיים. הללו, משך יותר משעתיים רותקו אל המקום, האזינו להתפייטות התפילה וצליליה. גם המיית קול הבכי החרישי, שבקע כל העת מ„עזרת הנשים" סיקרן, אך הללו לא העזו לשאול מי זו, שם, ממררת בבכי...

„זו רינה, ישראלית שנישאה לכומר מקומי וגלי־געגועים ליהדות מציפים אותה. לכאן היא באה מדי־שבת בשבתו, ותפילת השבת שלה מרגשת ממש. היא בוכה על מציאות חיה — הסביר לנו שכנינו לספסל.

יותר מאוחר התוודענו אליה. אני מכירה אותך, פגשתיך בבית של השגריר הישראלי, במסיבת יום העצמאות. הכרתיך לפי הכיפה הסרוגה — אמרה בעברית צחה ורהוטה.

„לֵדתי בבית ספר דתי בחיפה"

— — — „נולדתי בחיפה. בילדותי התחנכתי בבית ספר דתי. יותר מאוחר עקרו הורי, יוצאי גרמניה מחיפה ועברו לקיבוץ „גבעת חיים". זה היה הזעזוע הראשון שלי, שחייבת הייתי להסתגל אל חברה לא דתית, להרות שביתנו התנהל באווירה חילונית מובהקת, אך כבר אז נמשכתי אל אורחות החיים היהודיים המקוריים, ו„השראה" קיבלתי מחברותי הדתיות ותנועת הנוער הדתית. אך הזעזוע השני בחיי — היה של ילדה בת 12 היה, כשאימי בישרה לי ביום מן הימים כי למעשה אני נוצריה. בת לאב יהודי אך אם גרמניה.

לרגע עוצרת רינה, גבהת הגומה את סיפורה. עיני התכלת שלה המסתתרות מאחורי זגוגיות המשקפים, לחות. דימעה ניקוות בזווית־העין ואחר ממשיכה זו בסיפורה, הנשמע כדימיוני. „לא ידעתי את נפשי, אך השלמתי עם הגורל. ויחד עם הורי הותרתי לגרמניה".

לרינה נדמה היה כי לסביבה החדשה תסתגל במהרה, את תשכח את עברה, ותחושה זו קיבלה משנה תוקף, כשהשיאו בפניה את ההצעה להינשא, בימי בגרותה לכומר נוצרי, בעיר בון. אך בחלוף ימים ושנים, חשה רינה, כי שוב לא תוכל להינתק מעבר — מהחינוך היהודי־דתי־ישראלי שקיבלה. היא החלה מתיסרת. „אינך יכול לתאר לך איך הגעגועים הציפו כל חדרי לבבי. סדרי התפילה והלימוד, השירה הדתית והאווירה הישראלית, כמעט רדפו ורודפים אותי. כל יום שעובר, מגביר תחושת געגועים זו, שאינני יכולה להסבירה".

אשת הכומר שרה שירים ישראליים

היא נמשכת אל המושבה הישראלית בבון. את שלושת ילדיה מביאה לגן ילדים מקומי־ישראלי, וכל ישראלי הנקרה בדרכה, מתבקש על ידה לתאר הנעשה והנשמע בארץ. קוראת דרך קבע עתונות ישראלית. בביתה מקפידה — כדבריה — על אורח חיים ישראל. אין יום, היא אומרת, שאיני מפזמת, שירי עצב ישראליים.

בשלב מאוחר כשלא יכלה יותר לשאת געגועים אלה, היא באה בשערי בית הכנסת בבון, הפצירה וביקשה רשות להתפלל בימי שבת וחג, את „התפילה היהודית שאני כל כך רחוקה אליה". רינה מודעת לעובדה שהיא נוצריה, אך נכספת בכל ניבי נפשה אל עולם היהדות. בעלה, הכומר הצעיר, רואה ביסורי נפשה ו... מעודד אותה בדרכה זו. גם סידור תפילה עתיק רכש עבורה בהולנד.

אותה שבת ששהינו בבית הכנסת המקומי, היתה בשבילה בבחינת „יום חג" שכן צוינה, בתום התפילה מסיבה גיורה של אשה מקומית, המועמדת להינשא לצייר ירושלמי. זו עוררה את כה הליכי הגיור, וסיפרה למסובים עד כמה נכספה נפשה אל עולם היהדות, עד בעיצומה של השואה.

כשבירכוה ראשי הקהילה, שוב לא יכלה רינה להבליג. בכי קורע לב פרץ מפיה. „היא זכתה להיות יהודיה, למה אני אינני יכולה לשוב ולהיות יהודיה" — מררה.

מחפשים עידוד מישראל

סיפורה המדהים של רינה, אשת הכומר מבון, חזר וליווה אותנו בכל סיורנו בגרמניה ובסקנדינביה. וקיבל משמעות מיוחדת על רקעם של הסיפורים המדהימים לא פחות, על היקף ההתבוללות האוחז כיום את הנוער היהודי „הנוער העזוב", כהגדרת אחד מראשי הקהילה. נוער עזוב, בהיעדר כל מסגרת יהודית מתאימה. פיזורן של הקהילות היהודיות, וריכוז המשפחות היהודיות הבוד־ דות, אינו מאפשר את טיפוח המסגרות הביהודיות של החינוך הנוער היהודי־מסורתי.

בצרתם מבקשים היהודים המקומיים את עזרתה של השגרירות הישראלית. „למה אין באים מהשגרירות להתפלל עימנו. הן יודעים הם ש„גם עשירי למנין" חסר לנו הללו יכולים מדי שבת לגרום לנו את ההנאה הזו של תפילה בציבור", — שח לנו אחד התושבים המקומיים, תעשיין נודע, שהוא והוריו רבות לישראל, אך נסתבר שבשגרירות הישראלית, מסיבות לא מובנות, „גם ימי שבת וחג הם ימי עבודה מקובלים, כי העבודה רבה" אישר באוזנינו הנספח לעניני־עבודה.

באווירה של בדידות

כה חשה עצמה הקהילה היהודית הקטנה בבון, כעשרות רבות של ערים אחרות, בדידות גוברת וניתוק כמעט מוחלט מיהדות.

נוספה לעניני יהדות ? באמה זה הסר — אמר מלוונו, אך שוב, אין מאשרים כינוי כזה. והתוצאה ? שההינתקות הזו גורמת להתבוללות הנוער, סמיכתו המוחלטת בין הגויים. פרנסי הקהילות הקטנות נכונות לכמן שהותו של שליח ישראלי, אך גם שליחים, מסתבר חסרים. את אלה שולחים בעיקר אל המרכזים היהודיים הגדולים.

סיפורים מחרידים על היקף הטמיעה שמענו בביקורנו בדנמרק ובשבודיה. בקופנהגן, בירת דנמרק, תוך כדי סיור ב„עיר הצעירה הצבע", — וב„טיבולי" הנודע, פגשנו צעיר יהודי מקומי, שהתרפק ממש עלינו כששמע שאנו מישראל. „אחותי לומדת בבר־אילן, גיסי רופא בבית החולים בתל־השומר, ואילו אני כאן. אינני יכול לעלות לישראל למרות שאני נכסף לעשות כן — אמר ומיד סיפר שנישא לגויה מקומית, נולדו להם שלושה ילדים אך אלה מקבלים את החינוך של האמא, כלומר, חינוך נוצרי. בתחילה לא היה איכפת לי, אך אחרי מלחמת ששת הימים, אחזה בי התעוררות לשוב אל היהדות, אבל מצבי עגום. זו טרגדיה שלי ושל מאות צעירים וצעירות יהודים אחרים" — אמר השפיל את ראשו. וצלילי המוסיקה העולות מן ה„טיבולי" וציחוקם של אלפי הצעירים הדנים, שסובבו בין ביתני הבידורים שאורות ססגוניים רצדו בהם, ובידיהם בקבוקי הבירה, שיוו לדבריו מעין מנגינה לתאי צורמנית.

„שליח הרבי" מהיבשת החמישית

מאת משה אישון

רבבות החוגגים שהשתתפו לפני כ־ שבועיים בהילולת רבי שמעון בר־ יוחאי, בל"ג בעומר במירון, היו עדים לחיזיון מיוחד במינו. איש גבה קומה, עטור זקן רב מידות, לבוש מדים של קצין בכיר בצבא האוסטראלי, ניצב על במה מאולתרת ובאמצעות מגבירי קול רבי עוצמה, קרא ל„אחינו בני ישראל" להעמיד במרכז את עניני החינוך לתו־ רה ולמצוות. הוא מצא סימוכין לדבריו במשנתו של הרשב"י ואורח חייו, שהם רצופים מסירות נפש למען החינוך ה־ יהודי.

קולו העבה גבר על צהלת החוגגים. המנגינות מלאות הערגה והכיסופין של ה„כליזמרים" שמשו רקע לנאומו חוצב להבות אש. דברי ההתעוררות התמזגו בלשונות האש שעלו מעמודי ההדלקה שעל ציון קברו של התנא האלוקי.

„תורה שנבראה בשביל ישראל הרי היא קיימת לעולמי עולמים, ישראל שנבראו בזכותה על אחת כמה וכמה" — נאמר במדרש רבה, משמו של רבי שמעון בר־יוחאי. האין בדברים אלה, כדי לחייב אותנו להגביר את לימוד התורה, להעמיק את החינוך היהודי כדי להבטיח את נצחיותה של ישראל — נצחיותו של עם ישראל — קרא בהדגשה יתירה, האיש במדים שמשך תשומת לבם של החוגגים במירון וביקש לפתוח את לבם לעניין החינוך.

שומרים על המאור שביהדות

האיש: הרב חיים גוטניק הרב הראשי של הקהילה היהודית במלבורן; הרב הראשי של צבא אוסטרליה; סגן יו"ר המגבית היהודית המאוחדת. ועוד שורה של תארים המעידים עליו שהוא איש רב פעלים. גם בלא שציין עצמו כחסיד חב"ד, ניתן לזהותו עם קהל החסידים שסיסמתו : „ופרצת".

כל כולו, בדיבורו, בתנועותיו הזריזות, במב־ ציה שהוא מציג לפניך. בפעילותו הרב־אנפית, בקפיצות הדרך בין מירון, ירושלים, תל־אביב, כפר־חב"ד, צפת וחזור חלילה, מגלם את הדמות של חסיד שהסיסמה : „ופרצת ימה וקדמה, צפונה ונגבה" — אינה סיסמה בלבד, אלא חלק בלתי נפרד מאורח חייו.

הרב גוטניק, יליד ליטא, בן לרב מזקני חסידי חב"ד. בימי הילדה התחנך בחברון, לאחר מכן בישיבות ליטא ושם, בראשית מלחמת העולם השניה, יחד עם קבוצה אברכים הגיע אל היבשה החמישית — לאוסטרליה, כשהוא ממתין לוויזה לארצות־הברית. „במקום ויזה — מספר איש שיחנו — קבלתי הוראה מאת האדמו"ר מליובביץ הרב ר' יוסף יצחק זצ"ל להישאר באוסטרליה, כדי להפיץ שם את מעינות התורה והחסידות חוצה".

„כשהגעתי לאוסטרליה מצאתי אותה כ„ציה הגידהה" מבחינה יהודית. כיום עריה המרכזיות — ערים ואמהות בישראל. הכל נשתנה. נוספו מהג־ רים יהודיים — ביניהם יראים ושלמים ; נוסדו בתי־מדרש, הוקמו בתי־כנסת ובתי ספר יהודיים. אפילו ישיבה גדולה, בה לומדים הוראה ממש, קיימת באוסטרליה." — מציין הרב גוטניק, תוך שנימה בשבילית של גאווה, המותרת להת׳ביד הכס. עם זאת, שלא להניח מקום לספיקות ובל יתפרשו דבריו שלא כהלכה. הוא מזדרז להוסיף. „לא אני לבדי חוללתי את המהפכה הרוחנית באוסטרליה. יש הרבה שותפים לכך. אולם, את היסודות הניחו אנשי חב"ד. הם גם מוסיפים לשמור על הגחלת הלוחשה — על המאור שביהדות

הרב גוטניק עוקב אחרי „מבצע תפילין"

בעזרת שליחים — שליחי האדמו"ר — המגיעים אלינו, כדי להגדיל תורה ולהאדירה.

המטרה: להגיע לנשמה היהודית

הרב גוטניק, אף הוא — שליח הרבי. מדי פעם בפעם משגר עליו האדמו"ר שליחויות כשלי־ חיות שונות, ברחבי תבל. הופעתו במירון, היתה חלק מהשליחות החינוכית שהאדמו"ר מליובביץ' הטיל עליו, במסגרת המבצע של „שנת חינוך". איש שיחנו עבר ארבע יבשות — אמריקה, אירופה, אפריקה ואסיה, כדי להפיץ את דבר החינוך היהודי. „אינני יודע, מדוע נבחרתי למשימה זו. ייתכן בשל המדים של הצבא האוסטרלי. בעולם בו אנו חיים, בני אדם מתרשמים מהלבוש החי־ צוני. יבוא סתם יהודי באיצטלא דרבנן וידבר בעניני חינוך, לא הכל ישימו לב אליו. עולה על הבמה — יהודי לבוש מדים, כל המבטים מופנים אליו. הבעייה שלי, כיצד לפרק את הקלי־ פות החיצוניות ולהגיע אל הנפש — אל הנשמה היהודית. אחרי פתיחה קצרה אני פונה אל הקהל בערך כך : רבותי. המדים שאני לובש אינם מדים של יהודי. באתי לספר לכם על המדים האמיתיים של יהודי — על הטלית והתפילין, שליוו ומלווים אותנו במשך אלפי שנות ההיסטוריה שלנו. בואו, נוריד מעצמנו את הלבוש הזר ונתעטף בלבוש היהודי המקורי. לאור הנסיון אוכל לומר שפניה מסוג זה מצליחה, ואם לא מצליחה באופן מידי, היא מעוררת הגיה, אירשקים בנפש של כל יהודי ויהודי. ולאט־לאט הוא מתחיל להרגיש, כי התר־ בות שהוא חי בה — זרות ליהודים...".

ואת גם הסיבה, הסביר הרב גוטניק, מדוע לבש את מדי „האופיסר" (הקצין) בעת הופעתו בל"ג בעומר במירון.

יהודי אוסטרליה עם הפנים לישראל

פגשנו את הרב גוטניק בתל־אביב. לפנינו רב, באיצטלא דרבנן — רב שמקפיד היטב שלא יהיה רבב על בגדו. זקנו כסופה, עיניו יוקדות, דיבורו ברורה ומעניני ארץ ישראל במרכז הוויי־ תו. גם אם מרחק של עשרים ושש שעות טיסה במטוס סילוני. מפריד בין קהילתו לתל־אביב.

אהבתו לישראל, מתחדשת בכל יום מחדש, אף לכך יש לי סיבות, מהותית החסידות. „אהבה זו של ארץ הקדושה צריכה להיות בוערת כרשפי אש בקרב איש ולב עמוק. כאילו היום ממש נתן ה' עליה רוח נדיבה" — אמר האדמו"ר הזקן, הלא הוא בעל התניא. הכיצד לא אהיה קשור לארץ ישראל — שואל ומשיב הרב גוטניק, עוד בטרם הספקנו להציג לו את השאלה, על קשריו עם מדינת ישראל.

זה ביקורו „הכי יודע כמה..." במדינת ישראל. לאחרונה, אין שנה שלא יבוא.

„ הפעם — הוא אומר — מצאתי את הציבור במצב רוח ירוד במקצת. למעשה, ידעתי זאת עוד בהיותי במלבורן. הגיעו אלינו הרבה „יורדים". יש ביניהם המוציאים את „דיבת הארץ". כמובן שזה מכאיב לנו. הקהילה היהודית באוסטרליה, גם אם מבחינה גיאוגרפית הרחוקה ביותר ממדי־ נת ישראל — היא הקרובה ביותר, מכל הקהילות היהודיות בעולם. היא קרובה — במימדי העליה, בחלקה במגביות, בפעולותיה למען החינוך היהודי, במאבקה המתמיד וגם המוצלח נגד מכת נישואי התערובת. אפילו אם נשווה את מספר העולים היהודים שבאים מאוסטרליה לישראל, באופן יחסי לעומת יהודי ארצות הברית, הרי אף בתחום זה אנו צועדים בראש".

הקהילה היהודית באוסטרליה מונה כמאה אלף נפש, כמחציתם — במלבורן, כארבעים אלף בסידני והיתר פזורים בערים ובעיירות של אוסט־ רליה, כמעט תבירה — פרט — חיים שלושת אלפים יהודים.

כתשעים אחוז מבני הקהילה קשורים בקהילה האורתודוכסית. „אמנם, קשה לומר שכולם יראים ושלמים. אבל, גם אלה חלוקים במקצת בקיום מצוות מצדדים להיות חברים בקהילה האורתו־ דוכסית, מתוך סנטימנטים מיוחדים לבתי אבותי־ הם" — מדגיש רבה הראשי של מלבורן.

כמחצית מהנוער היהודי באוסטרליה מקבל חינוך יהודי. „יש לנו בתי־ספר יומיים, גימנסיות וכפי שציינתי, גם ישיבה גדולה". כאן, מוסיף הרב גוטניק, „אנו מסתייעים במחלקה לחינוך ותרבות תורניים בגולה, בכל הקשור בייבוא בתי־ספר, בהכנת תכנית לימודים וכיוצ"ב. וכמובן שגם הביקור בהוה גורם דרבאנטי, בשדה החי־ נוך". כאמור, מבצעי הדבר שאיש שיחנו מצביע על הביקור כמי שמלא תפקיד מרכזי בהפצת החינוך היהודי.

רב צבאי גם ל... מוסלמים

שדה פעילות אחד בו הוא פעיל — הצבא האוסטרלי. כעשרים שנה בקירוב ממלא תפקיד של רב צבאי ראשי. מתפקידו לדאוג לצרכים הרוחניים של החייל היהודי.

מה מספרם המדויק של החיילים היהודים בצבא אוסטרליה? — על שאלה זו מעדיף שלא להשיב. „זה סוד צבאי" — הוא אומר. עם זאת מוכן לגלות שאחוז היהודים בצבא, כאחוז היהודים במדינה. „כל עוד שנהג אצלנו חוק שירות חובה, העבודה היתה מרובה. כיום, עם ביטול שירות חובה, פחתה גם פעילותו של הרב הצבאי. אם כי, בעיות אינן חסרות. עלינו לדאוג לאוכל כשר, למתן חופשות לחיילים יהודים בשבתות ובחגי ישראל וכן לעריכת תפילות וכיוב"ד".

הרב גוטניק נזכר: לא אחת, עלי להגיש שירותים דתיים גם לחיילים ממוצא ערבי — למוסלמים. פשוט, הם מבקשים אוכל כשר. לפי דתם — כידוע — אסור להם לאכול „דבר אחר". כמו כן מתענינים בדת היהודית. יום אחד שאל אותי חייל מוסלמי : רבי, אתה ציוני. אמרתי לו : אני יהודי וכיהודי, אני מתפלל שלוש פעמים ביום לשיבת ציון ולשלומה של ירושלים. האם גם אתה מתפלל לשוב לפאלסטין ? השיב : לא, אני אוסטרלי...

ובכן זה ההבדל בינינו — אמר הרב לחייל המוסלמי. אמנם אני אזרח אוסטרלי, אך עמי ואמונתי קשורים קשר בל ינתק עם ארץ־ישראל, עם ארץ ציון וירושלים.

ועוד סיפור בפיו : בתפקידי כסגן יו"ר המגבית היהודית המאוחדת נפגשתי עם שני ערבים מלב־ נון, נוצרים לפי אמונתם. יותר נכון, הם באו אלי, כדי להעניק תרומה למגבית היהודית המאו־ חדת. היה זה לפלא בעיני. אחרי חקירה ודרישה התברר, שהם אינם היחידים, מקרב הערבים, המוכנים לתרום למגבית היהודית המאוחדת. אמר לי אחד מהם : אנחנו מעוניינים בישראל חזקה, כי אם ישראל חזקה, יש סיכוי שלבנון החלשה לא תיפול...

לא הרחבתי אתו את הדיבור. בפגישותי עם בני עדות אחרות, אני מקפיד שלא לגלוש לעני־ נים פוליטיים. אולם דבר אחד אוכל לומר, חרף העובדה שמספר המוסלמים החיים באוסטרליה — עולה על מספר היהודים, דעת הקהל באוסטרליה אוהדת לישראל. אמנם נעשה ניסיון מצד ראש מפלגת השלטון להדק את הקשרים עם מדינות ערב ואז, כזכור, פרצה שערוריה גדולה. אותו ראש מפלגה ביקש להסתייע בכספי ערבים, במע־ רכת הבחירות, אך — כידוע לכם — הוא הובס בבחירות ונחל מפלה גדולה. מפלגת השלטון כיום — אוהדת לישראל וממילא גם עמדתה של הממשלה האוסטרלית ידידותית מאוד כלפי מדינת ישראל.

כיצד מתגברים על ה„ירידה"?

לקראת סיומה של השיחה בקשנו לשמוע, על הסיכויים לעליה מאוסטרליה ? הרב גוטניק : „קיימת תנועת עליה מוגברת. הרבה צעירים עולים, ואלה שאינם עולים נוסעים לישראל ללמוד. הקש־ רים הדוקים מאוד־מאוד. חבל, חבל מאוד שתנועת ה„יורדים" בישראל בהקיפה, גורמת ל„גרעון" בהשוואה למספר העולים...

לרב גוטניק, תרופה בדוקה לעצירת גלי הירידה והיא : העמקת החינוך היהודי. „היורדים" נעדרים שורשים יהודיים. אם תגבירו את הפעילות למען החינוך היהודי, אני בטוח שתיפסק תנועת „הי־ רידה".

לפני שניפרדנו, מבקש רבה של מלבורן, רבו של צבא אוסטרליה, להדגיש, כי כל מה שאמר וכל מה שיאמר בשמו, לא למען כבודו הוא, אלא למען העניין שהוא פועל למענו, בשליחותו של הרבי : „לעורר את היהודים בישראל ובעולם כולו, להעמיד את החינוך היהודי במרכזו".

„לפני כחודש נפגשתי עם האדמו"ר מליובביץ שליט"א והוא אמר לי שאחרי הנצחונות של תפילין ונרות שבת הגיע תורו של החינוך. השעה היא — שעת רצון".

„ובשעת רצון זו אנו קוראים, כלשון הכתוב בקריאת שמע : ושננתם לבניך ודברת בם, בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך" — במלים אלה ניפרד מאתנו הרב גוטניק, כשהוא חוזר ומבהיר. להדגיש את עניני החינוך, כי זה העיקר — זאת גם עיקר שליחותו.

הוא מאמין בהצלחת השליחות, כי אם הרבי אמר שזוהי „שעת רצון" — ההצלחה מובטחת — חזר ואמר.

„בכלל — הוא מסכם — זה חיוני לקיומו של עולם אשר לפי חז"ל עומד על שלושה דברים : על התורה, על העבודה ועל גמילות חסדים... ותלמוד תורה כנגד כולם".

هكذا من الاصل

صكذا من الاحل

of Jordan
LIBRARY

בחוג המשפחה

מאת נעמי גוטקינד

ארוחה חמה - בכתה

בשר, תירס מבושל, ליפתן ופירות, מבחר צלחות פלסטיק נאות ועל מפיות מיוחדות במקום מפיות ושיחות, הם עיקרון של יופיים בכל בתי הספר של כפר סבא בחודשים האחרונים.

הרוחות החמות המוגשות לילדים בכפר־סבא בבגשים אחרי דים בראש, ניתנות במסגרת ניסוי מהפכני של המוסד לביטוח לאומי הבא לפתור את בעיית ההזנה במערכת החינוך הישראלית. כידוע, הפכו הארוחות ההמוניות בחדרי האוכל של בתי הספר למעמסה חברתית וכלכלית גם יחד. הילדים עצמם מרבים להתלונן על דלות התפריט וחוסר הטעם, ואילו בקרב ההורים כבר קובלה ההבחנה שייחד הסועד צהרים בביה"ס הוא כבמצפה בר מציקה... כדי לבטל את הניבת הסוציאלית המפלה הזו, וכן לגנון עד כמה שאפשר את התפריט, תוך כדי מתן אפשרות להורים לפקח על הרגלי האכילה של הילדים ולהתגבם להרבות אכילה התלישר אנשי המועצה הציבורית למפעל ההזנה הביטוח הלאומי לגשת אל הנושא כבעיה חדשה לחלוטין. בכפר סבא שנבחרה כי שפן נסיונות, מגיעים לכתות, בשעות הצהרים, מגשי הארוחה והם מחולקים ע"י תורנים מבין התלמידים, לכל ספסל וספסל. הילדים כולם, בלא יוצא מן הכלל, סועדים בשיתוף, בהשגחת המורה. בדו"ח ביניים על ניסוי זה שהוגש בשבוע שעבר לשר החינוך והתרבות מצאנו כי גם ההורים, גם התלמידים וגם ההורים מדווחים על שביעות רצון משיטת ההזנה המחודשת.

את הדו"ח כתבה ד"ר יעל פוד גר, סגן ראש מינהל החינוך בי משרד החינוך והתרבות, לאחר סיור שערכה בכפר־סבא המועצה הציבורית לנושא מפעל ההזנה.

בדו"ח נאמר, כי כיום, לאחר כשני חודשי הניסוי, ניתן להיווכח כי ארוחות צהריים לכלל תלמידי בתי הספר מוכיחה עצמה כיעילה הן מבחינת הרכבה והאופן הגשתה והן מבחינת האוירה הנוחה שהיא יוצרת באוכלוסית התלמידים המורים. „הניסוי זכה לי הדים חיוביים בציבור".

האכילה בכיתות לא מפריעה

להלן מציינת ד"ר י. פוגר על כך שהאכילה בכיתות לא הפריעה בבתי־הספר שבהם אין חדר־אוכל. „כפי שניתן להתרשם כיום נראה כי נושא זה עמד במבחן מעל לכצפה. רוב המנהלים והמורים מציינים את האוירה הנוחה וההתיבות השוררת בזמן הארוחה. כמו־כן אין כל הפרעות בארגונה של הכיתה מחדש ל־המשך הלימודים" — אומר הד"ר זו"ח.

ההבדל, כי בדרך־כלל סבלים התלמידים שביעות רצון מהרכב האוכל וקיים הבדל משמעותי בין כיתות א'—ג' לכיתות ד'—ח' בי בכיתות לאכול סוגי אוכל הדשים או לגמור את מנת האוכל בבית.

דו"ח־הביניים קובע כי צמיחתם של הפרים עד כה אינה מבי ביעה על בעיות מיוחדות בהכנת המערכה והנקיון. רוב ההורים מקבלים את הניסוי בשביעות רצון.

החששות נתבדו

בשבוע שעבר קיימה המועצה הציבורית לביטוח בפעל ההזנה בראשות מר אריה נאור, ראש עירית קרית־גת, ישיבה בכפר־סבא שבמהלכה נערך סיור בי בתי־הספר. חברי המועצה אמרו בישיבה כי החששות שליוו את הניסוי בשלביו הראשונים באשר לשיטת ההזנה המתוצעת „האכילה בכיתות נתבדו ...והאכילת הילדים בצוותא מדעת הטפטפה חינוכית השובה הנוסף לצורך הרגלי אכילה באותיים".

יו"ר המועצה הציבורית סיכם את הדיון באומרו, שזו הפעם הראשונה ששאלת ההזנה הכוללת כמפעל הינוכי נבחנה ונבדקת בכל ההיבטים והניסוי הוכיח שי הגשת ארוחות בכיתות ניתנה לביצוע.

בספר ועדות ואנשי־מקצוע עו־ קבים אחר הניסוי בכפר־סבא. בין אלה: ועדה פדגוגית בראשות מר אפרים רוקח, יו"ר הוועדה לחינוך יסודי במשרד החינוך, ועדת מחקר מטעם המוסד לביטוח לאומי, ד"ר א. רשף ממשרד הבריאות וצוות תצפית הבודק מדי יום את מהלך הניסוי.

כוונת המוסד לביטוח לאומי להרחיב את מסגרת ההזנה בכתות עד שתקיף את כל בתי הספר בארץ, ובכך תיפתר שאלת ארוחות הצהרים בשעה שיהלום על יום לימודים ארוך. אם ישפוט מן הדיבורים הנוכחים על קיצוץ בתקציב החינוך, הרי שיום לימודים ארוך הוא בגדר חזון למועד בלבד, לכן השוב היה, אילו, בעקבות המסקנות החיוביות מן הניסוי בכפר סבא, היותה מתקבלת ההחלטה של הזנה בכתות בכל מערכת החינוך הישראלית כבר בשנה הבאה, גם בלא הארכת שעות הלימוד.

כל גווני הקשת - באיפור ובלבוש

בהשראתם של הרמונית הצבעים והאמנות הציורית, משלבת אופנה קיץ 1976 אקלקטיקה של המורות מהקיץ וההוויה, בשפע של גוונים והשפעות של הדפסים.

בטכסטילים התערבות צבעי הפולקלור האוריינטלי המשפחתי, בשילובים עזים של צבעים ואסטטיקה לעשות פריטים, והדפסים עד־צבע ליד גוונים יוצרים והפסיפס של פרחים פסטלים.

מלהתת הקיץ מתבססת על מערכות לבוש מגוונת: טוניקות מעל מכנסיים בלוק הדוק מצודות ראיות; שמלות מצופות, התפארות במסים קלילים; גזרות ישרות עם מגורות צבעות.

הצבעים השולטים בעונה זו: לחם — כחול, אדום ולבן, ולערב — שחור, סגול וירוק.

כמובן זה השפיע גם על אמני „רבלון" בשובם לעצב איפור חדש לפנים. עיקר החידוש של איפור זה שמטרתו להדגיש את גווני הפרווה הם עלייה עיניים מהם המתגלות ממעל קו הריסים בגווני גג חום, אפור, סגול, כחול כהה וירוק מפספס, ריסים שחורים ואודמים, ומשמחים על פסים של אודם.

✱

מה חדש? / חינוך לאיכות סביבה בצביעה

בתיאום עם גישת משרד החינוך כי יש לעורר בילדים ובנוער מודעות לנושאי איכות סביבה ותרבות חיים יצרה החברה להגנת הטבע חוברת צביעה חדשה „נשמה ונצבע ישראל נקיה".

החוברת משתמשת בטכניקה מקובלת בחו"ל — ציור לצביעה כשמעליו דף פרגמנט שקוף עליו מצויירים פריטים „מלכלכים": נייר זרוק, בדלי סיגריות, הרי־סות על צצים, קליפות פרי, רכוש צבורי מושחת ועוד.

מטרת החוברת היא הקניית מודעות לתרבות חיים ואיכות סביבה בדרך של צביעה מכוונת סלקטיבית.

החוברת תופץ בבתי־הספר ובי גני הילדים העירוניים.

מיכל חדש לחול ניקוי

מוצר חדש שיצא זה עתה לשוק הוא מיכל חול ניקוי „בזק", שבניגוד לכל שאר המיכלים בי הם נמכר חול ניקוי היגו מרובע וקטן, ונוח לאיכסון, אם כי הוא מכיל לא פחות כ־600 ג"ר. לי עקרות הבית בעלות המטבחים או ארונות המטבח הקטנים, יש בכך, ללא ספק, יתרון ניכר.

שמלות סריג לחורף 76

חברת פפקו, שהתפרסמה בעבר בבגדי הוולור שלה, יצאה לאחרונה בסידרת דגמים העשויים ממאה אחוז צמר בסריג עדין ביותר. מאחר שרוב בגדי החורף שלנו נעשו לאחרונה בתערובות סינטטיות, יש משום חידוש בבגדים אלה (ראי תצלום מצורף). בתצוגת האופנה נראו למשל שתי שמלות ארוכות שרוול בעלות כיווצים רבים ויהצאיות רחבות, במראה גוליש, התואמות את הנטיה הרווחת היום לנשיות מופגנת בלבוש.

התפריט המאוזן - חומצות ובסיסים

מאת צילה לוטווק

מה קובע את הבסיסיות והחומציות במזוננו? מזון אחד המתרגיל מקבוצות המתכות: נתרן, אשלגן, סידן, מאגנזיום וברזל. שבתרכובותיהם עם חמצן יוצרים בסיסים, ומזון שני מכיל מקבוצת אל־מתכות — כגון: גפרית, כלור, זרחן, שבתרכובותיהם עם חמצן יוצרים חומצות, לפת מזונות בסיסיים שייכים: פירות (חוץ משזיפים שבם בעלי תגובה חומצית) וכל פירות מולל הפירות, והלב.

למזונות חומציים שייכים: בשר, דגים, ביצים, ממשפחת גפרית וזרחן וגם דגנים ומוצרי דגנים כגון: קמחים, גריסים, לחם, חלות, לחמניות, עוגות, אטריות, פתיתים ועוד. כל אלו מכילים כמויות גדולות של זרחן, וכן אגוזים, קטניות ושעועית, וכן (אפונה ירוקה ושעועית ירוקה) בשמנם, בשימושים, בחומצה.

אמנם העגבניות והזרחן מופיעים בירקות שונים — בעיקר ממשפחת המצליבים כגון הכרוב, כי רובית, צנון ובצל. אך הם מופיעים בכמויות קטנות יחסית, הם מאוזנים היטב ע"י עודף מינרלים בסיסים. ובאכלנו אותם בי צורתם החיה והטריה — הם מביאים תועלת רבה לגוף.

בשיווי משקל מאוזן, כל עודף של חומצה בתוך הגוף מנוטרל מיד. אבל במקרה של הפרת שיווי המשקל בכיוון של עודף החומציות הנגרמות ע"י כמויות מופרזות של אוכל חומצי בלבד, ומחסור חמור במינרלים היוצרים בסיסים בתוך הגוף, מתחילות הפרעות חמורות. הדם מוכרח להזקק למלאי הבסיסי של המינרלים. ואם המלאי מדולדל, הגוף משתדל לאזן ע"י ניטרול החומצות, בלקחו מהגוף מינרלים הנחוצים לו. בעיקר מגייס הגוף את הסידן מהעצמות אם אין לו מקורות אחרים. ברור שאחרי תקופה ממושכת של אכילת מזון לא מאוזן נוצר דילדול חריף של מלאי המינרלים בגוף עם כל הי תקלות הקשורות בזה. ואז — יש גם סכנה של היווצרות גרעין בסידן בעצמות החלשתם. במקרים כאלו נעשות העצמות פריכות, כן נעשים הפרעות בפעילות תקינה של העצבים. כאן יש מקום לציין לזכות הצמחונים, שאין התופעה — פוקדת אותם. מבחינה זו התפריט שלהם הרבה יותר מאוזן ובכאן מקור האימרה „שלצמחונים עצמות חזקות". המסקנה היא שעודף בסיסי בהרכב המזון הוא הינני. א. על מנת להבטיח ניצול יעיל של חלבונים ופחמימות בגוף. ב. להבטיח לגוף כלאי של עודפי בסיסים, לניטרול עודפי החומצות. היחס הנדרש בין בסיסים. החומצה בתוך הגוף הוא בערך 20% חומצה ו־80% בסיס. בהתאם לכך יש להרכיב את התפריט.

כפי שציינו כבר — הפרעה במאזן חומצה — בסיס, בתוך הגוף, יכול לבוא מתפריט לא מאוזן. ביחוד בימי החגים השבחות. וכלל לא נחבייש לפרטו. א. מנה־ראשונה: דג ממולא — הביזוי ביצים + חלה. (חומצי פעם הראשונה) מנה 2: מרק בשר „זהב" + אטריות על ביצים (חומצי בפעם שניה:) מנה עיקרית: בשר עם תוספת של דגנים, חלה, לחמניה, לחם, פתיתים, פשטידת איטריות, אורז כדי (חומצי בפעם השלישית:) מנה אחרונה (שהיא מיותרת לגמרי:) עוגה „חגיגית" על טהרת ביצים וסוכר או בקקרה „הסוב ביותר" גלידה על ביצים וסוכר עם תמצית מלאכותית. (חומצי — חומצי בפעם הרביעית:) ביחס לסוכר ניתן ציון מיוחד — עוד שודד סידן נוסף (סוכר הי קנה כידוע ממיס את הסידן בי גוף:) מובן שתפריט כזה לא ניתן לנו בהתורה מהר־סיני. ולמען הבריאות קל לשנותו. הוא עלה לפני מאות שנים, כשהיתה מגמת במועט ההזנה לאכילת הרבה חלבונים ולהרבות בקלוריות ומי שמרבה הרי זה משובח. מדע הי תזונה ביסינו צבעם את מנת הי חלבון וכן מספר הקלוריות, זאת ועוד הוא ממליץ על הוספת פרי ויקר כדבר אינטגרלי לכל התפריט והפרים. הצורה היא ששילוב של דיאטה־חלבונים עם הדגנים גמי שכת לאורך כל היום. הן בארוחת בוקר כגון גבינה, לחם, לחמניה, דיסה, ריבה הן בארוחת הערב.

דיאטות כאלו גורמות דלדול קשה של בסיסים בתוך הגוף וכביאות לעודף חומצי הידוע בי שמו הנכון אצידוזיס. סימני עודף החומציות בגוף הם עיפות מרובה, כאבי ראש, הזדקנות מוקדמה, נדודי שינה ועוד. נוסף לדיאסה לא מאוזנת גורמים גם מצבים ממושכים של התרגשות, מתיחות, מאמץ יתר בעבודה — לעודף של פסולת חומצית. ורק עודף בסיסי יכול להקל או לבטל מצבים כאלו.

לא נותר לנו אלא ליעץ לאור כל הבשר, החלבונים, והדגנים, לאכול כל חלבון ממין אחד בי ארוחה לחוד ולהשוב גם על הי מהר. לא לאכול בריכוז כה הזק של כל החלבונים בהפריט אחד. במקום תושת הדגנים שבו הורגלנו. מזורי דורות יש להוסיף על כל מנה חלבונית סלט ירקות פי 3־4 יותר ממנת החלבון או פירות מתאימים, רק כך ניתן למגרע עודף חומצי בגוף. אפשרות אחרת היא דילול אחוז החומציות שבמזון על ידי השריה ותפיחה של מנות הדגנים. האורז, הי בורקול, הקטניות וכדו'. משרים אותם במים למספר שעות — זה גם מקצר בהרבה את זמן בישולם ובקנה לנו חסכון בדלק וגם שומר על הערכי מזון יקרים שלא ילכו לאיבוד בעת הבישול הי מבושל, ואפילו אותם אוכלים בהוספה גדולה של עלי חסה וי סלט ירקות. גם שתיה מרובה של מיצים טבעיים מעורבים במים — בשכן היום משפרת את מלאי הבסיסים ומדללת את מלאי הי חומציות בגוף.

לאושרנו — עומדת לרשותנו הקלאוה מפותחה ביותר שהרבה ארצות מקנאות בה, אנו יכולים להקטין בצורה זו בהרבה את יבוא הבשרים ואת הדגנים כי אחד. לאחרונה גם משרד החקלאות יצא בקריאה, לאמיל יותר תפודים, על מנת לחסוך ביבוא החיטה. בצורה זו נשיב כלכלת המדינה עם בריאות האוכלוסיה. כי בריאות תקינה: הזנק, כושר גידול הטיון של הגוף. הלויים בי הרבה ברמת הבסיסיים שבגוף.

שחמט

בעריכת שלמה קנדלשיין

רדשקוביץ — אמן בינלאומי

האמן הבינלאומי אברהם קלדור מתל־אביב, האמן הבכיר יצחק רדשקוביץ וכו' זכו בכיבוב הראשון בתחרות הבינלאומית הי 14 במנין התחריות הבינלאומיות, שי נערכו עד כה בארץ.

התחרות הבינלאומית האחרונה נערכה במסגרת בשתחר שחמטאים המסורתיים בנתניה — והשתתפו בה 12 שחמטאים בהם 3 אורחים מחו"ל. יצחק רדשקוביץ היה זה השיג כפול „ושבתה כפולה" שכן הישגו מבטיח לו דרגת „אמן בינלאומי".

השחמטאים נוספים שהצטיינו היו האמנים הבינלאומיים יעקב בריינין וניקאל סטין האנגלי. יכן יוסף פורת „וקן המשתתפים" שהיטיבה כי לא נכון לזה יהא עדיין בהיה ייעוב היה... בתחרות. את הפתעת התחרות יש לראות ביעקב בריינין גבע... שהשיגו המעלה בישראל... עצמם. בתחרות ע"י... הכיבה הראשונים וכו' הפרסים בסכום כולל של 4000 ל"י.

מבהרות מאיזור השרון ובהן 60 שחמטאים צעירים.

בתחרות בתי הספר היסודיים זכתה כי־בית שבינתיה בגבור את פהה הקיה ...

בתחרות בתי הספר התיכוניים זכתה פתח־תקוה שניצחה בגבור את הרצליה ...

השתתפו נבחרות מפתח־תקוה, כפר סבא, הרצליה, רמת השרון ועמק חפר.

ההורים העסוקים הנציחו את הי בוגרים ישראל ובבהרות המנוצחות ובי פרסים והתודיה ישקבים המשתמשים כיס.

ארגנו את התחרות ד"ר אהרון מר־קין בנתה כוערון השחמט בכפר סבא ובהן אורך בנהל ועצבה הנוער המקרב יה.

✱

ביום שני הקריב עצה 18.30 תפתח במועדון השחמט ע"ש „מבטאל הבי קרי תל־אביבי (רח' הירקון 54) ה־אליפות ה־10 של המועדון. ראשים להשתתף בתחרות שחמטאים הבי המועדון ואורחים החל מדרגה „ראשונה" ומעלה.

סך של 3000 ל"י הוקצבו לפרסים וההרות התנהל בשיטה „השווייצרית" — 11 סבוב בכל יום שני בשבוע.

✱

בתחרות לזכר דב פורת ז"ל המי קיימת במועדון רמת־גן מובילים אחר הסבוב הי9 אלוף הארץ נתן ביריבוים הארוה, לב צם 7 נק' כל אחד שפיראל מיכאל לב — 5½ נק' (1 נכ').

✱

נפתחה אליפות העיר הרצליה — 1976 בהשתתפות 36 שחמטאים הי מחורים בשתי התחרויות בחולקות לי בבהרות ...

המשחקים מתקיימים בכל יום שני בשבוע החל בשעה 19.00 בבית „הכי רבנים" — מרכז לתרבות בהרצליה.

ממשחקי התחרות הבינלאומית בנתניה סיציליאנית

(סבוב 7)

קלדור — בלוויין

1. ה4 ג5 2. פג3 ד6 3. פג3 א6 4. ד4 גxד4 5. פxד4 פו6 6. רה3 ה5 7. רז2 רב7 8. ט"ט ה6 9. צד4 ...

[illegible]

סיציליאנית

(סבוב 7)

פטין — אינגוריאנוב

1. ה4 ג5 2. פו3 ד6 3. ד4 פו6 4. ...

[illegible]

33. פו6 השחור נכנע.

התקציב המוצע

(סוף מעמד 3)

בירון שאין גבול להתעצמה — הרי ההוצאה להתקציב הביטחוני צריכה לדרוש פתיחה של יכולת הבשק. לקצאה זו צריכה להיות מאוזנת בי כשנה כך הכל הקצאת הבטאמים. משק בריא חשבה בריאה מצב תנאי השוב להמערכת הביטחון.

יש לכך גם שיקול כלכלי ישיר. היוקה גרוטימה גורמת לאינפלציה ולהתקפות. הרמה של מידארה גי פי לביטחון התלישה את בה הקניה של ההקצאה הגוללת לביטחון, כמו להתקציב כולו. בכפגור של דבר אין הקצאה נוספת מבדירה את התוקף בי ביטחונו הגולל.

האם דעה זו בנוגע להתקציב הביטחוני היא ועתר כלבד, או נחלת כל גיתת המפלגה?

יש דעות שונות בסיעה. זו בהחלט איתה דעת יחיד. יש זוכר שבנושא התקציב מפרוסים בעיקר שני הי הפרים בוועדת הכספים והם חיווים ראיה את התמונה כולה. ברור שי ישנם יועדים נוספים בתקציב שאף הב בבחינת פיקוח נפש — ולכן יש לראות את התמונה כולה מאוזנת.

האם אתה מחייב את הקיצוץ בהתנפת היקר לקיצבאות הבירית הלאומי לילדים, כפי שהציע שר האוצר?

— אני מתנגד לקיצוץ זה בתוקף. כאשר בוצעה הרפורמה במס הכנסה היה ברור שקצבאות הילדים באות במקום הזיכויים ממס הכנסה עבור ילדים. אסור עתה לבטל את עקרונות הרפורמה.

זאת ועוד: היעדים הסוציאליים, שלהם חשיבות להבטחה כושר עבודהנו. אינם מקבלים ריאלית את הי חלק אותו קיבלו בעבר — הן החלטיה והן יחסית. מה שנדרש הוא לי קצץ בהוצאות הממשלה והמנגנונים הציבוריים הסמוכים על שולחנה.

כלומר, אתה הולך על שיטת מצמצמים והצעדים הנבקשים לי בכפית הקצאה עמוקה ובענפי המשק?

— אכן, כך הוא הדבר. הגידול המשמעותי בשירותים במקום הגידול הרצוי בייצור הוא דבר שצריך להדאיג אותנו. יש לנקוט בכל האמצעים כדי להבטיח הפניית כח אדם מהשירותים לייצור, ובתוך זה לייצור לשם ייצוא. אלה צריכים לעמוד בי ראש סולם העדיפויות שלנו. יש לי דעת כי הקפם של המנגנונים הציבוריים השונים והנטיה הטבעית שלהם להתרחבות מסכנים את הכגמה הי אמורה. לכן הקיצוץ התקציבי צריך להתבצע באופן שיבטיח את השינוי הכבני במשק בכיוון הרצוי.

שלנו, אכלנו את יתרות מטבע החוץ ואנחנו תלויים בהלוואות לזמן קצר. היא הנותנה. מצב זה מחייב צמצום ההוצאה בכל משרדי הממשלה. אני ציבר ותוהה לעתים, כיצד זה שאנשים נבונים בקואליציה ובאופוזיציה כאחד, מציעים קיצוצים בתקציבים בלי לנגוע בתקציב הביטחון שהוא המשמעותי ביותר.

בנסיבות שתיארה, האם רמת החיים הציבורית הפרטית מולמת את מצבנו?

א. מלמד: בהחלט־לא. אנחנו חיים ברמה שהיא מעל ומעבר למה שאנחנו יכולים להרשות לעצמנו. רמת החיים היא מהגבוהות במדינות המערביות בעוד שהפריון אצלנו מי הנמוכים במדינות אלה. כדי להקטין את התלות בגורמי חוץ צריך להפוך את הסדר: להעלות את הפריון ולי צמצם את רמת החיים. הרשבני שלא יהיה מנוס מתמורת מטוייסת ברמת החיים לתקופת מעבר עד שנוכל לי כבור על רגלנו שלנו.

הברירה: בין אבטלה מתוכננת לבין חוסר עבודה

הזירות רמת החיים ברוכה, לפי שיטה המקובלת, ביצירת אבטלה ניכרת. האם זהו מחיר שמחיר לנו להתחייב בו?

— יש לראות את הדברים נכונה. הברירה שעומדת בפנינו אינה בין אבטלה לתעסוקה מלאה. הברירה היא בין אבטלה מתוכננת ומבוקרת, אשר אנחנו מכוונים אותה ושולטים בה. כאשר משתלים שהיא לא תפגע בשכבות החלשות ביותר, לבין אבי טלה גדולה שתפרוץ בשל חוסר כבי בע חוץ, אי יכולת לייבא חמרי גלם להנעת גלגלי המשק. אבטלה מהסוג השני לא תהיה מבוקרת ומכוונת. היא תפגע בעיקר באוכלוסיה החלשה ביותר. אם המצב הנוכחי ימשך ולא ייבקשו האמצעים החריפים הדרושים, הרי אנחנו נעמוד בפני העדר אפשרות לרכוש את חמרי הגלם הדרושים ונגיע להדממה מפעלים. אז יהיה מי אוחר מדי.

עסקי הדרשה של האוצר צמי רים בהודיע אונזים קיצוץ גמור בתקציב הסובסידיות ויוקר מצרכי היסוד. האם אתה תומך בכך?

— אני בעד צמצום הסובסידיות. עקרונית אני מחייב מדיניות של מתן שירותים אוניברסליים לכל. אולם לי צערנו אין האפשרות לעשות זאת במצב שבו אנחנו נתונים. לכן יש ליצור מערכת סובסידיות שתתמך אך ורק בבעלי הכנסות נמוכות. בי מתן סובסידיה לכל במצב הנתון, יהיה קשים מתן הסבות־יתר להוקים ומכילא הרחבה הפער הסוציאלי וי פגיעה בחלשים. זו דרך אנשי סוציאליה ואנשי כלכלית.

במשך שיהנהו השמטה לא אתה בקרה חריפה על ההתנהגה הכלכלית. כיצד לם, האם אתה מאמין שההנהגה הכלכלית משמתלה לבצע את המדיניות הדרושה?

— ביקשת בגילוי לב ואענה כך. לצערי תשובתי שלילית. הביצוע של המדיניות הכלכלית לקוי גם באותם התחומים בהם המדיניות היא בכיוונים הנכונים. על אחת כמה וכמה שישנם גם תחומים שבהם הכיוון איננו נכון. במצב זה אין לצפות לתוצאות הרצויות.

האם תצביע בעד התקציב?

א. מלמד: הודעתי שלא אצביע בעד התקציב בתכונתו הנוכחית. ערד נכי מקוה שגלית להשפיע על שר האוצר ועל הממשלה, כי השכל רי הכרת הצרכים האמיתיים יתגברו רי בועדת הכספים יגובשו השינויים הרי רמיים בהקציב. בעד התקציב כפי שהוא עומד עתה — לא אצביע.

דרושים אמצעים לא שיגרתיים

מול דברים אלה שבוצה המכסה שהלוקת התקציב נגזרת מראש, כאשר רובו מופנה לביטחון ולי תשלומי הכבודה. כאולי זמן מגיע המסוב להשלומי הזמות לשיא של 18 מיליארד ל"י — דבר שעולה אין עליהם. האם אין מצב זה מבטיל מראש את הנבירתה?

— אכן מצב זה שקרוב לרבע כי התקציב כופנה להשלום הזבות, כאי שר החוב הפנימי גדול ב־50% מהי תוצר הלאומי הגולמי (התלי"ג), הי חוב החיצוני יגיע בסוף השנה לי ביליארד דולר, הגרעון במאזן התשלומים עולה על 4 ביליארד דולר, — הוא המחייב. במצב זה אנחנו נצויים לנקוט באמצעים לא שגרתיים. אהרת לא נוכל להמשיך לי עמוד. זאת בלי שנדבר על כלוא המשמעות האיכותית של התלות שלנו בגורמי חוץ ממבחינה המדינית.

(סוף מעמד 3)

אוייבים

(סוף בעמוד 8)

גון, כבלחמה פנים ערביה. אלא שי התהרשויות שם כהלולה להרוג מבלחמה פנים־ערבית. החשש הוא שבמסגרת האויבים המתחלפים, יכול להגיע הרגע שכל הריכוז הצבאי הזה בלבנה, של כוחות רבים, יופנה נגד ישראל, ובכך יתאחד כל הכוחות הערביים נגד אויב משותף, שכן ישראל ההוה מאז ותמיד הכוח הי מאחד של כל מדינה ערב.

השאלה שעומדת לדיון היא, מה תהיינה פני לבנון לאחר המלחמה. האם אש"ף יצא מהחזק? האם סוריה תשאר בלבנון? האם השינויים יהיו לרעת ישראל?

החשש הוא שלבנון שלאחר הי מלחמה תהיה פחות נוחה לישראל בין שהיא ההיה בשליטת אש"ף וי בין שהיא תהיה בשליטה סורית. כוחות המחבלים התעצמו בלבנון. הם רכשו נסיון להימה נגד צבא סדיר, הם צברו נשק אנטי־טאנקי. הם מאורגנים ביחידות גדולות. וה צבא שיש לקחה אותו בחשבון בי שעת מלחמה. בשעה שעד עתה לא היה כוחות המחבלים אלא כפרד בלבד. מאידך אם סוריה השלום בי לבנון אין מקום להעצה הפעית של ארגוני המחבלים. סוריה תפעיל אי הם בפקוח. שתי האפשרויות אינן נוחות לישראל, לא שליטה סורית ולא שליטה של אש"ף. אלא שהי שליטה הסורית היא הרע במיעוטו, משום שיש בה בלם לכהות אש"ף. כנגד הבלם הזה לוחם כיום אש"ף. הוא מבין שבשלטון סורי לא יוכל להמשיך את פעולותיו כבעבר. אש"ף לא יבד דבר ממשגיו. המשגה הי ראשון שלו, שניסה להתערב בירי דן, והמשגה השני שלו שניסה לי ההערב בלבנה. עבור המשגה הראשון שילם מחיר כבד. עבור המשגה השני הוא משלם מחיר לא פחות כבד. אך מצבו של אש"ף תלוי כיום ביכלתו לעמוד כנגד הלחץ הצבאי הסורי.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 ולחוק התכנון והבניה תקון מס' 4 תשל"ג 1973.

תיק מס' 2524

נתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה למתן הקלה על החלקה 252 בגוש 6167 ברחוב בוריכוב 47 גבעתיים, לפי תכנית המתאר מותר לבנות על החלקה הנ"ל בית־בגובה 3 קומות בעל קומה עמודים מפולשת עם 69%.

בקשת בעלי ההלקה להקים את הבנין עם 69% בשטח המגרש ברוטו ובהקלה של 1.5% משטח המגרש לאחר ביצוע ההפקעה.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום מהל מיום הפרסום של הודעה זו. ואם לא תתקבל כל התנגדות בהקופה הנ"ל, נראה את הבקשה כמאושרת.

קובא קרייזמן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים

סיון תשל"ו — חדש יוני 1976

חסידות של פשטות וצניעות

(סוף מעמוד 4)

בשואה עבי 40־43 אם כי רבים שם אי הדייקים. כמו בן הוא מתגלם באותו חלק במשפחה שעלה לארץ. ואינו מכיר כלל את בן דודו רבי יהודה צבי ברנדויין, תלמיד הרב אשלג בעל ה„סולם", שבעצמו התחיל בכה ספרי קבלה. גם כמשפחתו של קריבה ניכר שלא טרח לחפש אמרי תורה ניספות, כי או היה מוצא שבספריה הלאומית בירושלים במגי כבבייד גדול בן כשש כמאות עמודים הנקרא כתר מלכות, ובו הידושי שיס ועל התורה על דרך הקבלה והחסידות מרבי יוסף דוד מאייק. חסרון זה בולט על רקע התיאור באמצע להשיג ספרים נדירים לצורכי העבודה גם כשדבר לא היה חסר בלעדיהם, הוי אריכות בהולדות אישים הנובהים בדרך אגב, רק פסיעה מן הנושא לצדדין מהוץ למסגרת הספר.

קידרא דבי שותפי

3) הכפפל כולו הוא קידרא דבי שותפי ההויב ולשליה. הספרים השנים צלפי כמה שהב. את הוהוה אבי המח"ל סידר אהד בהסדיו רי שמואל סייד, חלק התולדיה של הפיר והמשפחות חובר ע"י הביבליוגרף השיש הרב יהודה רובינשטיין, שבי ניכון יצאי לו בגלל כמה משהיותיו. פיפילו של הנה"ל התרכו בניסוח על הביראשה, ובהכנת ההקדמה רי סכשדים המנהגים עם כלוריהים. אין הדש בכך שאנשים אבידים שוכרים להם „סופר צללים" וקוראים את הספר על שמם. חוי אין מבקרים לפי איזו הצורה או רבו מיחמ המחבר האמיתי. יכבר היה לעולמים. החריגה כאן היא ההתריגיעות המעורית ביהוד אידות הבעלות על הספר. בהגיעו שבים אוהזין בסלית, שזה שלמעצה יש כאן גם כתוב שלישי ובדלהקן. ליעוצת השער בו מתנצ הרב ברנדוייך כעורך, וכל הספר כתוב בגוף בגוף ראשון „אבי מורי" כאילו היה סגנהו, בא ר"י רובינשטיין ובותב בהקדמתו שכניש את ספרי שלו, וכן גם בהוספות ובמיליאים הוא מתבטא על עצמו „כתבתי הבאתי". בשער קונטרס עיר אליק והכבודה נזכר שם המח"ל כמהבר בלעדי, אך בסופו יוצא הסוד להוץ, כי שם הוא שדה לרבי רובינשטיין על שסייע לו בסידור עבודתו זו.

4) למרות הרצון לברוך לכל מי שמדפיס מסורות משפהתיות אי שוזו ועבודה בלתי ידועה לכל ינללו בתהום הנשיה, צר מאד לקבוע כי בדיקה מדוקדקת של הספר מוראה שאין בו כל הרומה חדשה לידיעת החסידות. בסופו נדפס כתבו של אחד הקרובים המוצג בהתרפקות על המח"ל ש„פענה צפונות וגילה טמונות, יגע ומצא מה שלא מצאו אחרים", ולמעשה לא מיניה ולא מקצתה. הספר כולו ברובו מלוקט מספרים שונים בשינויים רבים לגרי עותא, ובלי ארגון וסדר נאות. כך נגרמה לו להוותו המכשלה בתוך קצר. ואכמ"ל בזה. המורה מזו התקשטותו בנוצות זרים, ע"י העתקת ספרים שלמים שטרחו וצמלו בהם אחרים מבלי להזכיר כלל את שמם. כדוגמא לכך ישמשו הספרים שחיבר הרב נתן אורטנר, רבה של לוד על תולדותיו של רבי צבי אלימלך מדינוב, או הרב מאיר והנדר על רבי שמעון מירוסלב. ניכרת בהם יגיעת בשר ורוח, נבירה בארכיונים והיכנב ישי שים, ועתה נהמס פרי תחם ע"י הרצים להאדיר את שמם, כאילו ניתן להסתיר זאת לזמן רב. כבה מצער שהגבע פשה גם בין ביבליוגרפים ובנשקיים הכדי בזיון וקצף.

עריכה רשלנית ושגיאות דפוס

5) הספר לוקה בעריכה רשלנית ביותר, והוסר השומת לב לדברים סוהרים או משלימים שנכתבו ממש בעמודים סמוכים זה לזה. כמו כן אין בו הבחנה בין עיקר לטפל, ובין ספרי מקור לספרי ליקוט שהורכבו מכלל שני או שלישי. עובדות שי מצסמו מקורן מספרי הרב זוין אי־עגנון, מצויות בספרי המקור של השושלת ביותר דייקנות. המתיימר לעסוק בחקר החסידות חייב לדעת שאין להשתמש כמקור בספרים דור דור ודורשיו, הכמי ישראל או כמו האדמו"רים בגילגולו הראשון. — ותמה משי"ב בדף קטז. — ההנכה לתקן שגיאה במליצי אש או בספר החסידות, כאילו מצהיר שכל היהר בדוק ומתוקן. כדוגמאות לרישול יש לציין את מצבת מהר"ם טיקטין שנוסחה הועתק פעמים בשירים רבים בעמודים 260, 314; בדף קה.

כתוב שאין בידינו מי היה אביו של רבי... של רבינו הגאון... כתוב ששם אביו גדליה... הבלטת ביותר של דברים... מצויה כמיפורים על ... מביא שהרדיקו העתיקו בבית... בהתנהגות סבו רבי אהרן ... ומסר לו מתוא... סדר תנומים הם לא יוצגו כלל... בדף שש: כותב שהחותנה התקיימה בשנת תרנ"ז, וכלדת ... בתחילת תרנ"א ... כלל הוא מסויק לספר, שיופני על לארץ נסע להיפרד מהרבינו... לו את סליחו, ובה נסמך בבאו מקודתו. גם סיפור זה מופרך... שכן הוא עצמו כותב שהעלה היתה בשנת תרל"ג, כיון שנמצא פטירתו של הרבי מרוזין... עניין הוא עוד מגדיל את התמיה בסוף הספר כתב שזקנו נולד בשנת תרל"ג, וכשמצא את תולדה... הלידה תיקן במלואים שנולד בתרל"א בפלשטין, ובהותו בן... היים בתרל"ב עלה עם אביו... לא שם לב כלל שאם בן... נסעדה האמא שנה לפני בן... תרל"ב תטכנה בצפת, וכפר שמו את נוסח מצבתה!

6) שגיאות דפוס לרוב פזורות כל אורך הספר, ובהשקעה קלה של ניתן היה לסקלן ולכנוע בלמול... מן הקורא. הטורות מהן השגה... העניינית. הנובעות מחוסר ... ההמצאות, או בהעתקה בהתי... דה. בדף קצ. כתב שרבי"ז בלום... ראבד לבנו נשא את אסתר בעל „תוספות שבת", ההמכון היותה אמו" אשתו היותה ... רי יוסף פינלס נינו של ה„חי עמוקות". בעמ' 366 מעתיק רשימה את ספר קהלות יעקב, לדעת שזה הפירוש על קהלת כיר באותו קטע קודם לכן, ... בלבוב תרי"ב, בין חיבוריו של „דעת קדושים" בעמ' 370, מונה תולדות הראב"ד שנתחבר על... רווזין בארכות הדברים על... מרדכי מרדיש וייניב בעמי... חסר העיקר שכהן כאביו ... ופל שמה נקרא, רשם עליו ... בפירושו על המהדים שיף!

7) „תגליותיו" אינן תגליות... מעלות היוך על השפתיים. ב... מצא שהספר „אור החכמה" נד... בקארקע ולא רק בלאשצוב, ... שבהדורה ירושלים השיל ... מהדורה שלישית חסרת מקום ... ועמוד על סיבות השינויים ... זוזה דעתו בדף שפא. כשהו ... בן־ייעקב שלא רשם ב„אוצר ה... שלו את ספר עטרת צבי „חל ... על שריג ידידי" שנדפס ב... הקסי"ה. לא ידע ששם זה נתן ... גם לספרו בית להם יהודה ש... לשריג ידיד, והוא נזכר כבר ... הקודם שנדפס שם באותה ... גם נרשם אצל בן־יעקב. ... נקרא הספר על הדים בשם ... צבי בלבד, וההא נדפס שם ב... כך שאין כאן כל הפיכה ... על בן־יעקב שהיה ביבליוג... ושלא כמהברנו אות לרוב ב... הספרים שרשם.

8) גם המפתח משבש ... בשם ר' איסר פרנקל שלו ... 329 שאינו קיים. כונתו ... קפה ע"א, אך שם לא נזכר ... כלל! שמות משפחה הוא מש... צורך כגון גינזבורג לשאנד ... ובשמים כשנזכר כגון אצל ר' ... כפיקוב. התארים מתעקים ... אמת מידה. הגביר בעיקו ... לטריס מוכתרים ה' ... ואילו רבי אבגר כתבן נזכר בשמו ... אישיות אהת מופיעה כשני ... כגון ר' בן־ציון מנסביבר ... כך גם אביו הרב שמואל נחו ... לובטשוב וליוטסק שנרשם ... שנים, והרצגו לו בשעות ... פוהה רוזנפלד, גם בדף ... היה מחזיק ביד את ספרין ... היק מאחרים, לא היה משתב... כמה הבל שהשקעה בזילו... שנים העיבה פירות שכאלו.

אל ייאוש!

(סוף מעמוד 3)

רבין, גם אלון מודים ומתר הערבים, אין פניהם לשלום הנאים. אף אם ניסוג לגבולי אם לא להפסקה של ממש א... חמה בהתחייבות מפורשת ל... אף על פי כן — נושאים ה... אשליית השלום על שפ... „שסהים המורת שלום".

בשעה זו לא מספיק שנאמר... רים: אל תהצרנו, אל תי... לצות. עלינו להדול בעצמנו... היאוש, של הזלזון בכשעים, לה יד, של האשמתנו שה... אתנו והלאה במעשי הגאולה צריך להיות מאתנו הלאה... הצעוד קדימה לגאול את אר... העלות יהודים, להרבות בהל... בכל מסוג פני מיושבים, לה... צ"ל מתוך אמונה בצדקה... ב„אני מאמין" לא בלבד ... שפתנו כצפצוף הזרזיר, ... „אני מאמין" בנפשנו, בכ... אברינו רמ"ח גידינו. שלא שפרה אותה ללא אמונה בצ... שיברך את מעשינו.

בלוזה את אמונתנו, באו... לבנות. בלב אחד נעשה ... כוכל עלינו, למען נצמיח צמיחת הגאולה את הגאולה ... נהדל מרבב אהים (בתוך ההדלפות משביצות, מעשי... הכשיל את מעשי הגאולה ... אמונה ברי ובהבטחתו.

„דבר אל בני ישראל ויסעו... שיב. לא יאוש. לא צעות ... בצלית של „בדפי" „ושרי" מלוחה באשליות של „שלום כוקי מציאות דמיוניות.

מעשינו למען גאולת הצ... יקרבנו למחוז הפצנו: להגי... אותה גם בשוב ד' את שיבת ... כפידוש הגאון: בשוב ד' א... ציון, ד' ישוב לציון את, ... שיבת ציון של עם ישראל.

אין מקום ליאוש. היאוש הלאה, אל נירהע מהסרי א... ההולדנים לבאמינים בישו... הבוא, אם אנו נעשה את או... עלינו ונצפה לישועתו.

קים בזמנם, כן הערבים והאנגלים בזמננו. בנינו ערים וכפרים. מושבים ומושבות. קיבוצים והתנחלויות, ישיבות ותית, בתי־ספר ואוניברסיטאות, מוסדות הכמה ומדע. פיזתנו תפשיה והקיים בנו: „וברכך בכל אשר תעשה". היאוש היה כאתגר לי היאה למרות כל הצרות, כי האמונה בצדקתנו ליוותה אותנו בכל אשר פנינו ועשינו.

המאמין אומר „אני מאמין אף על פי שאהבה ה"ה" כפני שהוא מאמין בי צדקתו וסופו של הצדק להתגבר על הכל, להתגלות ולנצח, אם פועלים לפי הצדק, ברם, הצדק מחייב מעשים לתוכית גאמנתנו ולדבקותנו באמונה ובצדק.

גם כיום: המיואשים המיאשים, הכה קטני האמונה או חסרי אמונה בצדקתנו וביושר במעשינו. הם מי חוסרי אמונה לא בלבד בצדקתנו לי יום המחר. מה שלינו לעשות, אלא גם בצדקתנו במה שעשינו אתמול ושלשום. כי אם אין הצדק אתנו לי היום ולמחר, אין הצדק אתנו אתמול ושלשום.

לפיכך כל אלה שחדורי אמונה בי צדקת דרכנו להשיב את עם ישראל לארצו ואת ארצו לעמו — היאוש כאתנו והלאה. אינו נרתע מכל מה שהוכיחים נגדנו אויבינו וידידינו כי אחד. בהנהלתנו באדכת ארץ־ישראל — אנו כרגיעים שמקיימים את הבי טחת ד' לאבותינו ולנו; אנו רואים כצמנו מהויבים להתאחז בכל שעל אדמה שאין עליה יושבים, או שאנו יכולים לרכוש במיטב כספנו: אין אנו מיואשים ואיננו מיאשים כי אין מקום ליאוש. הלא כל שכן שאיננו נותנים „עצות" לידידינו „שייעצו" לנו לוותר הברות הבלה „שלום" שי אינה קייבת בנילון של מדינה ערב.

השר אלון בתאונו וקובל על שורים להגים לנו „עצות", ברם הוא מתי עלב שכל ה„עצות" עורים כייעצים ינו, מאתנו יצאו. אנחנו הבאנו אותם ייעצים הזרים ורמזנו להם שרצוי עהם ייעצו וילחצו עלינו. הוי, מהם כי נלין עליהם!

עתה, גם פורד, גם קיסינג'ר, גם